स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना

(Local Disaster and Climate Resilience Plan–LDCRP)

भेरीगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

छिन्चु, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

योजनाको नाम : स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना
(Local Disaster and Climate Resilience Plan–LDCRP)

प्रकाशन : भेरीगंगा नगरपालिका, सुर्खेत

प्राथमिक तथ्यांङ्क संकलन तथा निर्माण : सहयोगी हातहरुको समूह (सहास) नेपाल

तथ्यांङ्क अध्यावधिक तथा प्रकाशन सहयोगी : एक्टिभ ‖ परियोजना

सर्वाधिकार :
भेरीगंगा नगरपालिका, सुर्खेत
प्रकाशन वर्ष : आ.व. २०८३

ले-आउट

इन्द्रजित पहाडी

ईमेल : pahadi427@gmail.com

मुद्रक

अस्मिता प्रिन्टिङ्ग (अफ्सेट) प्रेस

वीरेन्द्रनगर–६, वुद्धपथ, सुर्खेत

फोन नं.: ०८३–५२१३५२/५२१७७०

ईमेल : asmitaoffsetskt@gmail.com

भेरीगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

छिन्चु, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

शुभकामना

नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको राज्य संरचना सहितको संघीय शासन प्रणाली अङ्गिकार गरी राज्यशक्तिको प्रयोग तीनवटै तहले गर्ने व्यवस्था गरेको छ। संविधानमा तीनवटै तहका सरकारको अधिकार क्षेत्र निर्धारण गरी आ–आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट तर्जुमा, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तर्जुमा र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेकेछ। यस अर्थमा स्थानीयतह विधायिकी, न्यायिक र कार्यकारिणी अधिकारसहित नागरिकको घरदैलोको सरकारका रूपमा स्थापित भएका छन्। संविधान प्रदत्तयी सबै अधिकार र जिम्मेवारीहरू कुशलतापूर्वक कार्यान्वयन गरी नागरिकलाई छिटोछरितो, पारदर्शी, भरपर्दो र गुणात्मक सेवाप्रवाह गर्ने दायित्व स्थानीय तहको काँधमा रहेकोछ।

स्थानीय तहको प्रभावकारी कार्यसम्पादन स्थानीय तहले तर्जुमा गर्ने नीति, कानुन तथा योजना प्रक्रिया लगायतका संस्थागत व्यवस्था सुधार गर्दै जानुपर्छ। खासगरी स्थानीय तहले विकास निर्माणका साथसाथै विभिन्न विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी पनि कार्यक्रमहरु सन्चालन गर्नुपर्दछ।

यसै सन्दर्भमा भेरीगंगा नगरपालिकाले स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना प्रकाशनमा ल्याउन लागेकोमा खुसी व्यक्त गर्दै भेरीगंगा नगरपालिकाको समग्र विपद् व्यवस्थापन प्रक्रिया तथा विपद् सम्बन्धी योजना तर्जुमा प्रक्रियामा महत्वपूर्ण सहयोग पुर्याभउने अपेक्षा गरिएको छ।

धन्यवाद !

यज्ञप्रसाद ढकाल
नगर प्रमुख

भेरीगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

छिन्चु, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

शुभकामना

नेपालको संविधानको मर्म, जनताको अपेक्षा र हामीले निर्वाचनको क्रममा घोषणपत्रमार्फत जनता समक्ष गरेका प्रतिवद्धता अनुसार हाम्रो सेवालाई सरल, सुलभ र पारदर्शी बनाउदै जनताको विकास प्रतिको असिमित चाहना र आवश्यकतालाई उपलब्ध सिमित श्रोत साधनबाट पूरा गर्ने कार्य अवश्य पनि चुनौतिपूर्ण छ। यद्यपी उपलब्ध स्रोत साधनको सही रुपमा पहिचान र परिचालन गरी आवश्यकताको प्राथमिकिकरणका आधारमा स्रोतको उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न सकिएमा हामीले हाम्रो प्रतिवद्धता पूरा गर्न सक्नेछौं। यसका लागि हामीले तर्जुमा गर्ने नीति, कानुन तथा योजना प्रक्रिया लगायतका संस्थागत व्यवस्था सुदृढ पार्नु पर्दछ।

विपद् व्यवस्थापनका सन्दर्भमा हामीले भेरीगंगा नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना मार्फत समग्र विपद् व्यवस्थापन प्रक्रिया तथा अवस्थाको बारेमा महत्वपूर्ण दस्तावेज तयार गरेका छौँ। यस योजना मार्फत हामीले समग्र अवस्थालाई सुधार गर्दै कुनै पनि नागरिकलाई विपद्को कारण प्रताडित हुन नपरोस भनेर समग्र क्षेत्रको विश्लेषण गरेका छौँ।

स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजनाले हाम्रो अवस्था तथा क्षमतालाई झल्काएको छ। यस कार्यमा सरकारी तथा गैरसरकारी दुबै निकाय मिलेर अघि बढ्नुपर्दछ। त्यसैले यस योजना निर्माण देखि प्रकाशन सम्म सहयोग गर्ने सहास नेपाल तथा राष्ट्रिय कृषक समूह महासंघ नेपाल दुबै संस्थाहरुलाई हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दै यो योजना कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई सहयोग गर्न अनुरोध गर्दै विपद्का कारण कसैले पनि दुःख भोग्न नपरोस् भन्ने अपेक्षा गर्दछु।

धन्यवाद् !

धनसरा बोहरा
नगर उपप्रमुख

भेरीगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
छिन्चु, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

शुभकामना

संङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई विधायिकी, न्यायिक र कार्यकारिणी अधिकारकासाथ नागरिकको घरदैलोको सरकारका रूपमा स्थापित गरेको हुँदा संविधान प्रदत्त अधिकार र जिम्मेवारीहरुलाई कुशल रुपमा सम्पादन गरी नागरिकहरुलाई छिटो, छरितो मितव्ययी, पारदर्शी र गुणात्मक सेवा प्रवाह गर्ने स्थानीय तहको जिम्मेवारी र दायित्व पनि हो । यसका लागि स्थानीय तहले जनताको अपेक्षा अनुरुप सेवा प्रबाह गर्न आफूलाई संस्थागत रुपमा सबल र सक्षम बनाउन जरुरी छ। त्यसबाहेक स्थानीय तहले आफूलाई विकास प्रशासनका नवीनतम आयाम, प्रविधि र मान्यताअनुसार काम गर्न सक्ने संस्थाको रुपमा स्थापित गर्नु पर्ने हुन्छ।

संविधानमा उल्लेख भएका अधिकारहरुको व्यवहारिक कार्यान्वयनर स्थानीय शासनलाई प्रभावकारी तुल्याउनका लागि आवश्यक पर्ने क्षमताको अन्तर पहिचान गरी यस्ता अन्तर एवम् कमजोरीलाई हटाई स्थानीय तहलाई सबल र सक्षम शासकीय इकाईको रुपमा स्थापित गर्न योजनावद्ध क्षमता विकास प्रयासको आवश्यकता पर्छ । यसै सन्दर्भमा स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना मार्फत विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा सन्चालन गर्नका लागि सरकारी गैर सरकारी निजी क्षेत्र स्थानीयबासी तथा सम्पूर्ण साझेदार निकायहरुलाई अनुरोध गर्दछु। यो स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना निर्माण देखि कार्यान्वयन सम्म भेरीगंगाका जनप्रतिनिधी साझेदार निकाय तथा स्थानीय बासीमा अनुरोध गर्दै हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु। धन्यवाद !

हरि बहादुर खत्री
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावलीहरुः

नेपाली शब्द	अङ्ग्रेजी शब्द
भवन निर्माण संहिता	Building Code
क्षमता	Capacity
क्षमता विकास	Capacity Building
जलवायू परिवर्तन	Climate Change
जलवायू परिवर्तन अनुकूलन	Climate Change Adaptation
आपत्कालिन व्यवस्थापन	Emergency Management
सामना क्षमता	Coping Capacity
विपद्	Disaster
विपद् जोखिम	Disaster Risk
विपद् व्यवस्थापन	Disaster Management
विपद् जोखिम न्यूनीकरण	Disaster Risk Reduction
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	Disaster Risk Management
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
वातावरणीय ह्रास	Environmental Degradation
सम्मुखता	Exposure
पूर्वानुमान	Forecast
भौगर्भिक प्रकोप	Geological Hazard
प्रकोप	Hazard
पूर्वतयारी	Preparedness
रोकथाम	Prevention
पुनर्लाभ	Recovery
उत्थानशील	Resilience
प्रतिकार्य	Response
प्रबलीकरण	Retrofiting
जोखिम	Risk
जोखिम विश्लेषण	Risk Assessment
जोखिम व्यवस्थापन	Risk Management
जोखिम स्थानान्तरण	Risk Transfer
सङ्कटासन्न/सङ्कटासन्नता	Vulnerable/Vulnerability

शब्द सङ्क्षेपः

प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
न.पा.	नगरपालिका
गा.पा.	गाउँपालिका
नविव्यस	नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति
स्थाविव्यस	स्थानीय विपद् व्यवःस्थापन समिति
जुरेस	जुनियर रेडक्रस सर्कल
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
नेसे	नेपाली सेना
शप्रब	शसस्त्र प्रहरी बल

विषय-सूची

विषयवस्तु **पेज नं.**

खण्ड १: परिचय

१.१.१ भौगोलिक अवस्था

क) भौगोलिक स्थिति

कर्णाली प्रदेशको सुर्खेत जिल्लामा रहेका ९ वटा स्थानीय सरकारहरु मध्ये एक यो भेरीगंगा नगरपालिका प्रदेश राजधानी वीरेन्द्रनगर देखि २८ किमी को दुरीमा पूर्वमा अवस्थित रहेको छ। पूर्वमा गुर्भाकोट, नगरपालिका, पश्चिममा बराह ताल, उत्तरमा वीरेन्द्रनगर र लेकवेशी नगरपालिका र दक्षिणमा बर्दिया जिल्ला सिमाना पर्दछ। यसको कूल क्षेत्रफल २५६.२० वर्ग किलोमिटर रहेको छ। भेरीगंगा नगरपालिका २८" २२' ५१" उत्तरी अक्षांसदेखि २८"३४'०८" उत्तरसम्म र ८१"३१'५१" पूर्वी देशान्तरदेखि ८१"५०'१६" पूर्वसम्म फैलिएको छ। भेरीगंगा नगरपालिका समुद्र सतहदेखि ५०० मिटरदेखि १४०० मिटरको उचाइमा रहेको छ। (भेरीगंगा नगरपालिका प्रोफाईल २०७४)

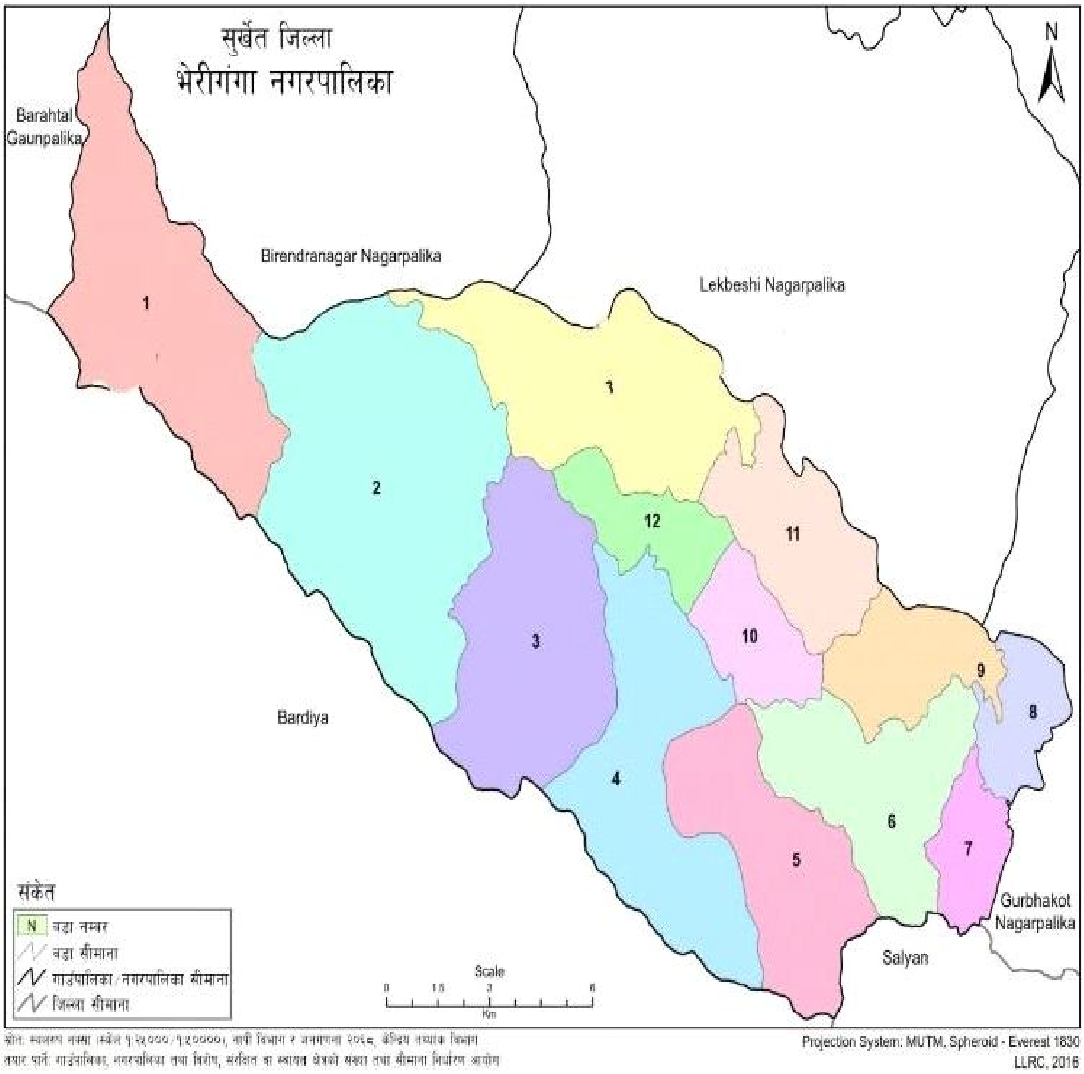

नक्सा नं. १ भेरीगंगा नगपालिकको भौगोलिक अवस्थिति

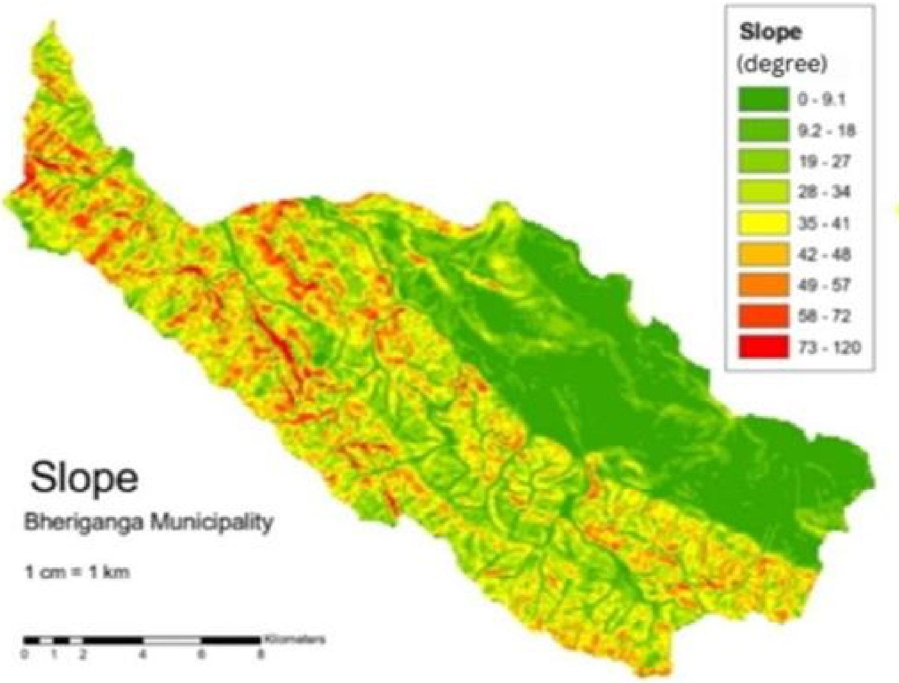

नक्सा नं. २ः भेरीगंगा नगरपालिकाको भिरालोपन

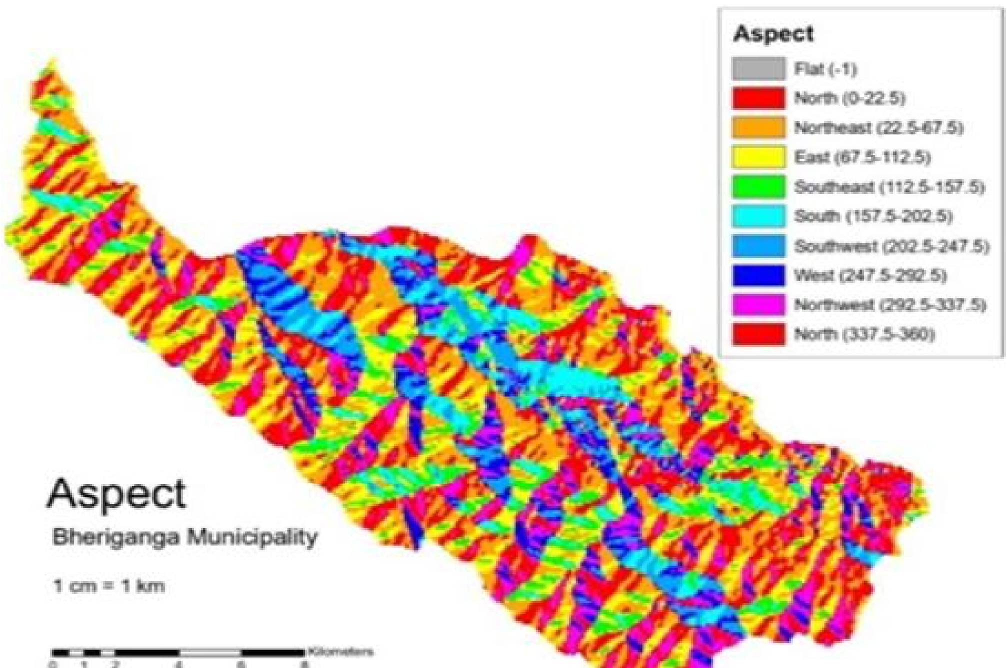

नक्सा नं. ३ : भेरीगंगा नगरपालिकाको मोहडा

ख) भू-उपयोगको अवस्था

नगरपालिकामा उपलब्ध तथ्याङ्कको आधारमा भू-उपयोग जोखिम विश्लेषण गरिएको छ। यस नगरपालिकाको कुल २५६.२० वर्ग कि.मि क्षेत्रफल मध्ये जल भू-भाग २९८ हेक्टर रहेको छ। त्यस्तै यस नगरपालिकाको वनस्पती वन १९६९६ हेक्टर रहेको छ। त्यस्तै खेतीयोग्य जमिन १८०७ हेक्टर रहेको छ। त्यस्तै निर्माण क्षेत्र ८४१ हेक्टर रहेको छ। त्यस्तै खाली जग्गा २६ हेक्टर रहेको छ। त्यस्तै मैदान क्षेत्र २९०७ हेक्टर रहेको छ।यसनगरको पुरै भू-भाग पहाडि क्षेत्रभित्र पर्ने भएकाले जमिनको बनावट एकदमै भिरालोपनाको छ। वनजंगलले ढाकेको क्षेत्र ५४ प्रतिशत रहेको तथ्यांकले देखाउँछ।

(श्रोतः नगरपालिका प्रोफाइल २०७४)

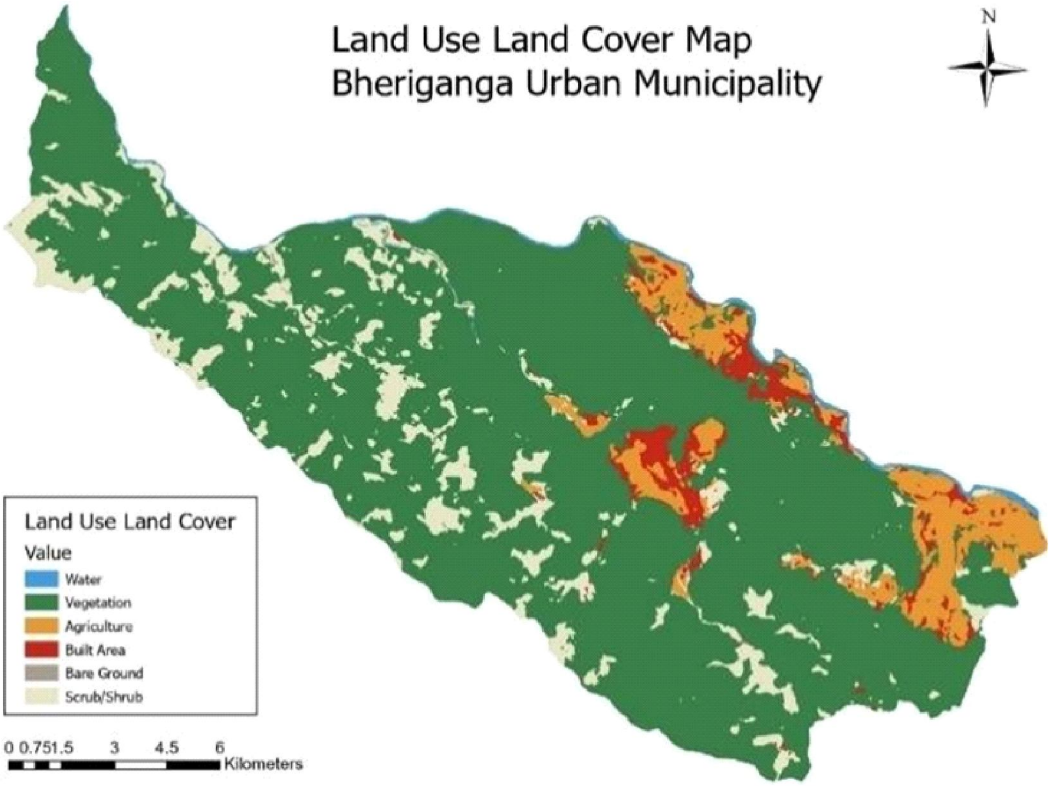

नक्सा नं. ४ नगरपालिकाको तथा वडाको भू-वनोट नक्सा

भू-वनोट प्रकृति	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत (%)
जल भू-भाग	२९८	१.२
वनस्पती वन	१९,६९६	७७
खेतीयोग्य जमिन	१,८०७	७.०६
निर्माण क्षेत्र	८४१	३.२८
खाली जग्गा	२६	०.१
मैदान	२,९०७	११.३६
जम्मा	**२५,५७५**	**१००**

तालिका १: नगरपालिकाको तथा वडाको भू-बनोट प्रकृति तथा क्षेत्रफल

१.१.२ जलवायुको अवस्थाः

यस नगरपालिका क्षेत्रमा समशितोष्ण हावापानी रहेको छ। हिउँदमा चिसो र गर्मीमा तापक्रम बढ्दै गएको महसुस गर्न थालिएको छ। यस नगरपालिकाको तापक्रम अधिकतम ४२ डिग्री सेल्सियस र न्यूनतम तापक्रम १० डिग्री सेल्सियससम्म रहेको पाइन्छ।

१.१.३ प्राकृतिक स्रोत र साधन

(क) खोला तथा नदिनाला

यस नगरपालिकामा रहेका भेरी नदी, बबई नदी, गोचे खोला, छिञ्चु खोला, मुरली खोला, झिंगनी खोला तथा नाच्ने खोला कालापानी खोला रहेका छन्।

(ख) वन क्षेत्रको अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्रमा लगभग ७३ प्रतिशत हेक्टर भू–भाग वन क्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ। मुख्यरुपमा सामुदायिक रुपमा रहेको वन क्षेत्रअर्न्तगत विभिन्न सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरु रहेका छन्। नगरपालिकाको क्षेत्रमा दर्ता गरिएका वन, ती वनले ओगटेको क्षेत्रफल देहायको तालिकामा दिइएको छ।

क्र.सं.	सामुदायिक वनको नाम	वडा नं.	क्षेत्रफल	लाभान्वित घरधुरी
१	सहचुली वन	२	२६०.६९	३०७
२	उज्जवल सामुदायिक भवन	५	३१०.४९	२०५
३	खन्टेपानी	२	१८०	५३
४	गोगनपानी	२	१२४.२५	२००
५	नौलो कयनपानी सामुदायिक वन	५	३२.५	६८
६	गौरीशकर	४	३०६.३९	३७५
७	कृष्ण	३	१९०.५९	१९०
८	सीतेनी गैरा मध्यवर्ति सा व,	५	८६.४७	९८
९	भ्गावति	७	१९५.२९	३३७
१०	शक्ति मध्ययवर्ति सा व	५	९८	११९
११	ऐतिहासिक सागर सा व	५		
१२	चिउरीवास सा व	५		
१३	नवज्योति सा व	५		
११	सरस्वती	२	१७६.८७	९१
१२	चन्द्र	६	८८.१	६५
१३	सालघारी	१	२५९.११	७८
१४	सिद्धचुली	२	३११	८१
१५	उज्वल	९	३३२.८३	१७६
१६	जगन्नाथ	२	२२१.६	४९
१७	कल्पना	२	२०६.४८	६५
१८	धरमपानी	३	१७८	१०२
१९	बाँसबारी	३	१८२	३४
२०	नवज्योती	६	१९६.९९	८४
२१	लोकतान्त्रिक	९	१८८	६६५
२२	कैनपानी	५		
२३	सिस्नेरी महिला	२	९९	५१

क्र.सं.	सामुदायिक वनको नाम	वडा नं.	क्षेत्रफल	लाभान्वित घरधुरी
२४	भद्रकाली	२	११२	४८३
२५	सूर्यमुखी	९	१५४	१५६
२६	मुलपानी	७	१७२	१२०
२७	जनएकता	१	२१०	९०
२८	समझदारी	१	८१.३७	६३
२९	चरचरे	९	१२०.६४	११३
३०	फुर्केसल्ली	७	१९८	११८
३१	साजगोठेरी	३	१४२६	९९८
३२	चिसापानी हरियाली	....	७४.६१	९०
३३	तोपढुँगा	२	११२.२९	११९
३४	साजखुटी	२	१८१.०५	१५२

तालिका २ वन क्षेत्रको अवस्था

(ग) पिउने पानीको स्रोत

खानेपानीको स्रोतलाई पाईपको धारा ट्युवबेल, इनार, जरुवा कुवा, नदि, कुलो नहर तथा अन्य गरी ५ समुहमा विभाजन गरी वर्गिकरण गर्दा करिव ५० प्रतिशत घरधुरीले पाइप तथा धाराको पाइप तथा धाराको पानी, ४१ प्रतिशत ईनार, कुवा वा जरुवाको पानी प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। पाइप वा धाराको पानी प्रयोग गर्ने ६६३३ घरधुरी, द्युववेलका पानी प्रयोग गर्ने ४०७ घरधुरी, इनार, कुवा वा जरुवाको पानी प्रयोग गर्ने २०८३ घरधुरी, नदी, कुलो नहरको पानी प्रयोग गर्ने ३४१, थोपा पानी प्रयोग गर्ने २०२८ रहेका छन्।

यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाका विभिन्न स्थानहरुमा पानीको स्रोतहरु रहेका छन्। उक्त मुलबाट केही हदसम्म मानिसहरुले व्यवस्थित रुपमा पानीको ट्यांकीको निर्माण गरी खानेपानीको प्रयोग गरिरहेको पाइन्छ। नगरपालिकामा रहेका पानीको स्रोत, लाभान्वित गाउँ,टोल तथा प्रयोग गरिराखेको विधिलाई देहाय बमोजिम देखाइएको छ।

वडा नं.	पानीको स्रोत	लाभान्वित क्षेत्र	कैफियत, सवालहरु
१	मुल	विस गैडा, टाकुरी, गुराँसे कोलडाँडा, तल्लो गुराँसे	स्रोत पर्याप्त नभएको
१	मुल माथिल्लो भरयाग	इन्टेक र रिजरभ्वायर (१५ क्यू मि)	सौर्य पानी तान्ने प्रणाली
२	मूल चरचरे	समैजी, मोटीकालापानी, कुकुरफाले, साजगोठहरी, चैते, थारमुसे, सदाने, देवस्थल प्रणाली इन्टेक र रिजरभ्वायर	तान्ने प्रणाली भएको
२	मुल कालापानी	रिजरभ्वायर (१२ क्यू मि) र वितरण प्रणाली भएको	श्रोत पर्याप्त नभएको
२	मुल सालडाँडा	रिजरभ्वायर भएको तर क्षमता थाहा नभएको	क्षमता पर्याप्त नभएको
२	मुल थारमुसे	रिजरभ्वायर नभएको तर इन्टेक भने भएको, सोझै वितरण गर्ने गरिएको	
२	मुल लेखपराजुली	रिजरभ्वायर भएको तर क्षमता थाहा नभएको	स्रोत तल भएको र हातैले तान्ने गरिएको

वडा नं.	पानीको स्रोत	लाभान्वित क्षेत्र	कैफियत, सवालहरु
३	मुल	धन खोरिया, सुनारी खोरिया प्रणाली इन्टेकर रिजरभ्वायर र वितरण प्रणाली भएको	एउटै धारा धेरै परिवारले प्रयोगगर्ने गरेको
३	मुल	चिउरीगैरा,गौजंगरैर, कोटभिरे, अमिलसेन, भित्रीखोरिया, ज्ञवाली खोरिया, अभलपारजुल, इभानलोज, मैनतडा, पारुलेतारा, बोक्से	बोकेर ल्याउने गरिएको
४	नदि (हात्ती सुँडे)	मसिना हुदै अमिला चौर देखि पाँडुले सम्मपाईप विछ्याइएको तर परिमाण नभएको	मसिनाघाट खोलामा इन्टेक बनाउने ,योजना भएको र गुठाबारी सम्म पानी वितरणको योजना भएको
४	नदि (मुरली)	वितरण गरिने क्षेत्रः हर्रे रिजरभ्वायर र वितरण प्रणाली भएको	तान्ने गरिएको
५	मुल चर्मरे	रिजरभ्वायर र वितरण प्रणाली भएको	
६	मुल ठूलो खाली	१२ वटा घारा भएको र २०७२ को बाढीले बगाएको	स्रोत पर्याप्त नभएको
६	मूल बेसारे गाउँ	१५ वटा धारा भएको र २०७२ को बाढीले बगाएको	खोलाबाट पानी ल्याउन परेको
८	मूल मेहलकुना	३५ वटा धारा भएको र २०७२ को बाढीले बगाएको	पुनःस्थापना गर्न सकिने
१०	नदि	लाभान्वित क्षेत्र नयाँ बस्ती, बाहगाऊँ प्रगती टोल र जम्मा २०० देखि २५० घरधुरी तल्लो बस्तीमा रिजरभ्वायर र वितरण प्रणाली भएको	
१०	छिन्चु	लाभान्वित क्षेत्रः तालबारीको ९३२ घरधुरी, पाटी चौर, वडा न १० को शान्ति टोल, राजी गाउँ, वडा न १२ को ठकुरी टोल	छिन्चु खोलामा तान्ने प्रणाली संचालन भएको ।
१०	आपधारा नदि (निर्माणधिन)	लाभान्वित क्षेत्रः करेलाडी, माथिल्लो भिमिले नगरपालिकाले इन्टेक निर्माण कार्य थालेको	हाल खोलाबाट बोकेर पानी ल्याउने गरिएको
११	साँधी खोला	लाभान्वित क्षेत्रः बाह गाउँ, रिजरभ्वायर र वितरण प्रणाली भएको	लिफ्टींग प्रणाली भएको
११	नदि	लाभान्वित क्षेत्रः भैसे,इन्टेक, रिजरभ्यावर र वितरण प्रणाली भएको	
११	मछेडी खोला	लाभान्वित क्षेत्र, बाह्र गाउँ, काशीपुर, ३५० घरधुरी लाभान्वित हुने गरेको	उपभोक्ता समितिबाट व्यवस्थापन गरिएको, हाल मानिसहरुले भेरीबाट पानी ल्याउने गरेको
१२	छिन्चु नदि	लाभान्वित क्षेत्र, राजीगाउँ वडा न १०) देखि थानीचौर, (वडा न १०) सम्म १५० क्यु मिर ३०० क्यु मि को ट्याँकी रहेको पानीको प्रशोधनको व्यवस्था नभएको	पानी लगभग पर्याप्त भएको, उपभोक्ता समितिबाट व्यवस्था गरिएको

तालिका नं. ३ वडागत रुपमा रहेका खानेपानीको स्रोत तथा लाभान्वित क्षेत्र

(घ) सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

वडा	सिंचाइ वा सुविधाको संख्या	सिंचाइको माध्यम - कुलो नहर पाइप	लभान्वित घरघुरी
१	४	कुलो	१६६
२	६	कुलो	२०७
३	५	कुलो	२०४
४	३	कुलो	७५०
५	१८	कुलो	१२८६
६	९	कुलो	४५८
७	१०	कुलो	२९०
८	९	कुलो	१५००
९	३	कुलो	११००
१०	४	कुलो	१४२५
११	१	कुलो	१६२
१२	१	कुलो	२००
१३	६	कुलो	१६५

तालिका नं. ४ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण (श्रोत : नगर वस्तुगत विवरण ,२०७५)

(ङ) ऊर्जाको स्रोत

राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण सेवाको पहुँच भएको यस नगरपालिकामा बत्तीको प्रमुख स्रोतको रुपमा जलविद्युत नै रहेकोछ। राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाईनको विजुली प्रयोग गर्ने घरधुरी करिब ६७ प्रतिशत रहेका छन् भने बाँकी घरधुरीले अन्य उर्जाको स्रोतहरु (ग्याँस, दाउरा) प्रयोग गरेको पाइन्छ।

१.१.४ पेशा तथा रोजगारीको अवस्थाः

यस नगरपालिकाका मानिसहरुको मुख्य पेशा कृषि र पशुपालन भएपनि कृषिको साथसाथै अन्य पेशामा को रुपमा व्यापार, नोकरी, ज्याला, मजदुरी र वैदेशिक रोजगारी संग्लन रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ। जसमा कृषि पेशामा यहाँका ७.४६ प्रतिशत मानिसहरु आत्मनिर्भर रहेका छन्। त्यस्तै सरकारी सेवामा १० प्रतिशत, व्यापार व्यवसायमा ५.८२, बैदेशिक रोजगारमा ८.०३ र अन्यमा १.६९ रहेको छन्। भिरालो जमिन बढी भएता पनि खाद्यान्नबालीहरु केही मात्रामा उत्पादन भएको देखिन्छन्। बढी सिंचाइ सुविधा नहुनाले गर्दा खाद्यबालीजति रुपमा फस्टाउनपर्ने त्यति मात्रामा फस्टाउन सकेको पाइदैन। वनजङ्गलको भू–भाग धेरै भएकोले बाख्रापालन व्यवसाय पनि राम्रै अवस्था देखिन्छ। तर पनि यस व्यवसायलाई त्यति व्यवस्थित रुपमा अँगालेको जस्तो पाइएन। भिरालो जमिनमा खासगरी अदुवा खेतीर सुन्तला खेतीगर्ने गरेको पाइन्छ। प्रमुख वालीहरु धान, गहुँ मकै र हराभरा आँप र लिचिका बगैंचाहरु पनि लगाएको पाइन्छ। जमिनको भू–वनोट अनुसार यस नगर क्षेत्रमा खाद्यान्नबाली तथा नगदे बालीको राम्रो सम्भावना रहेको पाइन्छ। (श्रोतः भेरीगंगा नगरपालिका प्रोफाइल २०७४)

१.१.५ जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार भेरीगंगा नगरपालिकाको जनसख्या ४८,२०३ रहेको छ। जसमा महिला २५,६६५, रपुरुष २२,५३८ रहेको छ। यस पालिकामा जम्मा घरधुरी ११,५३९ रहेका छन्।

वडागत रुपमा घरधुरी र जनसंख्याको विवरण

वडा	घरधुरी	पुरुष	पुरुष प्रतिशत	महिला	महिलाा प्रतिशत	जम्मा
१	५५५	११८२	११.८२	१२९०	१२.९०	२४७२
२	७५१	१६४९	१६.४९	१६५२	१६.५२	३३०१
३	४८१	१००९	१०.०९	११२४	११.२४	२१३३
४	९८१	२००७	२०.०७	२२६३	२२.६३	४२७०
५	९०१	१८९४	१८.९४	२०४५	२०.४५	३९३९
६	८९६	१५९४	१५.९४	१९४८	१९.४८	३५४२
७	५३०	८६७	८.६७	११००	११.००	१९६७
८	९८४	१८२०	१८.२०	२१२८	२१.२८	३९४८
९	१०२६	१९४१	१९.४१	२२७६	२२.७६	४२१७
१०	१३०६	२६१४	२६.१४	२८७७	२८.७७	५४९१
११	११०१	२०७४	२०.७४	२४७२	२४.७२	४५४६
१२	१०८२	२०४०	२०.४०	२३०७	२३.०७	४३४७
१३	९४५	१८४७	१८.४७	२१८३	२१.८३	४०३०
जम्मा	**११५३९**	**२२५३८**	**२२५.३८**	**२५६६५**	**२५६.६५**	**४८२०३**

तालिका ५ : भेरीगगा नगरपालिकाको जनसंख्याको विवरण

ख) उमेर अनुसारको जनसंख्याको विवरणः

यस नगरपालिकाको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार १० वर्षे उमेर समुह र लिङ्ग अनुसार जनसंख्या विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वर्ग	पुरुष	पुरुष प्रतिशत	महिला	महिला प्रतिशत	जम्मा
० -९	५०५२	५०.५२	४४१४	४४.१४	९४६६
१० -१९	५६९५	५६.९५	५७६३	५७.६३	११४५८
२० - २९	३५६४	३५.६४	५०६०	५०.६०	८६२४
३० -३९	२६२३	२६.२३	३८७०	३८.७०	६४९३
४० -४९	२०६६	२०.६६	२५७६	२५.७६	४६४२
५० -५९	१६४९	१६.४९	१९३६	१९.३६	३५८५
६० -६९	११४५	११.४५	१२८५	१२.८५	२४३०
७० -७९	६१२	६.१२	६१५	६.१५	१२२७
८० -८९	१०९	१.०९	१११	१.११	२२०
९०	२३	०.२३	३५	०.३५	५८
जम्मा	**२२५३८**	**२२५.३८**	**२५६६५**	**२५६.६५**	**४८२०३**

तालिका नं. ६ उमेर अनुसारको जनसंख्याको विवरण (श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

शैक्षिक अवस्थाः

यस नगरपालिकामा ६८ वटा शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन्। जसमध्ये ५१ वटा सामुदायिक विद्यालयहरु,२ वटा क्याम्पस र १६ वटा संस्थागत विद्यालयहरु रहेका छन्। धेरै विद्यालयहरु वडा नं. ११ मा अवस्थित छन्। शैक्षिक संस्थाहरुको वडागत रुपमा विवरण देहायबमोजिम रहेकोछ। विद्यार्थी संख्या

वडागत आधारमा विद्यालयमा (सामुदायिक विद्यालयतर्फ)

वडा नं.	जम्मा	बाल विकास/ पूर्व प्राथमिक	आधारभूत तह (कक्षा १-३)	आधारभूत तह (कक्षा १-५)	आधारभूत तह (कक्षा १-८)	माध्यमिक तह (कक्षा १-१०)	माध्यमिक तह (कक्षा १-१२)
१	५	५	२	२	०	०	१
२	८	९	२	२	१	२	१
३	४	४	१	१	१	०	१
४	४	४	०	१	२	१	०
५	६	७	०	३	१	०	१
६	४	५	०	२	१	०	१
७	२	२	०	१	१	०	०
८	३	४	०	२	०	०	१
९	३	३	०	१	१	०	१
१०	३	३	०	१	१	०	१
११	५	७	१	२	०	१	१
१२	५	२	०	१	०	०	१
१३	२	३	०	१	०	०	१
जम्मा	५१	५८	६	२०	१०	४	११

संचालित तहका आधारमा विद्यालयको विवरण

क्र स	प्रकार	जम्मा	बाल विकास, पूर्वप्राथमिक	आधारभूत तह कक्षा (१ – ५)	आधारभूत तह कक्षा (१ – ८)	माध्यमिक तह कक्षा (१ – १०)	माध्यमिक तह कक्षा (१ – १२)
१	सामुदयिक	५१	५८	२६	१०	४	११
२	संस्थागत	१८	१८	५	५	२	२
	जम्मा	**६९**	**७६**	**३१**	**१५**	**६**	**१३**

वडागत आधारमा विद्यालयमा , संस्थागत विद्यालय तर्फ उपलब्ध तथ्यांकमा कुल जम्मा मिल्दैन

वडा नं.	जम्मा	बाल विकास /पूर्व प्राथमिक	आधारभूत तह (कक्षा १–३)	आधारभूत तह (कक्षा १ – ५)	आधारभूत तह (कक्षा १ – ८)	माध्यमिक तह (कक्षा १ – १०)	माध्यमिक तह (कक्षा १ – १२)
१	०	०	०	०	०	०	०
२	१	१	०	१	०	०	०
३	१	१	०	०	१	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०
६	१	१	०	०	१	०	०
७	१	१	०	०	०	०	०
८	१	१	०	१	०	०	०

वडा नं.	जम्मा	बाल विकास /पूर्व प्राथमिक	आधारभूत तह (कक्षा १–३)	आधारभूत तह (कक्षा १ – ५)	आधारभूत तह (कक्षा १ – ८)	माध्यमिक तह (कक्षा १ – १०)	माध्यमिक तह (कक्षा १ – १२)
९	२	२	०	०	१	१	०
१०	२	२	२	०	०	०	०
११	५	५	१	२	१	१	०
१२	३	३	०	०	१	०	२
१३	१	१	०	१	०	०	०
जम्मा	१८	१८	३	५	५	२	२

१८कि १७?

(ग) वडाको सम्पन्नता स्तरिकरण

वडा	अति विपन्न (३ महिना पुग्ने)	विपन्न (६ महिना पग्ने)	मध्यम ९ महिना पुग्ने घरधुरी	सम्पन्न (१२ महिना खान पुग्ने घरधुरी
१	७१	२३८	८६	११८
२	११४	१३९	२४२	१४०
३	६०	९१	७९	१२०
४	३१०	१८२	२४३	११९
५	२३४	५९	८४	३४
६	९०	२४८	३५३	७७
७	७३	१४२	८८	१०६
८	७२	२२९	९१	२५६
९	५५	१९५	२४६	१३५
१०	२६१	३३०	६२	१४७
११	३११	३३७	१५५	९९
१२	४	१०३	३३६	५३
१३	२६४	२१६	११९	१३५
जम्मा	१९१९	२५०९	२१८४	१५३९

तालिका नं. ७ वडाको सम्पन्नता स्तरिकरण

(घ) टोल तथा वस्तीहरुको विवरण

वडा	टोलवस्तीको नाम
१	गुँरासे टोल, तल्लो भरयाड टोल, कोल डाँडा टोल, बसेरी टोल, सालघारी टोल, ढाप सिन्काउली टोल, धनुवास अमिलावाडी टोल, सिम्वास टाकुरी टोल, देउती बज्यै टोल, भरयाड टोल अैसेलु गैरा टोल
२	चरचरे, देवस्याल, जब्दी, सानीमर, थुम्के, साल्डाला चइते, माझी गाउँ, काल्पानी, समौझी घाट, तल्लो ढारगोठेरी सिस्नेरी टोल, बाँसघारी टोल, माझी गाउँ टोल,बरखे, गोरेटी टोल, लेख पराजुल, चौर गाउँ, थरमुसे
३	चिरी गैडा दरगास टोल, गौजे गैरा टोल, कुटमिरे टोल, टुटवारी टोल, डम्मरपानी टोल
४	हान्ने सीमल टोल, हर्रेमसिना टोल, कालिका टोल सानो हर्रे टोल, खोरे अम्लेसेनी टोल, बाइस घाटे टोल, नमुना टोल, सुभम टोल, ठुटे पिपल टोल, सिताराम टोल
५	बबई हाती खाल टोल, बबई गेरवानी टोल, कालिका टोल, रामनगर टोल, लामितडा तानघारी टोल, लेख हात्ती टोल, सिरेनी चिउरी खैरा टोल, भर्खेनी टोल, ओइला खजुरा टोल, विउरेनी टोल, माथिल्लो भर्लेनी टोल
६	सिद्धचुली टोल, सिमताली टोल, राता डाँडा टोल, लेकभिmनी टोल, एकता टोल, शान्ति टोल, बजार टोल, पूर्वेली टोल, मीलन टोल, कालिका टोल, प्रगती टोल, हरियाली टोल, भगवती टोल, खोल्टे पानी टोल, लालीगुराँस टोल, कान्तिपुर टोल, गुर्भीकोट टोल, शिवशान्ति टोल, शिवसुन्दर टोल, ओम शान्ति टोल
७	कैनपानी टोल, प्रगतीशील टोल, नवज्योती टोल, काइले टोल, सानाखोरिया बिहानी टोल, हरियाली प्रगती टोल, नव सृजनशील टोल, हरियाली टोल, मुलपानी टोल नमुना टोल, भगवती टोल, देविस्थल टोल, त्रिवेणी टोल
८	पुजारी टोल, भण्डारी टोल, गौरी टोल, पवित्र टोल, दर्पन टोल, त्रिवणी टोल
९	प्रगती टोल, सारदा टोल, पुजारी टोल, भण्डारी टोल ,खोला गाउँले टोलदर्पण टोल, कविता टोल, फुलबारी टोल, शान्ति टोल
१०	उन्नती टोल, प्रगती टोल, नवविहानी टोल, भगवती टोल, हरियाली टोल,दुर्गा टोल, जनएकता टोल, रमणीय टोल, एकता टोल, तालबारी टोल, थानी चौर टोल
११	तल्लो तारा गाउँ टोल, जाजरकोटी टोल, गोठेरी टोल, शान्तिनगर टोल, कटेल टोल, राता चौर टोल, डोप्के टोल, हाट बजार टोल, सरस्वती टोल, जाजारकोटी टोल
१२	फुलबारी टोल, हरियाली टोल, नवदुर्गा टोल, गणेशपुर टोल, शान्तिनगर टोल, फुलबारी टोल, जनएकता टोल, मसिना टोल, पटारे मिग्रे डाँडा टोल, पाडुले टोल
१३	शान्तिपुर टोल, हरियाली टोल, गाईघाट टोल, पुरानो घाट टोल, आपखोली टोल, आपघारी टोल, पाखापानी टोल, बरपिपल टोल, भगवती टोल, ठूलो करेली टोल, रामपुर टोल

तालिका नं. ८ टोल तथा बस्तीहरुको विवरण (श्रोतः: राष्ट्रिय जनगणना २०७८,भेरीगंगा नगरपालिका)

१.२ योजनाको परिकल्पना, ध्येय, लक्ष्य र उद्देश्य :

परिकल्पनाः

यस योजनाको परिकल्पना भेरीगँगा नगरपालिकालाई विपद् जोखिममुक्त नगरपालिकाको रूपमा स्थापित गर्ने रहेको छ।

ध्येयः

यस योजनाको मुख्य ध्येय विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यहरूलाई विकासमा मुलप्रवाहीकरण गर्ने र समुदायको हरेक वर्गको जीवनस्तरमा सुधार ल्याई सुरक्षित बाँच्न पाउने अधिकार कायम गर्ने रहेको छ।

लक्ष्यः

यस योजनाको लक्ष्य विपद्बाट हुने जनधनको क्षति तथा जोखिमलाई कम गर्नुका साथै सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट पहिचान गरिएका मुद्दाहरूलाई योजनाको रूप दिई पूर्वतयारीका कार्यहरू गर्ने, जीविकोपार्जनमा अभिवृद्धि गर्ने र विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई विकास योजनाहरूमा मुलप्रवाहीकरण गर्ने रहेको छ। विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यहरूलाई संस्थागत गरी विपद्का दृष्टिले सुरक्षित समुदायको निर्माण गर्नका लागि स्थानीय तहका आवधिक र वार्षिक कार्यक्रममा समेत मूलप्रवाहीकरण गरी दिगो विकास गर्नका लागि नेपाल सरकार स्थानीय विकास मन्त्रालयले निर्माण गरेका **"स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका-२०६८ तथा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका-२०७४" को मस्यौदा** अनुसार निर्माण गरिएको छ।

यस योजनाको विपद् पूर्व, विपद्का समयमा र विपद् पश्चात मानिस माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानिय स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी, पूर्व चेतावनी प्रणाली, न्यूनीकरण, रोकथाम कार्य गर्नु र प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु मूल उद्देश्य रहेको छ :

- विपद् सम्बन्धी न्यूनतम आधार तथा साझा मापदण्ड निर्धारण गरी नगरपालिका स्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्ने।
- नगरपालिका भित्र रहेका विपद्को सङ्कटासन्नता, जोखिम र क्षमता पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनका प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम सहितको योजना तर्जुमा गर्ने।
- विपद् उत्थानशील समुदायको निर्माणमा योगदान गर्ने।
- विपद्सँग सामना गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने।
- स्थानीय तहका नीति तथा विकास कार्यक्रममा सबै क्षेत्र र वर्गको समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गरी विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई संस्थागत गर्न मार्ग प्रशस्त गर्ने।
- विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सेवा प्रदान गर्ने।
- विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउने।
- उपलब्ध न्यूनतम साधन-स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधन-स्रोतको खोजी गरी सरकार र सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थासँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउने।

योजनाको उद्देश्यः

यस योजनाको मुख्य उद्धेश्य विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यहरुलाई विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने र गरीब तथा पिछडिएका वर्गको जीवनस्तरमा सुधार ल्याई सुरक्षित बाँच्न पाउने अधिकार कायम गर्ने रहेको छ। यस योजनाको उद्धेश्य भनेको विपद्बाट हुने जनधनको क्षति तथा जोखिमलाई कम गर्ने साथै सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट पहिचान गरिएका योजनाहरुलाई मुर्तरुप दिई पूर्वतयारीका कार्यहरु गरी विकास योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने र जीविकोपार्जनमा अभिवृद्धि गर्न विपद् जोखिम न्यूनिकरणका कार्यलाई विकास योजनाहरुमा मुलप्रवाहीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने रहेको छ।

विपद्बाट हुन सक्ने क्षति जनधनको क्षति र साधन सोत र संरचनामा पर्न सक्ने प्रतिकुल प्रभावको विश्लेषण गर्ने।

विपद्को समयमा तथा विपद् पश्चात आउन सक्ने सम्भावित संकटलाई समयमै योजनाबद्ध तरिकाबाट विश्लेषण गरी विभिन्न सहयोगी निकायको सहयोग तथा नगरपालिकाको अग्रसरतामा पूर्वतयारी खोज तथा उद्धार राहत वितरण तथा पुनःस्थापना कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन।

स्थानीय तहमा रहेको विपद्को संकटासन्नता जोखिम र क्षमता विश्लेषण गर्न र सोही बमोजिम विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकीकरण गर्दै स्थानीय विकास प्रकृयामा मूलप्रवाहीकरण गरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको निर्माणमा योगदान गर्नु।

स्थानीय तहका नीति तथा विकास कार्यक्रम सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, दलित, आदिबासी, जनजाति, प्रकोप प्रभावित, जलवायुजन्य प्रभावित वा संकटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरु, मधेशी मुश्लिम जस्ता वर्ग एवम् नेपाल सरकारले लक्षित समुह भनी परिभाषित गरेको वर्ग) को समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गरी विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनलाई सँस्थागत गर्न मार्ग प्रशस्त गर्नु।

१.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्वः

विपद्व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यहरूलाई व्यवस्थित गर्नका लागि स्थानीय स्तरमा तर्जुमा गरिने विकास योजनाको एउटा प्रमुख भागका रूपमा निरन्तर यो योजना कार्यान्वयन हुन्छ। विपद्को घटना मानव समुदायका लागिसवेदनशील भएकोले यस्तो अवस्था नआओस भन्नाका निम्ती हरेक विकासका कार्यलाई विपद् व्यवस्थापन कार्यसँग समायोजन गरी दिगो विकासका क्रियाकलापमा समुदायको सक्रिय सहभागिता समेतको अपेक्षा गरिएको हुंदा यसले महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको हुन्छ। यसकारण यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको छ। त्यसैले यस योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई अग्रस्थानमा राख्न सकिन्छ। नगरपालिका स्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाका निम्न महत्वले यसको आवश्यकतालाई पुष्टी गर्दछ।

- नगरपालिका स्तरमा सस्थागत संरचना तयार हुने।
- नगरपालिका स्तरीय विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सूचनाको पहुँच रहने।
- बहु जोखिम तथा क्षमता विश्लेषणमा समुदायको सहभागिता हुने।
- नगरपालिकामा तयारी/प्रतिकार्य समूहहरू निर्माण हुने।
- नगरपालिका स्तरमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना तर्जुमा हुने।
- नगरपालिका स्तरमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण कोष स्थापना हुने।
- समुदायले व्यवस्थापन गरेका स्रोतहरूमा समान पहुँच गराउने।
- नगरपालिका स्तरमा विपद्जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्वन गरिने।
- समुदायमा आधारित पूर्व चेतावनी प्रणालीहरूको स्थापना हुने भएकाले समुदाय सुरक्षित रहन मद्धत पुऱ्याउने।
- योजनाले विपद् पूर्व, विपद्का समयमा र विपद पश्चात मानिस माथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामनागर्न मद्धत पुऱ्याउने।
- स्थानीय स्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी, पूर्व सचेतना प्रणाली, न्यूनीकरण, रोकथाम कार्य गर्नु र प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जवाफदेहीयुक्त मानवीयसहयोग उपलब्ध गराउन स्थानीय निकायलाई जिम्मेवार बनाउने।
- योजनाले विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन सक्ने। विपद्को जोखिम कम गर्न समुदायलाई हातेमालो गर्ने वातावरण बनाउन प्रेरणा दिन सक्ने।
- प्रभावित समुदायलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउने।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्ने। आपतकालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्ने।
- सामाजिक, साँस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धिको लागि मार्ग प्रशस्त गर्ने।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्ने।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्ने।

१.४ योजनाका सीमा :

योजना तथा कार्यक्रमहरूका आफ्नै महत्व र सीमा हुन्छन्। यस योजनाका पनि महत्वका साथै निम्न अनुसार सीमा पनिरहेका छन्।

यो स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा सञ्चालन गर्दा स्थानीय स्तरका सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरू राजनीतिक पार्टीका प्रतिनिधिहरू, महिला स्वयंसेविका, समुदाय स्रोत व्यक्ति, समुदाय स्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिका प्रमुख तथा प्रतिनिधि र महिला तथा आमा समूहहरूका प्रतिनिधिहरू र नगरमा गठित विपद् जोखिम व्यवस्थापन समिति तथा योजना तर्जुमा समितिका प्रतिनिधिहरूको सहभागितामा सहभागिमुलक प्रक्रियाद्वारा स्थानीय स्रोत व्यक्तिहरूले सहयोग गरी योजना तर्जुमा गरिएको छ।

तथ्यांक संकलनको क्रममा विगतका वर्षहरूमा भएका विपद्का घटनाहरू तथा त्यसबाट भएको क्षतिको सम्पूर्ण यथार्थ विवरणहरू प्राप्त गर्न कठिनाइ भएकोले भेरीगँगा नगरपालिकाको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाका गतिविधिहरू तथा बजेट निर्धारण गर्दा केही लचकता अपनाइएको छ।

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाअन्तर्गत बनाएका गतिविधिहरूको कार्यान्वयनका लागि बढी मात्रामा बाहिरी स्रोतको भर पर्नु पर्ने अवस्था देखिन्छ। जसले गर्दा बाहय स्रोत प्राप्त नभएमा योजनाको कार्यान्वयनमा नकारात्मक असर पर्ने सम्भावना देखिन्छ।

विभिन्न सरोकारवालासँग भएको स्रोतहरूलाई परिचालनमा सकरात्मक भए पनि सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरूको आर्थिक बर्ष र योजना तर्जुमा समय अगाडि पछाडि पर्नाले र स्थानीय स्तरमा योजना छनोट गर्दा राजनीतिक दवाव र प्रभावका कारण माथि उल्लेखित योजनाहरू समयमै लागु गर्न सतर्कता अपनाउन पर्ने देखिन्छ।
विभिन्न विपद्हरुबाट हुने क्षतिलाई स्थानीय स्रोत र साधनबाट न्यून गर्न चुनौती रहेको छ।

१.५ योजनाको निर्माण प्रक्रिया विधिः

यो योजना तर्जुमा गर्दा तल उल्लेखित विधि र प्रक्रियाहरु अपनाइएको छ।

- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ बमोजिम समुदायमा आधारित सहभागितामुलक विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण अभिमूखीकरण संचालन।
- स्थानीय राजनीतिक दल, सरोकारवाला सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको संलग्नतामा नगरपालिका स्तरीय र योजना तर्जुमा उपसमिति गठन गरिएको।
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र योजना तर्जुमा उपसमितिलाई समुदायमा आधारित समावेशी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील तथा संकटासन्नता तथा क्षमता आँकलन तालिम दिएको।
- संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका लागि स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति तथा योजना तर्जुमा उपसमितिको कार्य जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिएको। थप श्रोत तथा क्षमताहरुको पहिचान गरी थप गरिएको।
- नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा समुहगत छलफल मार्फत समुदायको संकटासन्नता तथा क्षमता आँकलन गरिएको।
- नगरपालिका तथा अन्य संघसंस्थाहरुमा उपलब्ध सुचनाहरुको आधारमा नगरपालिकाको सामाजिक, आर्थिक तथा शैक्षिक अवस्थातथा संकटासन्ताको विश्लेषण गरिएको।
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्दा विषयगत क्षेत्रमा पर्ने प्रभावहरुको विश्लेषण सहित प्रस्तावित कृयाकलापहरुको ५ वर्षको बजेट सहितयोजना तयार गरिएको।
- वडा तथा नगरपालिका स्तरको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण प्रतिवेदन तयार गरिएको।
- वडास्तरिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताका लागि विस्तृत कार्ययोजना निर्माण भएको।
- स्थानीय विपद् तथा तथा जलवायु उत्थानशील समिति र योजना तर्जुमा उपससमिति तथा विकास तथा विपद् व्यवस्थापनको प्राविधिक सहयोगमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको मस्यौदा तयार भएको।

- स्थानीय विपद् तथा तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई पूर्णरुप दिन कार्यशालाको योजना गरी योजना सम्बन्धित सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि कार्यशाला गोष्ठिको आयोजना गरिएको।
- प्राप्त भएका सल्लाह सुझावलाई अवलम्बन गर्दै स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई मुर्तरुप दिई योजना तर्जुमा उपसमितिले नगरपालिका पेश गरिएको।

मूख्यतया: भूकम्प,कृषि बालीमा लाग्ने रोग, पशुमा लाग्ने रोग, बाढी, पहिरो आगलागि, हावाहुरी आदि विपद पूर्व, विपद्को समय र विपद् पश्चात गर्नुपर्ने कृयाकलाप, विपद् जोखिम न्यूनिकरण, विपद् प्रतिकार्य तथा पुर्नलाभका गतिविधिहरु,तौरतरिका, जिम्मेवारी, र कार्य प्रक्रियालाई समेटेर यो योजना निर्माण गरिएको छ।

समुदायका प्रभावित तथा संकटासन्न समुदायको प्रत्यक्ष र समावेशीयुक्त सहभागिता सुनिश्चितता हुने गरि समावेशी सहभागीतामुलक र यथार्थपरक बनाउन निम्नानुसारका प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरिएका छन्।

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रिया

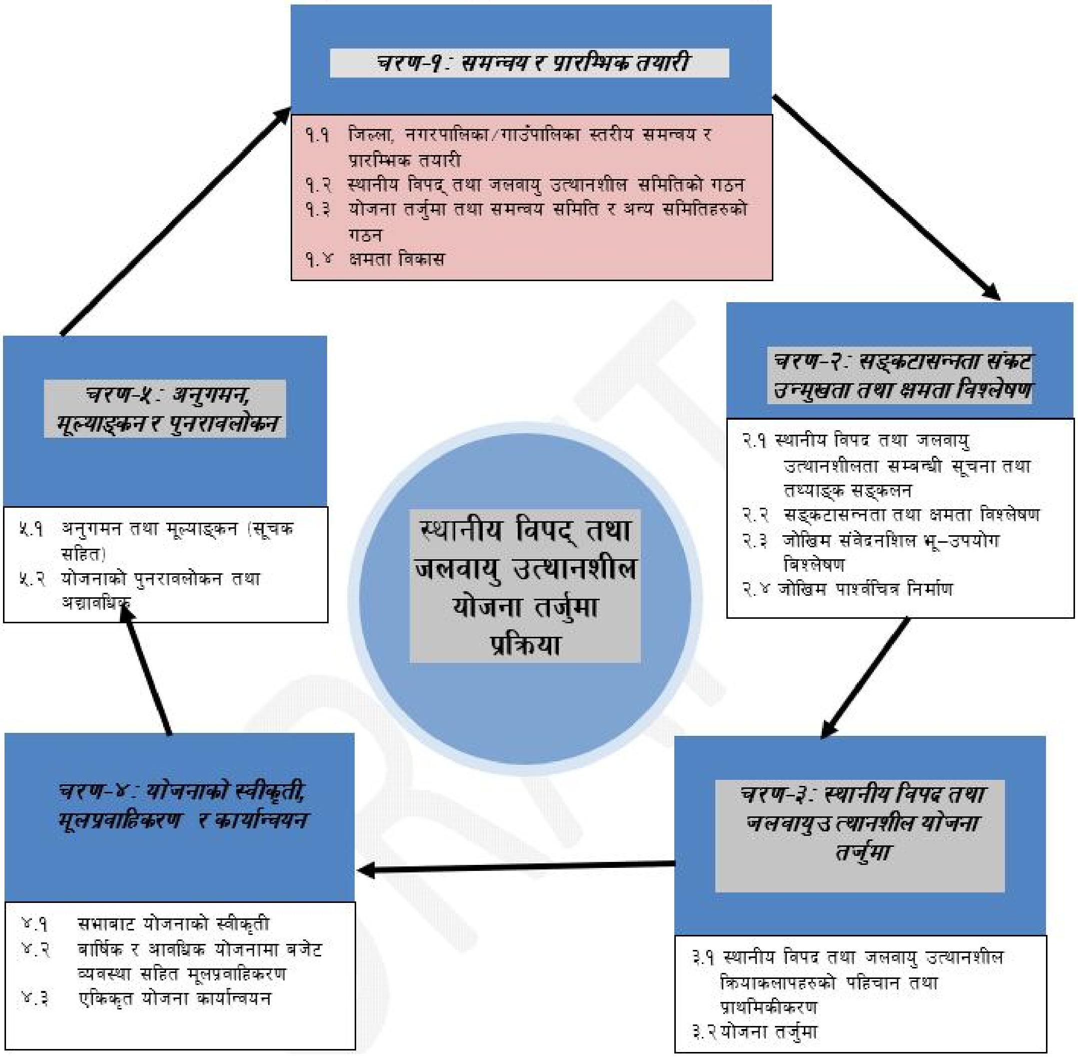

चित्र नं. ५ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रिया

१.५.१ वडा स्तरिय सूचना संकलनः

वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्ने क्रममा अभिमुखीकरणमा सहभागी भएका सहभागीहरुबाट सहभागितामूलक रुपमा सूचनाको संकलन गरिएको थियो। जसमा विशेष गरेर सामाजिक र आर्थिक सुचनाहरु, सम्पन्नता स्तरीकरण, टोल स्तरमा हुने प्रकोपहरु र विपद्को ऐतिहासिक विवरण संकलन गरिएको थियो।

साथै टोलहरुमा के काम कहाँ गर्ने भन्ने सवालमा पनि सूचना संकलन गरिएको थियो। उक्त सूचनालाई वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिमा छलफल तथा पुनरावलोकन समेत गरि वडास्तरीय सूचना संकलन गरिएको थियो।

१.५.२ संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण :

समुदाय र वडाहरुको विपद् सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन गर्नेकार्य गरियो। संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेष्ण गर्ने विभिन्न औजारहरुको प्रयोग गरिएको थियो। जस अन्तर्गत सामाजिक श्रोत तथा प्रकोपको नक्सांकन, ऐतिहासिक तथ्यांक, प्रकोप स्तरीकरण, श्रोतको विश्लेषण, मौसमी पात्रो, जोखिम तथा समस्या विश्लेषण, संस्थागत विश्लेषण, प्रत्यक्ष अवलोकन तथा भेटघाट छलफल जस्ता संकटासन्नता क्षमता विश्लेषण **(Vulnerability Capacity Assessment)** औजारहरुको प्रयोग गरिएको थियो।

१.५.३ संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणको पुनरावलोकनः

अभिमुखीकरणमा सहभागी भएका सहभागीहरुले वडा वडामा गएर सहभागितामुलक रुपमा सूचनाको संकलन तथा संकटासन्नता क्षमता विश्लेषण तथा अनुकुलन क्षमता विश्लेषण गर्न विभिन्न औजारहरुको प्रयोग गरी आएको विवरणहरुको वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिमा छलफल तथा पुनरावलोकन गरिएको थियो तथा पुनरावलोकन कार्यक्रममा सहभागीहरुबाट आवश्यकता अनुसार विवरणहरु थपघट गरिएको थियो।

१.५.४ नगरपालिकाको योजना बैठकः

योजना निर्माण गर्नका लागि भेरीगंगा नगरपालिकामा योजना बैठक संचालन गरिएको थियो। सहभागिहरुबाट सहभागितामुलक रुपमा विभिन्न प्रकोपको असरहरु कम गर्न र विपद्को अवस्था सिर्जना हुन नदिन विपद् पहिले के के कार्य गर्ने, विपद् भई हालेको अवस्थामा के–के कार्यहरु गर्ने र विपद्पश्चात के–के कार्य गर्ने भन्ने सन्दर्भमा विस्तृत छलफल तथा समुह कार्य गरिएको थियो।

१.५.५ गरपालिकाको योजना मस्यौदा

स्थानीय विपद् व्यवस्थपन समिति तथा योजना तर्जुमा समिति तथा सहास नेपालको प्राविधिक सहयोगमा स्थनी विपद् तथा जववायु उत्थानशील योजनाको मस्यौदा तयार गरिएको थियो।

१.५.६ योजनाको प्रस्तूती र सुझाव संकलन गोष्ठिः

खाकाको रुपमा तयार गरिएको योजनालाई पुनःनगरपालिकामा एक दिने गोष्ठिको आयोजना गरि छलफल गरिएको थियो। गोष्ठिका सहभागीहरुले योजनामा थप्नु पर्ने बुँदाहरु र आवश्यक सल्लाह सुझाव दिएका थिए। योजनाको अन्तिम लेखन कार्य र योजनाको तयारी नगरपालिका तथा वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा सहभागिहरुबाट आएको सुझावलाई पनि समेटेर स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनातयार गरिएको थियो।

१.६ योजना कार्यान्वयन रणनीति

१.६.१ योजनाको स्वीकृतिः

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट तयार भएको नगरपालिका स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई नगरपालिकाले आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी नगर परिषदबाट स्वीकृत गराईने छ।

१.६.२ बजेट व्यवस्थाः

- स्वीकृत योजनाले निर्धारण गरेका प्राथमिकता प्राप्त क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि नगरपालिकाले आफ्नो क्षमताले भ्याएसम्म बजेट विनियोजन गर्नेछ।
- योजना कार्यान्वयनको लागि नगरपालिकाले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति, विषयगत कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तथा दातृ निकाय समेतको समन्वय र सहयोगमा बजेटको व्यवस्थापनमा पहल गर्नेछ।

१.६.३ योजना कार्यान्वयनः

नगरपालिकाले स्वीकृत स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत कार्यान्वयन गराउन प्राथमिकता दिनेछ।

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले स्वीकृत योजना विषयगत कार्यालय, समुदाय, संघ संस्था तथा निजी क्षेत्र एवं समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समिति समेतको सहयोग लिई कार्यान्वयन गर्नेछ।

१.७ योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकनः

- नगरपालिकाले वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको समेत नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ।
- नगरपालिका स्तरमा गठित अनुगमन समितिले विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रभावकारिता समेत मूल्याङ्कन गरी आवश्यकता अनुसार नगरपालिकामा सिफारिस गर्नेछ।
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयन गर्ने संस्थाहरूले आफ्नो अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय, स्थानीय निकायमा पेश गर्नेछ।
- नगरपालिकाको कुनै पनि क्षेत्रमा उत्पन्न विपद्ले सङकटासन्नता, क्षमता र जोखिममा पारेको परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न प्रत्येकवर्ष योजनाको पुनरावलोकन गरी वार्षिक कार्यक्रम तथा योजना तयार गर्नेछ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक पाँच वर्षमा योजनाको बृहत पुनरावलोकन गरी अध्यावधिक गर्नेछ।

खण्ड २ : प्रकोप, संकटासन्नता, क्षमता र जोखिम विश्लेषण

२.१ ऐतिहासिक समय रेखा

यस भेरीगंगा नगरपालिका क्षेत्र भित्र २०५० साल देखि हालसम्म भएको जलवायुजन्य र प्राकृतिक प्रकोपहरुको निरन्तरतातथा उक्त प्रकोपहरुले पुगेको क्षतिको लेखाजोखा र विश्लेषण गरी भविष्यमा दोहोरिन सक्ने अथावा जोखिमको रुपमा पटक पटक आउन सक्ने सम्भावना भएका प्रकोपहरुको आँकलन गरिएको छ।

क्र.सं.	प्रकोपको नाम	साल र महिना	स्थान	क्षतिको विवरण (मानविय, भौतिक र आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक)
वडा नं. १	पहिरो	२०७९ श्रावण	भऱ्याङ् तल्लो, सुनकाउली, घुमाउने गुराँसे	७ वटा घरको घरको क्षति, ५ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७३ वैशाख १	गुराँसे	३ वटा घर पूर्ण रुपमा जलेको, २० वटा बाखा मरेको, २ लाख रुपैया बराबरको आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७५ वैशाख	वडा न १	१ घर पूर्ण रुपमा जलेको, १ जनाको मृत्यु, ५ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
वडा नं. २	पहिरो	२०५६ साल	बासगढी	२२ वटा घरहरु भत्किएको, २२ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
	पहिरो	२०७१	समैजीघाट	३२ वटा घरहरु भत्किएको, ४० लाख रुपैयाको आर्थिक क्षति,
	बाढी	२०७२	साजगोठेरी	छिन्चु खोलाको बाढीले १ विगाहा बालीनाली क्षति, ३ लाख रुपैया बराबरको आर्थिक क्षति
	बाढी	२०७२	वडा नं. २, केराघारी, समैजीघाट	सानीमोर विद्यालयको ७ वटा घर, २ वटा विद्यालय, २ करोडको आर्थिक क्षति भएको ।
	हावाहुरी	२०८१	समैजीघाट	५ वटा घर, १ विद्यालयको जस्तापाताको छाना उडाएको, ५ लाख आर्थिक क्षति,
वडा नं. ३	बाढी पहिरो	२०७१ साल श्रावण २९	वडा नं. ३	डुन्डी खोलामा आएको बाढीले ३ वटा गोरु बगाएको, ४० वटा घर पूर्ण रुपमा क्षति, १ करोड २० लाख आर्थिक क्षति,
	आगलागी	२०८०	शान्ति टोल	१ काठको घर पूर्ण रुपमा जलेको, १ लाख बराबरको.आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७९	सानो ढुँग्री	३ वटा घर पूर्ण रुपमा जलेको, २ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
	भूकम्प	२०७२	वडा भरि	घरहरु आंशिक रुपमा चर्केको
वडा नं. ४	बाढी, पहिरो	२०७१	हटिया साइड	तोलीखोलामा आएको बाढी पहिरोले वटा घर, ताउलेको ३ वटा घर, कुखुरा फारामको ३०० वटा कुखुरा पहिरोले पुरिएको, गलैचा नष्ट भएको करिब ७ लाख आर्थिक क्षति भएको ।
	सलह किरा	२०७९	वडा भरि नै	१५०० क्विन्टल धानबाली क्षति, ७० लाखको आर्थिक क्षति,

क्र.सं.	प्रकोपको नाम	साल र महिना	स्थान	क्षतिको विवरण (मानविय, भौतिक र आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक)
	वन, डढेलो	२०५०		खानेपानीको ५०० मीटर पाइप जलेको, १२ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
वडा नं. ५	बाढी	२०७२	लेखहात्तीखाल, कालीदमार भर्लेनी, सिरेनी लेखहाती, घरओइला, खजुरा, बबई, हात्तीखाल, बवई गेरुपानी	बबई नदि, र खजुरा खोलामा आएको बाढीले लेखहातीखाल, कालीदमारको ११० घर, भर्लेनीको १२ घर, लामीडाँडाको ८ वटा घर,कालीखोलाको १८ वटा घर, घरओइलाको ५ वटा घर, क्षति, करिब २ करोडको बराबरको आर्थिक क्षति,बबई हात्तीखाल, गेरु पानी ५० घरधुरीको क्षति
	बाढी, पहिरो	२०७१ श्रावण	बबई क्षेत्र	बबई नदिमा आएको बाढीले १० वटा गाई मरेका, ५० लाख .बराबरको आर्थिक क्षति भएको
	हावाहुरी	२०७१	वडा भरि	३ वटा विद्यालयको जस्ताको छानो उडाएको, २ वटा मठ मन्दिरको जस्तापाता उडाएको, ५० लाख आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७०	बबई क्षेत्र	२ वटा घर, भैसी २ वटा, जलेको, ५ लाख आर्थिक क्षति,
	भूकम्प	२०७२	वडा भरि	३०० वटा घर चर्केको, १२ वटा घर पूर्ण रुपमा क्षति, २ करोड आर्थिक क्षति भएको
	कोरोना महामारी	२०७७	वडा भरि नै प्रभावित	१ जनाको मृत्यु,
	असिना पानी	२०६८	लेखहात्ती, सिलेनी भर्लेनी, तोलीखोला, लामीडाँडा, कालीदमार	२५ विगाहामा लगाएको अन्नबालीमा क्षति, १० लाख आर्थिक क्षति
वडा नं. ६	बाढी	२०७९	कुइनपानी	झिंगनी खोलामा आएको बाढीले २ विगाहा खेतमा क्षति, ३ लाख ५० हजार आर्थिक क्षति, १ जनाको मृत्यु
	बाढी	२०७३	ओमशान्ति टोल	१ जनाा मान्छे बगाएको
	सडक दुर्घटना		पवित्रा टोल	४ जनाको मृत्य, १५ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
	पहिरो	२०७७	लेकझिंगनी टोल	४ वटा भैसी पुरिएको, १० लाख आर्थिक क्षति,
	पहिरो	२०८१	भुल्के पानी	१ घर, १ गोठ क्षति, ३५ लाख आर्थिक क्षति,
	आगलागी	२०७४	धारीबन	२ वटा घर पूर्ण रुपमा जलेको, १० लाख आर्थिक क्षति,
	आगलागी	२०७२		१ घर, १ गोठ, पूर्णमा जलेको, १५ लाख आर्थिक क्षति

क्र.सं.	प्रकोपको नाम	साल र महिना	स्थान	क्षतिको विवरण (मानविय, भौतिक र आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक)
	आगलागी	२०८१	लेखभिंगनी	१ वटा पूर्ण रुपमा जलेको, १० लाखको आर्थिक क्षति,
	आगलागी	२०७७	चिलेढाले	२ वटा घर पूर्ण रुपमा जलेको, ३० लाखको आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७८		२ वटा घर जलेको, १५ लाखको आर्थिक क्षति
वडा नं. ७	बाढी	२०७२ श्रावण २८,२९ र ३०	सामाखोरिया, कुइनपानी	खहरेखोलामा आएको बाढीबाट सामाखोरियाको ३ वटा घर, कुईनपानीमा ४ वटा घर बगाएको, ४० विगाहा जमिन कटान, १६ लाखको आर्थिक क्षति
	बाढी	२०७९ श्रावण ४		१ वटा कुलो बगाएको, १ जना मानिसको मृत्यु भएको,
	चट्याङ्	२०७७		१ घरमा क्षति, १ जना ज्येष्ठ नागरिकको मृत्यु,
	आगलागी	२०७८	भगवती टोल	४ वटा घर जलेर नष्ट भएको, ४० लाख बराबरको आर्थिक क्षति
वडा नं. ८	बाढी	२०७२ असार १२	कसेरी	भेरी नदिमा आएको बाढीले कस्यरीको ११ रोपनी जग्गा कटान, ज्योती मा वि को ३ रोपनी जग्गा कटान, २२ लाख आर्थिक क्षति,
	बाढी	२०७८ भदौ १२		गोचे खोला, भिंगनी खोलमा आएको बाढीले १५ घर पूर्ण क्षति, २३ लाख आर्थिक क्षति,
	महामारी		फुलबारी टोल	फुलबारी टोलको १ जना मानिस गौरी टोलको १ जना मानिस, लक्ष्मी टोलको २ जना मानिस, पुजारी टोलको १ जना मानिसको मृत्यु,
	सडक दुर्घटना	२०८१ असार ११	पवित्रा टोल	गाडी पल्टेर १ जनाको मृत्यु, १५ लाखको आर्थिक क्षति
वडा नं. ८	पहिरो	२०७२ श्रावण १२	कम्यरी टोल	पहिरोले कस्यरी टोलको २२ रोपनी जग्गा पुरिएको, २५ लाख आर्थिक क्षति,
वडा नं. ९	पहिरो	२०७८ भदौ १२		शान्ति, सरस्वती, विश्वकर्मा, विनाशपुर, लालीगुराँस, भेरी, पवित्रा टोलको १५ धर भत्किएर आँशिक क्षति, १३ लाख आर्थिक क्षति,
	कोरोना महामारी	२०७८ साल	फुलबारी टोल, दुर्गा टोल, स्मार्ट टोल	५ जनाको मृत्यु,
	बाढी, पहिरो	२०८२ भदौ २२	शान्तिपुर टोल, शान्ति सरस्वती टोल, साझा सुन्दर टोल	शान्तिपुर ठूलो घर जोगियतका १० घर आँशिक क्षति, १० लाखको आर्थिक क्षति,

क्र.सं.	प्रकोपको नाम	साल र महिना	स्थान	क्षतिको विवरण (मानविय, भौतिक र आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक)
	आगलागी	२०८१ जेठ २२	घारीखोला	५ वटा खाट जलेको, आधी तोलाको सुन जलेको, २० लाख आर्थिक क्षति,
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग-शंखे किरा	२०७५	वडा भरि नै क्षति,	५ हजार रोपनीमा लगाएको बालीनाली फलफुल सागसब्जी सबै सखाप, ५० लाख आर्थिक क्षति,
	पशु चौपाया लाग्ने रोग	२०७५	वडा भरि	कुखुरामा झोक्र्याउने, खसी बाखामा आँखा पाक्ने रोग, ७०० वटा कुखुरा मरेको र २५ वटा बाखा मरेर २५ लाखको आर्थिक क्षति
	सडक दुर्घटना	२०६६	ठूलो जात्री टोल	१ जनाको मृत्यु,
	चट्याङ	२०८२ असार ६	जात्री लालीगुराँस टोल	२ वटा बाखा, मिटर बाकस, एल इ डि टि भी , फ्रिज लगायत विद्युतीय सामाग्रीहरु नष्ट घर आंशिक रुपमा क्षति भएको
वडा नं. १०	भूकम्प	२०७२ वैशाख १२	झिलमिला	झिलमिलाको १० वटा कच्ची घर पूर्ण रुपमा क्षति, १० लाखको आर्थिक क्षति,
	बाढी, पहिरो		वडा नं. १०	छिन्चु खोलामा आएको बाढीको कारण जमिन, सिंचाई कुलो, कृषियोग्य जमिन कटान डुवान, तटबन्ध क्षति, १० करोडको आर्थिक क्षति, ३ रोपनी जग्गा कटान
	हावाहुरी	२०८१	वडा भरि	घरको टिनको छाना उडाउने, आप, लिचीमा असर, २ लाख ५० हजारको आर्थिक क्षति,
	सलह किरा	२०७५	वडा भरि	सलह किराले ५०० रोपनी लगाएको धान, मकै, कोदो बालीनालीमा क्षति पुऱ्याएको, २ लाख बराबरको आर्थिक क्षति,
	महामारी कोभिड १९	सन् २०१९	वडा भरि	३ जना मानिसको मृत्यु भएको
	पशुपन्छीमा लाग्ने रोग	२०८१	वडा भरि	२० वटा, बंगुर, १००० कुखुरा, गाई गोरु, १५ वटा, भैसी २५, वटा, बाखा ४० वटा, १ करोडको आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७६ जेठ २० गते	नवबिहानी टोल	२ वटा घर पूर्णरुपमा जलेको, १ वटा घर आशिक क्षति,.३० लाख बराबरको आर्थिक क्षति
	आगलागी	२०७८	मदानीचौर उन्नती टोल	बाखा, गाई गरेर २० वटा पशुको मृत्यु, ८ लाख बराबरको आर्थिक क्षति
	महामारी झाडा पखाला	२०६६ साल श्रावण	नवबिहानी टोल	नवबिहानी टोलको २ जना मानिसको मृत्यु भएको, १० जना प्रभावित भएको,

क्र.सं.	प्रकोपको नाम	साल र महिना	स्थान	क्षतिको विवरण (मानविय, भौतिक र आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक)
	महामारी - झाडापखाला	२०७७ भाद्रमा	प्रगती टोल, उन्नती टोल, नवबिहानी टोल	प्रगती टोलको १ जना बच्चाको मृत्यु भएको, नवबिहानी टोल ५ जनाको मृत्यु भएको
वडा नं. ११	हावाहुरी	२०७८ चैत्र	रामघाट	१ वटा विद्यालयको जस्ताको छाना उडाएको, ३ लाख रुपैया आर्थिक क्षति
	सलह किरा	२०७७ भदौ १०	रामघाट	१५० रोपनीमा लगाएको बालीनाली नष्ट, ३५ लाख क्षति,
	कोरोना महामारी	२०७८ पौष २	वडा भरि	५ जनाको मृत्यु
	चट्याङ	२०७९	सोदी खोला	१ वटा घर चर्किएको, १ जनाको मृत्यु भएको
	बाढी, पहिरो	२०७१	जाजरकोटी टोल, चाँदनी टोल, चिंगगाडी टोल	३ घर डुवान, २१ रोपनीमा लगाएको दालबाली डुवान, १ रोपनी जमिन कटान, १ जना मानिसको मृत्यु, १० लाख आर्थिक क्षति,
	भूकम्प	२०७२	गोठेरी टोल, कटेल टोल	२ वटा विद्यालय र २ वटा घर आशिंक क्षति, १५ लाख आर्थिक क्षति
वडा नं. १२	बाढी	२०७९ श्रावण २९	छिन्चु खोला	छिन्चु खोलामा आएको बाढीले छिन्चु खानेपानीको पाइप, खेत, ६ किमी तटबन्ध बगाएको, २ करोडको आर्थिक क्षति,
	भूकम्प	२०७२ वैशाख १२	छिन्चु बजार	घर चर्किएको, घर भत्किएको
	महामारी	२०७६ चैत्र	वडा भरि	१४ जनाको मृत्यु,
	आगलागी	२०८० जेठ १८	पाँडुले	२ वटा घर जलेको १ वटा भैसी र अन्नहरु जलेको, ७ लाख ५० हजारको आर्थिक क्षति,
	वन्यजन्तुको आतंक	२०८१ साल	पाँडुले	बाघले ८ वटा बाख्रा मारेको, १ लाख १० हजारको आर्थिक क्षति,
	बौलाहा कुकुरको टोकाई	२०७९ फागन	राजी गाउँ	बौलाहा कुकुरको टोकाईबाट रेबिज लागेर १ जनाको मृत्यु भएको,
भविडा १३	सलह किरा	२०७७ भदौ	वडा भरि	१ हजार रोपनीमा लगाएको मकै बाली र फलफुल क्षति पारेको, ५० लाखको आर्थिक क्षति
	हावाहुरी असिना पानी	२०८२ जेठ	वडा भरि	१५ वटा घर टहरा, ५ हजार क्वीन्टल आँप खेतीमाक्षति, २ करोड ५० लाखको आर्थिक क्षति
	बाढी	२०७२	करेली, आँपखोली	१२०० रोपनीमा लगाएको धानखेत, बाटो, कुलो, पुल भत्काएको, ५० करोड आर्थिक क्षति
	कोरोना महामारी	२०७६		३ जना मानिसको मृत्यु

तालिका १० : प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा

प्रकोप विश्लेषण गर्दा यस वडामा विगत २०५० साल देखिनै प्रकोपहरुको चपेटामा परी यस वडाबासीहरु प्रकोपसँग जुध्न बाध्य रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिका पनि जिल्लाका अन्य नगरपालिका लगायतका वडाहरुमा जस्तै भूकम्पको उच्च जोखिम देखिन्छ। बाढी, पहिरो, आगलागीको साथै कृषि बालीमा लाग्ने रोग, पशुमा लाग्ने रोग, सबै भन्दा बढी असर गरेको देखिन्छ। यी प्रकोपहरु हालका दिनहरुका झनै बढेको महसुस गर्न थालिएका छन्।

२.२ प्रकोपको पहिचान तथा प्राथमिकिकरण

भेरीगंगा नगरपालिकामा विगतमा घटेका विपद्का घटनाका आधारमा प्रभाव पार्न सक्ने प्रकोप तथा जलवायुजन्य घटना छनौट गरि प्राथमिकिकरण गरिएको छ। नगरपालिकामा विगतमा भएका र भविष्यमा आइपर्न सक्ने प्रकोप तथा जलवायुजन्य घटना र ति प्रकोपहरुले जनधनमा पुर्‍याएको क्षति तथा उपलब्ध क्षमताका आधारमा प्रकोप पहिचान गरी स्तरीकरण गरिएको छ। विभिन्न प्रकारका प्रकोपहरु जोखिमको रुपमा रहेका हुन्छन्। यस नगरपालिका अर्न्तगत रहेका वडाका समुदायहरु पनि विभिन्न प्रकारका जोखिममा रहेको पाइन्छ। नगरपालिकामा रहेका १३ वटा वडामा गरिएको प्रारम्भिक छलफलका आधारमा र नेपाल सरकारको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्देशिका २०७४ (मस्यौदा) मा भएका औजार (जोडाजोडी स्तरीकरण)को प्रयोग गरि भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, कृषि बालीमा लाग्ने रोग, पशुमा लाग्ने रोग, खडेरी, हावाहुरी, महामारी, चट्याङ, सडक दुर्घटना र वन्यजन्तुको आतंक मुख्य प्रकोपको रुपमा पाइएको छ।

नगरपालिका स्तरमा पहिचान भएका प्रकोपहरुमा वडास्तरिय अनुसारले स्तरीकरण गरिएको छ। स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्देशिका २०७४ अनुसार नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको मुलुक भएकोले भूकम्पलाई स्तरीकरण गर्न नमिल्ने भएकोले यस नगरपालिकाको प्रकोपको स्तरीकरण गर्दा पहिलो प्राथमिकता प्रकोप मानेर स्तरीकरण गरिएको छ, जसलाई तालिका ६ मा देखाइएको छ। तलको तालिकालाई विश्लेषण गर्दाभूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी कृषि बालीमा लाग्ने रोग, पशुमा लाग्ने रोग, खडेरी, हावाहुरी, महामारी, चट्याङ, सडक दुर्घटना र वन्यजन्तुको आतंक क्रमशः पहिलो, दोश्रो, तेश्रो, चौथो, पाँचौ, छैटौ, सातौ, आठौ, नवौ, दशौ र एघारौं रहेका छन्।

भेरीगँगा नगरपालिकामा विगत वर्षहरुमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति परेको थियो भन्ने जानकारी लिन ऐतिहासिक समयरेखा तयार गरिएको छ। ऐतिहासिक समयरेखाबाट प्रकोपको दोहोरिने प्रवृत्ति, त्यसले पुर्‍याउने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवीय तथा प्राकृतिक क्षति एवं प्रभावको बारेको जानकारी एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ। यो विधिको प्रयोग गर्दा स्थानीय जानकार व्यक्ति, जेष्ठ नागरिकहरुको सहभागितामा जोड दिइएको थियो।

प्रकोपको इतिहाँस हेर्दा भुकम्प, बाढी, पहिरो, कृषि बालीमा लाग्ने रोग खडेरी, हावाहुरी पशुमा लाग्ने रो, आगलागी, महामारी, चट्याड, सडक दुर्घटना र वन्यजन्तुको आक्रमण जस्ता प्रकोपहरुले यस नगरपालिकालाई प्रभाव पारेको देखिन्छ। अरु प्रकोपको तुलनामा भूकम्प लामो समयको अन्तरालमा आएता पनि यसबाट भएको क्षति भने यस नगरपालिकामा सामान्य कम नै देखिन्छ। लामो समयको अन्तरालमा वि.सं.२०७२ सालको भूकम्पले नगरपालिका घर, गोठ लगायतका भौतिक संरचनाहरुमा केही मात्रामा ध्वस्त भएको देखिएको छ। तर मानविय क्षति भएको छैन।

भेरीगंगा नगरपालिकाको १३ वटै वडामा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा अध्यक्ष, जनप्रतिनिधीहरु स्थानीय बुद्धीजीविहरू, ज्येष्ठ नागरिक, बालक्लव, युवा, स्थानीय संघ संस्थाका प्रतिनीधि तथा सरोकारवालाहरूको सहभागितामा गरिएको सुचनाका आधारमा के–कस्ता प्रकोपहरू छन् र विपद्बाट हुने गरेका क्षति र सम्भावित जोखिमको आधार मानी त्यसमध्ये कुन प्रकोप मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ, भनेर मतदान विधिबाट वडाको प्रकोपहरुको स्तरीकरण गरिएकेथियो।

यस भेरीगंगा नगरपालिकाको प्रकोपको स्तरीकरण गरी विश्लेषण गर्दा बाढी, पहिरो, आगलागी, कृषि बालीमा लाग्ने रोग, खडेरी, हावाहुरी, महामारी, पशुमा लाग्ने रोग, सडक दुर्घटना, चट्याङ, असिनापानी, वन्यजन्तुको आक्रमण क्रमशः पहिलो, दोश्रो, तेश्रो, चौथौ, पाचौ, छैटौ, सातौ, आठौ, नवौ, दशौ, एधारौ र बाहौ रहेका छन्।

वन्यजन्तुको आक्रमण, सडक दुर्घटना रहेको छ। यसैगरी यस नगरपालिकामा सुख्खा खडेरीको क्रमहरु बढ्दै गएको, पानीका मुहानहरु सुक्दै जाने गरेको, पानी कम पर्ने गरेको तथा पर्दा पनि अत्याधिक पर्ने गरेको, बेमौसमी असिनाहरु पर्ने, फलफुल तथा तरकारीहरुमा किरा बढी लाग्ने गरेको जस्ता विभिन्न जलवायुजन्य समस्या देखिएको छ।

तालिकाः प्रकोपको स्तर सहितको प्राथमिकीकरण

प्रकोप, वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
पहिरो	९	३	११	५	११	४	२	७	८	२	१	२	८
बाढी	८	२	१०	६	१२	३	७	८	९	३	२	३	९
आगलागी	३	४	८	७	७	५	६	६	७	४	४	४	७
कृषि बाली लाग्ने रोग	७	८	७	८	१०	८	८	९	३	८	८	८	५
पशुमा लाग्ने रोग	५	९	६	९	९	९	९	३	५	७	९	७	६
हावाहुरी	४	५	९	३	५	६	४	०	२	६	५	५	४
महामारी	२	७	५	२	६	२	३	०	४	५	६	६	३
खडेरी	६	६	१२	४	२	७	५	४	६	९	७	९	२
सडक दुर्घटना	०	०	२	०	१	०	०	५	०	०	०	०	०
चट्याड	१	१	१	१	४	१	१	१	१	१	३	१	१
वन्यजन्तुको आतंक	०	०	४	०	८	०	०	२	०	०	०	०	०
असिना पानी	०	०	३	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०

क्षति र बारम्बरताको आधारमा बाढी, पहिरो, आगलागी, कृषि बालीमा लाग्ने रोग, खडेरी, हावाहुरी, महामारी, पशुमा लाग्ने रोग, सडक दुर्घटना, चट्याङ, असिनापानी, वन्यजन्तुको आक्रमण क्रमशः पहिलो, दोश्रो, तेश्रो, चौथौं, पाचौं, छैटौं, सातौं, आठौं, नवौ, दशौं, एधारौं र बाहौं स्तरिकरण गरिएको छ।

पालिका स्तरको प्रकोपको प्राथमिकिकरण

प्रकोप	बाढी	पहिरो	आगलागी	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	पशुमा लागने रोग	महामारी	हावाहुरी	चट्याङ्	असिना पानी	वन्यजन्तुको आक्रमण	सडक दुर्घटना	खडेरी
बाढी	X	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
पहिरो	X	X	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
आगलागी	X	X	X	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलाग
कृषि बालीमा लाग्ने रोग	X	X	X	X	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा	कृषि बालीमा
पशुमा लाग्ने रोग	X	X	X	X	X	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग
महामारी	X	X	X	X	X	X	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	खडेरी
हावाहुरी	X	X	X	X	X	X	X	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	खडेरी
चट्याङ्	X	X	X	X	X	X	X	X	असिना पानी	असिना पानी	सडक दुर्घटना	खडेरी
असिना पानी	X	X	X	X	X	X	X	X	X	असिना पनी	सडक दुर्घटना	खडेरी
वन्यजन्तुको आक्रमण	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	सडक दुर्घटना	खडेरी
सडक दुर्घटना	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	खडेरी
खडेरी	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
कुल अक	१२	११	१०	९	८	७	६	२	५	२	५	७
स्तर	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथौ	आठौ	सातौ	छैटौ	दशौ	एधारौ	बाहौ	नवौ	पाँचौ

२.३ जलवायु परिवर्तन अवस्था विश्लेषण

(क) प्रकोप, मौसमीपात्रो र बाली पात्रो

भेरीगंगा नगरपालिकाको स्थानीय स्तरमा मौसमी अवस्थामा आएको परिवर्तन बारे जानकारी हासिल गर्न मौसमी पात्रोको सहयोग लिन सकिन्छ । स्थानीय स्तरमा भएको जलवायु परिवर्तनको अवस्थाबारे जानकारी हासिल गर्न करिब ३० वर्ष पहिले र हालको मौसममा आएको फेरवदल बारे जानकारी लिईएको छ।

यसबाट स्थानीय समुदायले मौसममा आएको फेरवदलसंगै कृषि खेतिमा हुने बदलावसँग कृषि खेतीमा हुने फेरबदलाव बारे विश्लेषण गरी सोही अनुसार खेती प्रणाली अपनाउन सहयोग पुऱ्याँउछ भने यस विधिवाट बारम्बार भै रहने प्रकोपहरुको समयसीमा बारे विश्लेषण गर्न सहयोग पुगी उक्त समय सीमामा पूर्व सचेतना अपनाउन यस विधिले मद्दत पुग्दछ।

यस विधिको प्रयोगमा समुदायका ज्येष्ठ नागरिक, बुद्धिजीवीहरुसँग छलफल गरिएको थियो। यसै विधि प्रयोग गरी स्थानीय किसानद्वारा जलवायु परिवर्तनसँग अनुकुलित हुन अवलम्बन गरिएका प्रयासहरुको समेत जानकारी प्राप्त गरिएको थियो। भेरीगंगा नगरपालिका भित्र भएका प्रकोपहरु पहिले कुन कुन महिनामा हुन्थे र अहिले कुन कुन महिनामा हुन्छन् भनेर तलको प्रकोप पात्रोमा विश्लेषण गरिएको छ। यहाँ पहिले भन्नाले कम्तिमा ३० वर्ष पहिलेको समयलाई जनाउँदछ।

भुकम्प आउने कुनै निश्चित समय वा अवस्था नभएको हुनाले पहिले र अहिले भूकम्पलाई बाह्रै महिनामा आउने गरी रखिएको छ भने बाढीको जोखिम पहिले भन्दा अहिले बढि अवधिको देखिएको छ भने, कृषि बालीमा लाग्ने रोग, जंगली जनावरको आंतक, र पशुमा लाग्ने लगायतका प्रकोपहरुको जोखिम पहिले भन्दा अहिले बढी अवधिसम्म देखिएको छ। प्रकोपपात्रोको विस्तृत विवरण तालिका १० मा उल्लेख गरिएको छ।

विवरण	समय	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मङ्सिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत
भुकम्प	पहिले	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
	अहिले	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
बाढी	पहिले			x x	x x	x x							
	अहिले			x x	x x	x x	x x						
चट्याङ	पहिले		##	##	##							##	##
	अहिले	##	##	##									##
आगलागी	पहिले	००	००									००	००
	अहिले	००	००									००	००
खडेरी	पहिले											=	=
	अहिले											=	=
हावाहुरी	पहिले	√ √											√√
	अहिले	√ √											√ √
कृषि बालीमा लाग्ने रोग	पहिले				↔	↔						↔	↔
	अहिले	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
वन्यजन्तुको आतंक	पहिले	≈	≈										
	अहिले	≈	≈					≈	≈	≈	≈	≈	≈
पशुमा लाग्ने रोग	पहिले	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
	अहिले	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
महामारी	पहिले	▲	▲									▲	▲
	ऋहिले	▲	▲									▲	▲

तालिका ११ : प्रकोप पात्रा

विवरण	समय	वैशाख	जेष्ठ	अषाढ	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक		मंसिर	पुस	माघ	फाल्गुन	चैत्र	कै.
वर्षा															
मनसुनी वर्षा	पहिले														
	अहिले														
हिउँदे वर्षा	पहिले														
	अहिले														
तापक्रम															
जाडो दिन	पहिले														
	अहिले														
गर्मी दिन	पहिले														

तालिका १२: मौसमी पात्रो

ख) बाली र वनस्पति पात्रो

बाली र वनस्पति पात्रो तयार गर्दा यस वडामा उत्पादन हुने प्रमुख ३ बालीहरु, धान, मकै र गहुँ, बाली लगाउने र भित्र्याउने समय पत्ता लगाउन समुदायबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा विश्लेषण गरिएको छ धानको विउँ लगाउने समय पहिले असारमा थियो भने हाल जेठ असारमा लगाइन्छ। धान काट्ने समय पहिले असोज थियो भने अहिले कार्तिकरहेको छ। त्यस्तैआँपको फुल फागुन चैत्रमा लाग्दथ्यो भने अहिले माघमा लाग्ने गर्दछ।

- पात्रोहरुमा छलफलका क्रममा विगत ३० वर्ष देखि हालसम्म ठुलो परिवर्तन नदेखिए पनि सहभागीहरुको अनुभव तथा विश्लेषणका आधारमा निम्न परिवर्तन अनुभव गर्न सकिन्छ।
- गर्मीको समय पहिला भन्दा वृद्धि भइरहेको र एक्कासीगर्मी वढ्ने गरेको छ। मनसुनी वर्षा र हिउदे वर्षा हुने समयमा पनि परिर्वतन आएको छलफलवाट निश्कर्ष निस्केको थियो। वर्षा हुने समय पनि पहिलाको तुलनामा कहिले बढि र कहिले कम हुने गरेको।
- मुख्य जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरु खडेरी, पानी पर्ने समयमा परिवर्तन देखिएको छ।
- साथै अन्य प्रकोपहरू पनि पहिलेभन्दा बढी र दोहोरीएको देखिन्छ।
- खडेरी पनि पहिलेको तुलनामा धेरै वढि समय हुने गरेको छ।
- चट्याङ अहिले जुनसुकै बेलामा पर्ने र नोक्सान बढी गरेको छ।
- जाडो हुने समयावधिमा ठुलो परिवर्तन नरहे तापनि जाडोपनको मात्रा घटेको महसुस गरिएको छ।
- खडेरीले तथा हावाहुरीले गर्दा आगलागीको प्रकोपलाई बढावा दिएको देखिन्छ।
- बाली लगाउने समय पारम्पारिक रूपमै चलिआए पनि हाल यसको पाक्ने समय तथा लगाउने समयमा निरन्तरता रहेको पाइँदैन।

बाली विरुवा	समय	वैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मङ्सिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत
धानको विउँ लगाउने	३० वर्ष पहिले			■									
	अहिले		■	■									
धान काट्ने	३० वर्ष पहिले						■						
	अहिले							■					
मकै रोप्ने	३० वर्ष पहिले	■											
	अहिले		■										
मकै पाक्ने	३० वर्ष पहिले					■							
	अहिले						■						
गहुँ छर्ने	३० वर्ष पहिले								■				
	अहिले							■					
गहुँ काट्ने	३० वर्ष पहिले	■											
	अहिले												■
विरुवाको फुल फुल्ने (आप)	३० वर्ष पहिले											■	■
	अहिले										■		

तालिका नं. १३ बाली र वनस्पती पात्रा

(श्रोतः संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण २०८२ भेरीगंगा नगरपालिका, खुर्वेत)

२.४ प्रकोप, जोखिम तथा सामाजिक श्रोत नक्साङ्कन र संकटासन्नता तथा क्षमता पहिचान

माथि उल्लेखित मौसमी पात्रो, समयरेखाको विश्लेषणको माध्यमबाट एकिन गरिएका प्रमुख प्रकोप बाढी र प्रकोपलेप्रभावित पारेका क्षेत्रलाई नगरपालिकाको नक्सामा चित्रित गर्न यो विधिको प्रयोग गरिएको छ । सहभागितामूलक तरिकाले तल उल्लेखित साथै अनुसुची–७ मा भेरीगंगा नगरपालिकाको प्रकोप जोखिम तथा सकटासन्नता तथा क्षमता पहिचान गरिएको छ।

भेरिगंगा नगरपालिकामा बाढी जाने सम्भावना (Flood Susceptability) नक्सा

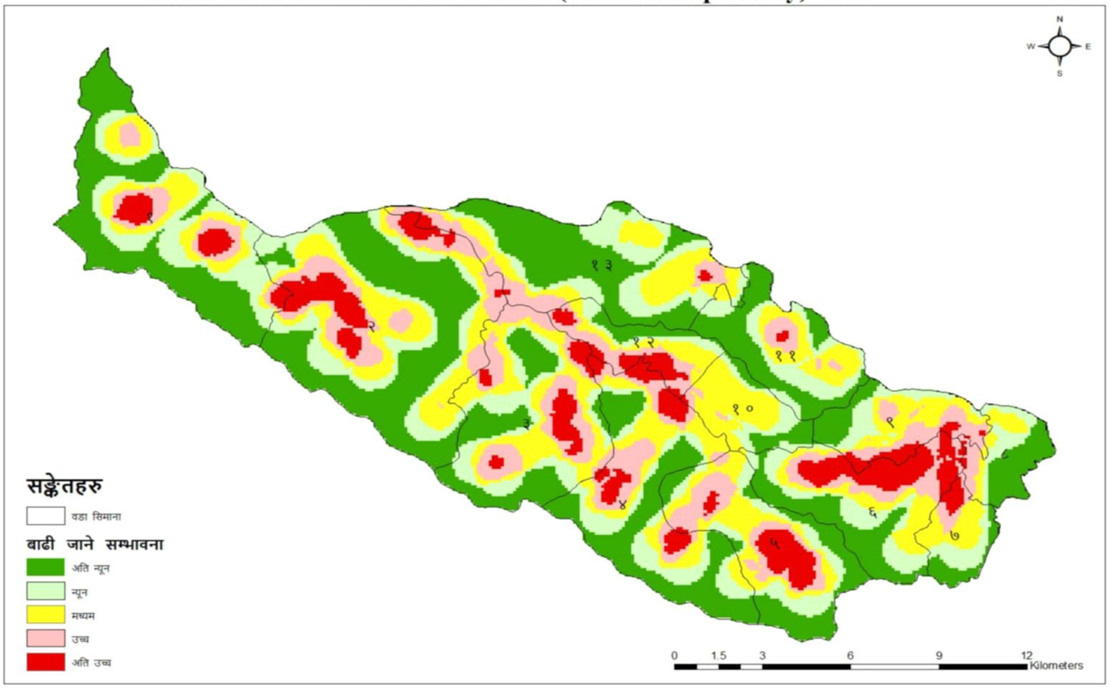

चित्र नं. ६ बाढी जाने सम्भावना भएका क्षेत्रहरु

भेरिगंगा नगरपालिकाको पहिरो सम्भावना (Landslide Susceptability) नक्सा

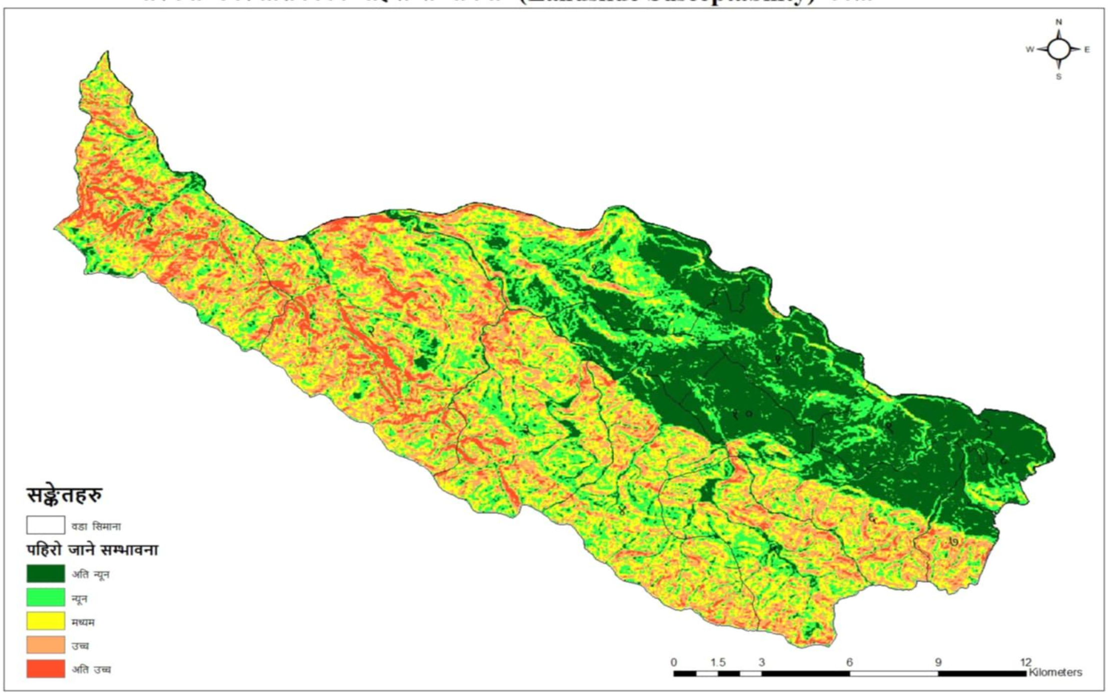

चित्र नं. ७ पहिरोको सम्भावना भएका क्षेत्रहरु

२.५ समुदाय तथा वडाहरुको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

भेरीगंगा नगरपालिकामा विगतमा के-कस्ता प्रकोपका घटना भएका थिए, तिनको सूची तयार गरी त्यसबाट भएको क्षतिको विवरण तयार गरी प्राप्त सूचनाको विश्लेषणबाट कुन वडाको कुन वस्ती कुन प्रकोपका कारण कुन स्तरमा सङ्कटासन्न छ भन्ने पत्ता लगाउने प्रयास गरिएको थियो। प्रकोपको जोखिमका हिसावले नगरपालिका भित्रका वडाहरु उच्च, मध्यम र न्युन संकटासन्न छन् भनेर छुट्याइएको छ। स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ अनुसार मानवीय क्षति, प्रभावित परिवार संख्या, घरको क्षति, आर्थिक क्षति, खेतीयोग्य भूमी, तथा वनक्षेत्रको क्षति, सामाजिक क्षती, विगतमा भएका विपद्का घटनाक्रम, वाली लगाउने वा भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन,जोखिमले भविष्यमा पार्न सक्ने असर, संस्थागत क्षमता, जनसंख्याको विश्लेषण, स्थानीय ज्ञान, सिप, प्रविधिलाई सुचक मानी यस नगरपालिकाको वडागत संकटासन्न वर्गिकरण गरिएको छ।

वडा	मानविय क्षति	प्रभावित परिवार	घरको क्षति	आर्थिक क्षति	खेती योग्य भूमि र वनक्षेत्रका क्षति	सामाजिक क्षति	विगतमा भएका विपद्का घटनाक्रम	तापक्रममा आएको परिवर्तन	बाली लगाउने वा भित्र्याउने समयमा भएको परिवर्तन	जोखिमले भविष्यमा पार्न सक्ने असर	श्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच	संस्थागत क्षमता	जनसंख्याको विश्लेषण	स्थानीय ज्ञान सीप क्षमता र प्रविधि	जम्मा
१	२	१	१	१	१	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२०
२	२	२	३	३	१	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२५
३	२	१	२	३	१	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२३
४	४	३	३	३	३	१	३	३	३	२	२	२	३	३	३८
५	६	७	६	११	१	१	२	३	२	१			१	१	४५
६	२	३	३	२	१	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२५
७	२	१	२	३	१	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२३
८	६	१	२	३	२	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२८
९	४	२	२	३	१	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२६
१०	६	२	२	३	३	२	३	३	२	१	३	३	३	३	३९
११	६	२	२	३	३	२	३	३	२	१	३	३	३	३	३९
१२	६	१	२	३	१	१	२	३	२	१	२	२	१	२	२९
१३	२	१	२	२	३	१	२	३	२	१	१	१	१	२	२४

तालिका नं. १४ अंकभार अनुसारको संकटासन्नता वर्गिकरण

क्र स	अक भार	स्तर
१	३८ भन्दा माथि	उच्च संकटासन्न
२	२४ देखि ३८	मध्य संकटासन्न
३	२३ भन्दा कम अंकभार	न्यून संकटासन्न

वडा	संकटासन्नताको अंकभार	उच्च संक्टासन्न	मध्यम संकटासन्न	न्यून संकटासन्न	कैफियत
१	२०			२०	
२	२५		२५		
३	२६		२६		
४	३८		३८		
५	२६	४५			
६	२५		२५		
७	२३		२३		
८	२८		२८		
९	२६		२६		
१०	३८	३९			
११	३९	३९			
१२	२९		२९		
१३	२४		२४		

तालिका १५: वडागत अनुसार स्तरिकरण

भेरीगंगा नगरभित्र रहेका उच्च संकयसन्नता येल तथा घरधुरीहरु

प्रकोप	वडा	उच्च संकटासन्नता टोलहरु	घरधुरी
बाढी	१	गुराँस टोल विकास संस्था, तल्लो भऱ्याङ् टोल, कोलडारी टोल, बसेरी टोल, सालघारी टोल, ढाप सिन्काउली टोल, धनुवास अमिलावाडी टोल, सिमवास टाकुरी टोल, देउती बज्यै टोल, भऱ्याङ् टोल, ऐसेलु गैरा टोल	४२ ६२ ३२ ७० ६८ ३८ ५३ ८० ५३ २५
पहिरो		छैन	
आगलागी		छैन	
आगलागी	२	चरचरे टोल, देवस्याल टोल, जब्दी टोल, सानीमर टोल, लेगो थेरी टोल, थुम्क टोल, साल्डाला टोल, चइते माझी गाउँ टोल, काल्पानी टोल, समैभ्री घाट टोल	१५ २० १० १५ २५ ५ १० २५ ५ ३०

प्रकोप	वडा	उच्च संकटासन्नता टोलहरु	घरधुरी
बाढी पहिरो		समैभ्री घाट टोल, तल्लो घार ढोडेरी सिस्नेरी, बासघारी टोल, माझी गाउँ टोल, बर्खे गोरेटी, चरचरे, थुम्के सातपोखरी	२० १० २५ १० ३०
बाढी	३	चिरी गैडा, गौजे गैरा टोल, कुटमिरे टोल, टुटवारी टोल	४५ ५७ ५१ ४७
पहिरो		०	
आगलागी		०	
बाढी, पहिरो	४	हान्ने सीमल टोल हर्रेमसिना टोल, कालिका टोल, सानो हर्रे टोल, खोरे अम्लेसेनी टोल, बाइस घाटे टोल, नमुना टोल, सुभम टोल , ठुटे पिपल टोल, सिताराम टोल	१३ १७ ४० १० १० २० १५ १५ १२
आगलागी		सिताराम टोल, शान्तपुर टोल, सिसौ घारी टोल, ओम शान्त टोल, सानो हर्रे टोल, बाइस घारे टोल, कालिका टोल तल्लो हर्रे, सुभम टोल, प्रगतीशील टोल, पुस्पानी टोल, शुभ विहानी टोल, खोरे अम्लेसेनी टोल, बुटे पिपल टोल, शक्ति माना टोल, नमुना टोल, हरियाली टोल, हान्ने सीमल टोल, समावेशी टोल, हर्रेमसिना टोल	९१ ६० ४२ ६२ ५७ ८० ३२ ३२ ४५ ४६ ३५ ३० ५० ४९ ३२ ३० ३२ ४५ ४०

प्रकोप	वडा	उच्च संकटासन्नता टोलहरु	घरधुरी
आगलागी	५	कालिका टोल, राम नगर टोल, तोली खोला टोल, चिउरेनी टोल, लामी डाडा तालवारी टोल, तल्लो भोर्लेनी फर्सेनी टोल, माथिल्लो भोर्लेनी, सिरेनी चिउरी गैरा, लेख हात्ती खाँल टोल, ओइला खजुरा टोल, बबई हात्तिखाल, बबई गेरुवानी टोल	२१ १० ९ ७ ३५ २२ २९ २० ३४ २९ ८९ ९३
बाढी पहिरो		कालिका टोल, राम नगर टोल, तोली खोला टोल, चिउरेनी टोल, लामी डाडा चालवारी टोल, तल्लो भोर्लेनी फर्सेनी टोल, माथिल्लो भोर्लेनी, सिरेनी चिउरी गैडा, लेख हात्ती खोला टोल, ओइली खजुरा टोल, बबई हात्तिखाल, बबई गेरुवानी टोल	१२ १४ १८ ६ ४० ३० ३८ १७ ४१ २५ १०२ १०७
बाढी पहिरो	६	लिखझिंनी टोल, राता डाँडा टोल, सिधचुली टोल, हरियाली टोल, ठूला खाली ओमशान्ति टोल	५० ४१ ३५ ७० ३५
आगलागी		सिद्दचुली टोल, राता डाँडा टोल, असन्धी टोल ठुला खाल टोल, हरियाली टोल, शिव मान्सी टोल, शिव सुन्धारा टोल	५० ४१ २५ ७० ३२ ५२
बाढी पहिरो	७	कैनपानी, प्रगतीशील, नवज्योति टोल, काइले सामालोरिया बिहानी, राम विहानी, हरियाली, प्रगती, सृजनशील, हरियाली टोल, मुलपानी टोलनमुना, भगवती, देवि स्थल, त्रिवेणी टोल	१२० १०४ ७०

प्रकोप	वडा	उच्च संकटासन्नता टोलहरु	घरधुरी
आगलागी		हरियाली टोल, प्रगतीशिल टोल, कुईनपानी टोल, नवविहानी टोल, विहानी टोल, देवि स्थल टोल, भगवती टोल, नवज्योती टोल	३६ ४६ २८ ११ १३
बाढी	८	कसेरी गोचेखोला कुहिरे	१०० १५० ६०
पहिरो		प्रगती टोल	२५
आगलागी		पुजारी टोल, शारदा टोल, पवित्रा टोल, नमूना टोल	२६०
बाढी , पहिरो	९	प्रगती टोल, मिलन चोक टोल, लेक बेसी टोल, भेरी पवित्र टोल	३५ ६ २५ ५०
आगलागी		प्रगती टोल, लेक बेसी टोल, शान्ति सृजना टोल	३५ २५ २५
बाढी , पहिरो	१०	उन्नती टोल, प्रगती टोल, नवविहानी टोल, भगवती टोल, हरियाली टोल, दुर्गा टोल, जनएकता टोल, रमणिय टोल, एकता टोल, तालबारी टोल, थानी चौर टोल	२५० १५० १६० ११३ २१५ ७५ ११० ५५ ५० १० २०
आगलागी		उन्नती टोल, नव विहानी टोल, थानी चौर टोल, हरियाली टोल, दुर्गा टोल, प्रगती टोल, एकता टोल	१०० १५ ५० ५० ४० ४० २०

प्रकोप	वडा	उच्च संकटासन्नता टोलहरु	घरधुरी
बाढी, पहिरो	११	दर्माली टोल, तल्लो बारा गाँउ, जाजारकोटी, नुवाकोटी टोल, सरस्वती टोल, राता चौर,हिमाल टोल, चाँदनी टोल, चिगार टोल	८ ५ १६ ९ १० ४ २ १
आगलागी		राताचौर टोल विकास संस्था , सरस्वतीटोल विकास संस्था, हिमाल टोल विकास संस्था , गोकेरी टोल विकास संस्था, ठूलो साल टोल विकास संस्था	७० ६० ६५ ५२ ३५
बाढी	१२	नवदुर्गा टोल (छिन्चु खोला), गणेशपुर टोल, शान्तिनगर टोल, फुलबारी टोल, जनएकता टोल, मसिना टोल, पटारे मिग्रे डाडा टोल, पाडुले टोल	५० ६० ७० ८० ७५ १०० ११० ४५
आगलागी		फुलबारी टोल वनको नजिकै बस्ती भएकोले, हरियाली वन नजिकै बस्तीभएकोले	१०० ८०
बाढी पहिरो	१३	शान्तिपुर टोल, हरियाली टोल , गाइघाट टोल, पुरानो घाट टोल, आपखोलीटोल, आपघारी टोल	१२ १३ १५ १९ ५ १२
आगलागी		पाखापानी टोल, वरपिपल टोल, आपखोली टोल, भगवती टोल, ठूलो करेली, गाईघाट, हरियाली टोल, रामपुर टोल	५० २० १० २० २५ २५ ३० ६०

तालिका १६ भेरीगगा नगरपालिका भित्र रहेका उच्च संकटासन्नता टोल तथा घरधुरीहरु

२.६ संस्थागत विश्लेषण

भेरीगंगा नगरपालिकामा प्रकोपसँग सामनागर्न सक्ने साधन स्रोत तथा क्षमताको बारेमा यसमा विश्लेषण गरिएकोछ। विपद् पूर्वतयारी, रोकथाम र अल्पीकरण, विपद्को समयको प्रतिकार्य र विपद् पश्चात्को पुनःस्थापना र पुनःनिमार्ण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका लागि आवश्यक पर्ने सेवा, सुविधा, सुरक्षा उपलब्ध गराउने सरकारी तथा गैर सरकारी निकाय, सामाजिक संघसंस्था, वित्तीय तथा सहकारी संस्था, स्वास्थ्य, सुरक्षा निकाय र अन्य मानवीय सेवा प्रदायक संघसंस्था आदिको उपलब्धता, पहुँच तथा सम्बन्धको विश्लेषण यस संस्थागत चित्रबाट गरिएको छ। यस औजारको प्रयोगबाट समुदायले विपद् तथाजलवायु उत्थानशिलताका सम्बन्धमा सामाजिक तथा सार्वजनिक निकाय सम्मको पहुँच देखाउन खोजिएको छ।

विशेषगरी नगरपालिकाका शाखाहरु,र सबै वडा कार्यालयसँग बलियो सम्बन्ध रहेको पाइएको छ। यस नगरपालिका भित्र मुख्य रुपमा नगरपालिकाका प्रहरी चौकी, वडा कार्यालय, वडा स्वास्थ्य चौकीहरु, युवा क्लव, बाल क्लव, विद्यालयहरु, तथा वित्तीय संस्थाहरु, आदि रहेका छन्। विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि पहिचान भएका यी संघसंस्था वा निकायहरुबाट मुख्य रुपमा जनचेतना, राहत वितरण, आपतकालिन शिक्षा, कृतिम घटना अभ्यास, खोज तथा उद्धार, भुकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माण गर्ने जस्ता सहयोगहरु समुदायले प्राप्त गर्नेछन् भने समुदायको तर्फबाट पनि यी संघसंस्थाहरुको नेतृत्व तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा भुमिका निर्माण गर्ने गरेको पाइएको छ। संस्थागत विश्लेषण वा सम्बन्ध चित्रको विस्तृत विवरणतल राखिएको छ।

चित्र ८: संस्थागत विश्लेषण

क्र.सं.	कार्यालय/संघसंस्था	ठेगाना	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
			विपद् पुर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात
	नगरपालिका भित्र				
१	नगरपालिकाको कार्यालय		जनचेतना जगाउने, नगरपालिका भित्र विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कृयाकलापहरु संचालन गर्ने, खोज तथा उद्दार सामाग्रीहरुको व्यवस्था गरी राख्ने, नीतिनियम तथा कार्यहरुको कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्ने,	सुचना प्रवाह गर्ने, राहत सामाग्री उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलको व्यवस्थापन गर्ने, खोज तथा उद्दारमा सहयोग गर्ने,	खोज तथा उद्दार कार्यमा सहयोग गर्ने, राहत उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलमा सहयोग गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, विभिन्न सहयोगी निकायहरु संग समन्वय गर्ने, पुनस्थापना र पुर्ननिर्माण गर्न सहयोग गर्ने,
२	स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र	वडान ११,१२, ८,२, ५	विपद्को समयमा आवश्यक पर्नेऔजार तथा औषधिहरुको भण्डारण, स्वास्थ्यसँग सम्वन्धित जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने, आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गर्ने	घाईतेहरुको सक्दो छिटो उपचारमा सहयोग पुऱ्याउने	घाईतेहरुको सक्दो छिटो उपचारमा सहयोग पुऱ्याउने, त्यहाँ उपचार हुन नसकेका घाईतेहरुलाई जिल्ला अस्पतालहरुमा पठाउने, स्वास्थ्य शिक्षा र आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविर संचालन गने
३	वडा कार्यालय (१३ वटा)	सम्बन्धित वडा	जनचेतना जगाउने, वडा भित्र विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कृयाकलापहरु संचालन गर्ने, खोज तथा उद्दार सामाग्रीहरुको व्यवस्था गरी राख्ने, नीति नियम तथा कार्यहरुको कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्ने, सुरक्षित आश्रय स्थल निर्माणमा सहयोग गर्ने,	सुचना प्रवाह गर्ने, राहत सामाग्री उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलको व्यवस्थापन गर्ने, खोज तथा उद्दारमा सहयोग गर्ने,	खोज तथा उद्दार कार्यमा सहयोग गर्ने, राहत उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलमा सहयोग गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, विभिन्न सहयोगी निकायहरु संग समन्वय गर्ने, पुनःस्थापना र पुन निर्माण गर्न सहयोग गर्ने,
४	सुरक्षा निकाय र इलाका प्रहरी कार्यालय, छिन्चु		सम्भावित घटनाहरुको लागि पुर्वतयारीहरु गर्ने, कृतिम घटना अभ्यासहरु गर्ने, जोखिमयुक्त स्थानहरुको पहिचान तथा नक्सांकन ,	खोज तथा उद्दार कार्य गर्ने, घाईतेहरुको ओसार पसार गर्ने, आश्रय स्थल निर्माण तथा सुरक्षा दिने, शान्ति व्यवस्था कायम राख्ने, राहत सामाग्री ओसार पसार तथा वितरणमा सहयोग गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा सहयोग गर्ने, राहत ओसार पसार तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, आश्रय स्थलमा सहयोग तथा शान्ति सुरक्षा दिने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, पुनर्स्थापना र पुनःनिर्माण गर्न सहयोग गर्ने, पुनर्स्थापना केन्द्रको सुरक्षा

क.सं.	कार्यालय/संघसंस्था	ठेगाना	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
			विपद् पुर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उपशाखा छिन्चु		गैर खाद्य सामाग्री भण्डारण गर्ने, विपद् जोखिम सम्वन्धी सचेतना जगाउने पूर्वतयारी गर्ने,	खोज तथा उद्धारमा सक्रिय हुनका साथै राहत सामाग्रीहरु वितरण गर्ने	पुन निमार्णका कार्यहरुमा सहयोग गर्ने, विपद् जोखिम सम्वन्धी सचेतना जगाउने
६	गैर सरकारी संस्था .सहास नेपाल		जनचेतना जगाउने, नगरपालिका भित्र विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कृयाकलापहरु संचालन गर्न सहयोगगर्ने, खोज तथा उद्दार सामाग्रीहरुको व्यवस्था गरी राख्न सहयोग गर्ने, नितिनियम तथा कार्यहरुको कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्ने, सुरक्षित आश्रय स्थल निर्माणमा सहयोग गर्ने,	सुचना प्रवाह गर्ने, राहत सामाग्री उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलको व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा सहयोग गर्ने, राहत उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थल निर्माणमा सहयोग गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, विभिन्न सहयोगी निकायहरु संग समन्वय गर्ने, पुनर्स्थापना र पुर्ननिर्माण गर्न सहयोग गर्ने,
७	बैंक (..वटा)		खाद्यान्न तथा राहत व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, सुरक्षित स्थानहरुमा पुर्वाधारहरु निर्माण गर्न ऋणहरु उपलब्ध गराउने, नगद तथा बहुमुल्य सामाग्री घर भन्दा बैंकमा राख्दा सुरक्षित हुन्छ भन्ने कुराको चेतना जगाउने	राहतहरु उपलब्ध गराउने,आश्रय स्थल को व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने	राहतहरु उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलको व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने, आयआर्जन तथा पुनर्स्थापना र पुन:निर्माणमा सहुलियत दरमा ऋणहरु उपलब्ध गराउने
८	सहकारी तथा वित्तिय सस्थाहरु ....वटा		जनचेतना जगाउने, समूह वनाएर साना साना वचत गर्न लगाउने	सुचना प्रवाह गर्ने, राहत व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, राहत उपलब्ध गराउने	राहत उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलमा सहयोग गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, ऋण उपलब्ध गराउने, आय-आर्जनका क्रियाकलापहरुमा सहजीकरण गर्ने
९	पशु सेवा शाखा		भ्याकिसन वितरण, पशु जाँच, पशु रोग पहिचान, गोठ सुधारमा प्रोत्साहन	सहुलियत दरमा औषधी वितरण, र औषधी शिविर संचालन गर्ने	वडा स्तरिय जनचेतना, उन्नत जातका पशु वितरण

क्र. सं.	कार्यालय/संघसंस्था	ठेगाना	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
			विपद् पुर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात
१०	कृषि सेवा शाखा		कृषकलाई प्राविधिक ज्ञान तालिम गोष्ठिमा सहभागी गराउने	उद्धार गर्ने	राहत पुर्नस्थापना, पुर्ननिर्माणमा सहयोग, विउँ वितरण
११	मेलमिलाप केन्द्र		सामाजिक द्वन्द्व व्यवस्थापन	सामाजिक द्वन्द्व व्यवस्थापन , र मेलमिलापको लाीग सहजीकरण	विपद् पछि स्रोतको अभाव, राहतको असमान वितरण वा अन्य कारणले उत्पन्न हुने विवादमा निष्पक्ष मध्यस्थता गर्ने
१२	शिक्षा युवा खेलकुद शाखा		विद्यार्थीहरुलाई विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी छलफल गराउने, सुरक्षित बाटोको जानकारी गराउने	बालमैत्री अस्थायी, कक्षा वा पठन पाठन सँचालन गर्ने	शिक्षा पुनः स्थापनाको लागि बाहृय साझेदारसँग सहकार्य गर्ने
१३	सामुदायिक तथा निजि विद्यालय, उ. मा.वि.सामुदायिक (४४, संस्थागत १० वटा)		जनचेतनाहरु जगाउने, स्वयम्सेवकहरु तयार गरी तालिमहरु प्रदान गर्ने	उद्दारहरुमा सहयोग गर्ने, आश्रयस्थल उपलब्ध गराउने, राहत सामाग्री उपलब्ध गराउने	आश्रय स्थलको लागि भवनहरु उपलब्ध गराउने, जनचेतनाहरु जगाउने, राहत सामाग्री उपलब्ध गराउने
१४	यूवा क्लब		जनचेतना जगाउने, विकास निर्माणका कार्यहरुमा सहयोग गर्ने, विभिन्न तालिमहरु लिई दक्षता हासिल गरी पूर्वतयारीहरु गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा सहयोग गर्ने, सुचना प्रवाह गर्ने घाईतेहरुको ओसार पसारमा सहयोग गर्ने, राहत सामाग्री ढुवानी तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, आश्रय स्थलको सुरक्षा तथा व्यवस्थापन गर्ने,	खोज तथा उद्दार कार्यमा सहयोग गर्ने, घाईतेहरुको ओसार पसारमा सहयोग गर्ने, राहत सामाग्री ढुवानी तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, आश्रय स्थलको सुरक्षा तथा व्यवस्थापन गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माणमा सहयोग गर्ने
१५	बाल क्लव		विपद् सम्वन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने	सुचना प्रवाह गर्ने	तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्ने
१६	महिला तथा आमा समुह		जनचेतना जगाउने, समूह वनाएर साना साना वचत गर्न लगाउने, जमानी बसेर विना धितो उपलब्ध गराउने	सुचना प्रवाह गर्ने, राहत व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, राहत उपलब्ध गराउने, आश्रय स्थलमा सरसफाई तथा जनचेतना जगाउने	राहत उपलब्ध गर्न सहयोग गराउने पिडितहरुको राहतको लागि क्षति विवरण संकलन गर्न सहयोग गर्ने, आश्रय स्थल निर्माण तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, सहुलियत व्याजदरमा विना धितो ऋण उपलब्ध गराउने, आय आर्जनका क्रियाकलापहरुमा सहजिकरण गर्ने

क. सं.	कार्यालय/संघसंस्था	ठेगाना	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
			विपद् पुर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात
	जिल्ला भित्र				
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय		विपद् सँग सम्वन्धित निति नियमहरुको कार्यान्वयनमा सहजिकरण, समय समयमा बैठक आयोजना गरी पूर्वतयारीका कुराहरुको समिक्षा गर्ने, राहत सामाग्रीको व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र कामहरुको बारेमा आम नागरिकहरुलाई जानकारी गराउने, DPRP तयार गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा जनशक्ति परिचालन गर्ने, सुचनाहरु प्रवाह गर्ने, आकस्मिक बैठकको आव्हान गरी राहतको व्यवस्थापन गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा जनशक्ति परिचालन गर्ने, सुचनाहरु प्रवाह गर्ने, बैठकको आव्हान गरी राहतको व्यवस्थापन गर्ने, राहतको लागि माथिल्लो निकायमा सुचनाहरु प्रवाह गर्ने, पुनःस्थापना तथा पुर्ननिर्माणको लागि सहजिकरण गर्ने,
२	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, सुर्खेत		औषधि उपचारहरुको व्यवस्थापन गरी राख्ने, जन शक्तिहरुको के कति आवश्यकता पर्छ तयारी अवस्थामा राख्ने, जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने	औषधि सहितको जनशक्ति परिचालन गर्ने, मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने, जनचेतना जगाउने खालका कृयाकलापहरु गर्ने	औषधि सहितको जनशक्ति परिचालन गर्ने, मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने, जनचेतना जगाउने खालका कृयाकलापहरु गर्ने
३	जिल्ला समन्वय समिति		नगरपालिकाहरुले गरिरहेका कार्यक्रमहरुको अनुगमन गर्ने, वजेटहरुको निकासा गर्ने, निति नियमहरुको कार्यान्वयनमा गाउँहरुलाई सहयोग गर्ने,	आश्रय स्थलहरु निर्माणको लागि सहयोग गर्ने	तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने गराउने, राहतहरु उपलब्ध गराउने, पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण कार्यको लागि वजेटहरुको निकास तथा व्यवस्थापन गर्ने
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सुर्खेत		सम्भावित घटनाहरुको लागि पुर्वतयारी हरु गर्ने, कृतिम अभ्यासहरु गर्ने, स्थानिय यूवाहरुलाई खोज तथा उद्दार कार्यमा दक्ष बनाउनको लागि विभिन्न सहयोगी निकायहरुसँग समन्वय गरी तालिम दिने, खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरु भण्डारण गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा जनशक्ति परिचालन गर्ने, घाईतेहरुको ओसार पसार गर्ने, आश्रय स्थल निर्माण तथा सुरक्षा दिने, शान्ति व्यवस्था कायम राख्ने, राहत सामाग्री ओसार पसार तथा वितरणमा सहयोग गर्ने ।	खोज तथा उद्दार कार्यमा जनशक्ति परिचालन गर्ने, राहत ओसारपसार तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, आश्रय स्थलमा सहयोग तथा शान्ति सुरक्षा दिने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, पुनःस्थापना र पुनर्निर्माण गर्न सहयोग गर्ने

क.सं.	कार्यालय/संघसंस्था	ठेगाना	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
			विपद् पुर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात
५	शसस्त्र प्रहरी बल, वीरेन्द्रनगर		सम्भावित घटनाहरुको लागि पुर्वतयारीहरु गर्ने, कृतिम अभ्यासहरु गर्ने, स्थानिय यूवाहरुलाई खोज तथा उद्दार कार्यमा दक्ष वनाउनको लागि विभिन्न सहयोगी निकायहरु सँग समन्वय गरी तालिम दिने	खोज तथा उद्दार कार्यमा जनशक्ति परिचालन गर्ने, घाईतेहरुको ओसार पसार गर्ने, आश्रय स्थल निर्माण तथा सुरक्षा दिने, शान्ति व्यवस्था कायम राख्ने, राहत सामाग्री ओसार पसार तथा वितरणमा सहयोग गर्ने	खोज तथा उद्दार कार्यमा जनशक्ति परिचालन गर्ने, राहत ओसारपसार तथा वितरणमा सहयोग गर्ने, आश्रय स्थलमा सहयोग तथा शान्ति सुरक्षा दिने, तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्ने, पुनःस्थापना र पुनःनिर्माण गर्न सहयोग गर्ने,
६	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय		खानेपानी मुहानहरुको संरक्षणमा सहयोग गर्ने, सरसफाइहरुमा जनचेतना जोगाउने	खानेपानीको व्यवस्थापन, विपद्को समयमा विग्रिएको पाइपहरुको मर्मत गर्ने, आवश्यकता अनुसार आश्रय स्थलमा सफार सुरक्षित पानीको व्यवस्थापन गर्ने	क्षति भएका मुहानहरुको मर्मत सम्भार गरि संरक्षण गर्ने, विग्रिएका पाइपलाईन तथा धाराहरुको मर्मत सम्भार गर्ने, पुनःनिर्माण तथा पुनःस्थापन गर्दा आवश्यक पर्ने पानीको व्यवस्थापन गर्ने
७	कृषि सेवा निर्देशनालय,		कृषि उत्पादनमा अनुदान उपलब्ध गराउने, प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने, नर्या प्रविधि तथा बालीहरुको बारेमा जनचेतना जगाउने, विषादीको प्रयोगलाई नियन्त्रण गर्ने, व्यवसायिक खेतीहरुलाई बढावा दिने फलफुलका विरुवा, उन्नत जातका विउहरु उपलब्ध गराउने	सुचना प्रवाह गर्ने, आवश्यक अनुसार समन्वय गर्ने, दक्ष जनशक्ति परिचालन, तथ्यांक संकलन गर्ने, क्षतिको लेखाजोखा गर्ने	दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने, सुचना दिने , तथ्यौंक संकलनमा सहयोग गर्ने, कृषकहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराउन, कृषिमा प्राविधिक सहयोग गर्ने फलफुलका विरुवा, उन्नत जातका विउहरु उपलब्ध गराउने, आयआर्जनमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गर्ने
८	पशु सेवा निर्देशानलय		पशुपालनमा अनुदान उपलब्ध गराउने, प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने, नर्या प्रविधि तथा पशुपालनको बारेमा जनचेतना जगाउने, पशु शिविर संचालन गर्ने, व्यवसायिक पशुपालन तथा खोर व्यवस्थापन गर्ने	सुचना प्रवाह गर्ने, आवश्यक अनुसार समन्वय गर्ने, दक्ष जनशक्ति परिचालन, तथ्याक संकलन गर्ने, क्षतिको लेखाजोखा गर्ने	दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने, सुचना दिने, तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्ने, पशुपालन व्यवसायीलाई अनुदान उपलब्ध गराउन, प्राविधिक सहयोग गर्ने ।

क्र.सं.	कार्यालय/संघसंस्था	ठेगाना	विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग		
			विपद् पुर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात
९	कृषि ज्ञान केन्द्र		कृषि उत्पादनमा अनुदान उपलब्ध गराउने, प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने, नयाँ प्रविधि तथा बालीहरुको बारेमा जनचेतना जगाउने, विषादीको प्रयोगलाई नियन्त्रण गर्ने, व्यवसायिक खेतीहरुलाई बढावा दिने	सुचना प्रवाह गर्ने, आवश्यक अनुसार समन्वय गर्ने, दक्ष जनशक्ति परिचालन, तथ्याक संकलन गर्ने, क्षतिको लेखाजोखा गर्ने	दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने, सुचना दिने, तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्ने, कृषकहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराउन, कृषिमा प्राविधिक सहयोग गर्ने
१०	प्रादेशिक अस्पताल, वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत		औषधी उपचारहरुको व्यवस्थापन गरी राख्ने, जन शक्तिहरुको के कति आवश्यकता पर्छ तयारी अवस्थामा राख्ने, जन चेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने	औषधी सहितको जनशक्ति परिचालन गर्ने, मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने, जनचेतना जगाउने खालका कृयाकलापहरु गर्ने	औषधी सहितको जनशक्ति परिचालन गर्ने, जनचेतना जगाउने खालका कृयाकलापहरु गर्न सहयोग गर्ने, घाईतेहरुको औषधि उपचार गर्ने

तालिका १७: संस्थागत विश्लेषण

२.७ जोखिम र समस्या विश्लेषण

जोखिम तथा समस्या विश्लेषण

नगरपालिका भित्र हुने प्रकोप, त्यसको कारण र प्रभावको पहिचान हुनु जरुरी हुन्छ। प्रकोप, जोखिमको पहिचान, प्रकोप हुने महिना र ऐतिहासिक समयरेखाको आधारमा प्रकोपको आवृत्ति र त्यसको मूल कारण तथा सम्भावित समाधानका उपायहरु के–के हुन् भनेर धरातलिय हिडाई, प्रकोप प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन, समूहसंगको छलफल, लक्षित समूह छलफल,सामुदायिक छलफल तथा जनप्रतिनीधिहरुसंगको अन्तरक्रिया मार्फत पहिचान गरिएको छ। सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका विभिन्न औजारको प्रयोगबाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको पुनरावलोकन, अनुगमन, परिक्षण तथा छुटेका विषयपत्ता लगाउन प्रत्येक वडाहरुमा सानो समूहमा छलफल गरिएको थियो । विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका कारण त्यस वडाको कृषि, पशुपालन तथा खाद्य सुरक्षा, जलवायुजन्य प्रकोपहुनुका सम्भावित कारणहरु र त्यसबाट हुने गरेका असर तथा प्रभाव एवम् त्यसको सम्भावित समाधानका उपायहरु बारे समुदायसँग छलफल गरी निम्न अनुसार विश्लेषण रहेको छ।

क्र. सं.	प्रकोप	कारण	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहिचान भएका उपाय
१	भूकम्प	भुकम्प प्रतिरोधी भवन नहुनु, भूकम्प सम्बन्धी जनचेतनाको अभाव	ठूलो जनधनको क्षति, पूर्वाधारहरुको क्षति, सामाजिक संरचनाहरुमा क्षति, आर्थिक तथा मानसिक असर	पूर्वतयारी, भवन आचारसंहिता पालना गरि भूकम्प प्रतिरोधी भवन तथा पूर्वाधारहरु निर्माण गर्ने । भूकम्पीय सचेतना सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम गर्ने । घर बनाउदा नक्सा पास तथा भवन संहिताको पालना गने,भिरालो जमिनमा भवन निर्माण नगर्ने
२	आग लागि	जनचेतनाको कमी, चोरी शिकारी, विद्युतीय सर्ट, ग्यास चुल्हो बाल्दा, ध्यान नदिदा,चट्याङको कारणले, बाल बच्चाको हातमा सलाई लाईटर	घरगोठ जल्ने, पशु चौपाया जल्ने जंगल नजिकको बस्ती जोखिममा,	जनचेतना बढाउने, सूचना जारी गर्ने, जोखिमयुक्त क्षेत्रमा पानीको व्यवस्था तथा भण्डारण गर्ने । विद्युतीय उपकरण चलाउदा ध्यान दिने, चुल्होमा खाना पकाउदा सावधानीपूर्वक चलाउने, केटाकेटीले नभेट्ने ठाउँमा सलाई, लाइटर राख्ने, बिजुलीको तार व्यवस्थापन गरेर राख्ने, वनमा अग्नी रेखा निर्माण गर्ने , जथाभावी वनमा आगो नलगाउने , घना बस्ती भएको ठाउँमा पोखरी निर्माण गर्ने
३	खडेरी	जलवायु परिवर्तन, समयमा पानी नपर्नाले, जथाभावी जंगल फडानी गर्नाले, वन जंगलमा आगलागी हुनु, वन नष्ट गर्नु	खेतीबालीमा असर, पानीको मुहान सुक्नु अत्यधिक गर्मीको कारण नयाँ रोगहरु देखापर्नु खोला नाला सुक्ने, पानीको मुल सुक्ने, कृषि उत्पादनमा कमी, खानेपानीको समस्या बढ्दै जानु	वनजंगल संरक्षण गर्ने, आगलागी नियन्त्रण गर्ने, जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने, वृक्षारोपण गर्ने, रिचार्ज पोखरी निर्माण गर्ने, कृत्रिम सिंचाइ पोखरी निर्माण गर्ने, खडेरी सहन सक्ने विउको प्रयोग गर्ने
४	बाढी	अतिवृष्टि, जलवायु परिवर्तन, अत्यधिक वर्षा, नदि खोलाबाट बालुवा गिटी उत्खनन जथाभावी सडक कटिंग गर्नाले, वनजंगल फडानी गरेर, चुरे दोहन, नदि खोला नजिक घर बस्ती निर्माण गर्नु, जोखिम स्थानमा तटबन्ध नहुनु, ढल निकास नहुनु, बाढी सम्बन्धी जनचेतनाको कमी	खेतीयोग्य जमिनमा क्षति, जमिन कटान हुनु, मानिसको मृत्यु हुनु, बालबालिकाको पढाइमा असर बसाइ सराई विस्थापित हुनु, बाली नाली क्षति	जोखिमयुक्त ठाउँबाट बस्ती सार्ने, जमिनको वर्गिकरण गर्ने, तटबन्ध निर्माण गर्ने, वृक्षारोपण गर्ने, बाटोको दुवैतिर दायाँ बायाँ पानी निकासको लागि नाला निर्माण गर्ने, नदि खोला नजिक घर निर्माण नगर्ने, खोला किनारमा वृक्षारोपण गर्ने । खोलामा ग्याविन लगाई तटबन्ध निर्माण गर्ने ।

क्र. सं.	प्रकोप	कारण	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहिचान भएका उपाय
५	पहिरो	अव्यवस्थित बसोबास, जथाभावी सडक निर्माण, भिरालो जमिन, सडक निर्माण गर्दा नाला निर्माण नहुनु,	मानवीय, आर्थिक, भौतिक, प्राकृतिक, सामाजिक क्षति, सिचाइ तथा खानेपानी आयोजना नास, पाइप नोक्सान, बाटो पुर्ने, बगाउने	वृक्षारोपण गर्ने, पहिरो जाने क्षेत्रमा तटबन्ध तथा ग्याविन लगाउने, भिरालो ठाउँमा घर निर्माण नगर्ने, वन विनाश रोक्ने, पहिरोको जोखिम स्थानमा रीटेनिंग बाल लगाउने, सडकमा नाला निर्माण गर्ने, सडकको छेउछाउमा वृक्षारोपण गर्ने ।
६	वन्यजन्तुको आतंक (बाघ बदेल बाँदर)	वस्ती नजिक जंगल हुनु, वन फडानी, जगलमा मानवीय हस्तक्षेप निकुन्ज नजिक भएको कारण वन जंगल नष्ट, आगलागी हुनु, जंगलमा खडेरीले गर्दा सुख्खापन बढ्दै	खाद्यान्न र वालीमा असर, स्वास्थ्यमा प्रतिकुल असर, घाइते, मृत्यु, अन्नबाली नाश,	वनक्षेत्र र खेतवारीमा तारजाली लगाउने, चोरी निकास बन्देज लगाउने, जंगली जनावरको आहारा व्यवस्थापन गर्ने, निकुन्जसँग समन्वय गरेर तारवार लगाउने, जंगल विनास रोक्ने, वन क्षेत्रको घेरवार गर्ने ।
७	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	हाइब्रीड, रासायनिक मल तथा किटनासकऔषधीको अव्यवस्थित प्रयोगभएकोले	बालीनाली नष्ट, उत्पादत्कत्वमा ह्रस,माटोको उर्वराशक्ति घटने, आर्थिक समस्या	जैविक विषादीको प्रयोगगर्ने, माटो परिक्षण गरि बाली नाली लगाउने, अर्गानिक मलको प्रयोगगर्ने
८	पशुमा लाग्ने रोग	खोर व्यवस्थापन नहुनाले, सरसफाइको कमीले	रोग लाग्नु, मर्नु, आदि	सुरक्षित खोरको व्यवस्थापन गर्ने, रोग लागेको पशुलाई अलग्गै राख्ने,
९	हावाहुरी	सुख्खा मौसम, वनजंगल फडानी, कमजोर पूर्वाधार निर्माण, जलवायु परिवर्तन	घरका छानाहरु उडाउनु, बालीनालीहरु नष्ट गर्ने, रुखविरुवा खेतीपाती सबैलाई तहस नहस, आगलागी हुन सक्ने,	चेतनामूलक कार्यलाई बढाउने, छानाहरुलाई बलियो तरिकाले राख्ने व्यवस्थागर्ने, घरको धुरी बलियो गरि बाँध्ने, बिजुलीको पोलहरु व्यवस्थित बनाउने,
१०	महामारी	सरसफाई ध्यान नदिनेको कारण, दुषित पानी खाएको कारण जलवायु परिवर्तन	रोगी हुनु, आर्थिक अवस्था कमजोर हुनु, झाडा पखाला, अकालमा मृत्यु हुनु,	जचतेनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, घर वरिपरि र नाला सरसफाई गर्ने, औषधी उपलब्ध गराउने, पानी उमालेर पिउने, नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने ।
११	सडक दुर्घटना	साँघुरो बाटो, तिव्र गतिमा सवारी साधन चलाउनाले, खाल्डा खुल्डी भएकोले, धुम्रपान मद्यपान गरेर सवारी साधन चलाएको कारण, क्षमता भन्दा बढि यात्रु राखेर, सवारी साधन बढि गतिमा चलाउनाले, ट्राफिक नियम पालना नगरेर	मानविय क्षति, आर्थिक क्षति, मालसामानको क्षति	ट्राफिक चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने, गति सिमित गर्ने, मापसे चेकगर्ने, स्पीड ब्रेकर राख्ने, मिलाउने, ट्राफिक नियम सम्बन्धी जनचेतना जगाउने खालका कार्यक्रमहरु गर्ने ।
१२	चट्याङ	जलवायु परिवर्तन हुनु	मानिसहरुको मृत्यु हुनु, घाइते हुनु, बोटविरुवाहरुमा नोक्सानी हुने, आगलागी हुने	घरहरु बनाउँदा चट्याङले असर नगर्ने प्रविधिहरुको प्रयोगगर्ने, चट्याङ पर्ने समयमा खुल्ला ठाउँमा नवसी घरमा नै वस्ने, अर्थिगं गर्ने ।

तालिका १८: जोखिम तथा समस्या विश्लेषण

बाढी पहिरो

यस नगरपालिकामा रहेका भेरी नदी, बबई नदी, गोचे खोला, छिञ्चु खोला, मुरली खोला, झिंगनी खोला तथा नाच्ने खोलाहरुबाट कटान, डुवानको कारणले प्रत्येक वर्ष जनधनको क्षति हुने गरेको छ। यो नगरपालिका विशेषगरी बाढी तथा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको नगरपालिकाको रुपमालिन सकिन्छ। यसको साथै वर्षातको मौसममा समुदायको प्राय जसो क्षेत्रमा भल बाढी पस्ने तथा वर्षात र भलका कारणले बालुवा माटो आदि बगाई समुदाय क्षेत्र तथा खेतीयोग्य जमिनमा थुपारि दिनाले पनि निकै असर गर्ने गरेको छ।

साथै बाढी/डुबान नगरपालिकामा विशेषत: साना ठूला नदि/खोलाहरू बग्ने गरेको र वर्षायाममा नदी तथा खोलाहरूलेआसपासका भू–भागहरू बर्षेनी कटान गरि क्षति पुऱ्याईरहेको छ। बर्षेनी धेरै सङ्ख्यामा परिवारहरू प्रभावित भइरहेका छन्। भेरीगंगा नगरपालिकाको १,२, ३,४, ५,६,७ माथिल्लो क्षेत्रका बस्तीहरु बाढी र पहिरोको जोखिममा रहेका छन्।

जलवायु परिवर्तनले अतिवृष्टि, अनावृष्टि, तापक्रम वृद्धि, मौसम परिवर्तन आदिको कारण वार्षिक खेतीपाती, क्यालेन्डर पात्रो परिवर्तन हुन थालेको, रोगकिराको समस्या बढ्दै गइरहेको छ। साथै सुख्खा पहिरो र जमिन चिरा पर्ने कारण पनि थप जोखिममा यस पालिका रहेको देखिन्छ। अतिवृष्टि, खण्डवृष्टि, अनियमित वर्षा, बेमौसमी वर्षाले खोला तथा नदीहरुमा पानीको बहाव बढ्नाले नदी तथा खोला किनारा वरिपरीको सयौ विगाहा खेतीयोग्य जमिन बगाई बगरमा परिणत गरेको छ भने खोला आसपासका दशौ वस्ती विस्थापित हुनुको साथै मानविय क्षति समेत भएको छ। वर्षा हुने समयमा आएको परिवर्तनलेकार्तिक मंसीरमा पानी पर्ने र कैयौं ठाउँमा पहिरो र खानेपानी सिंचाई तथा सडक र बिजुलीका खम्बाहरु नोक्सान गरी लाखौ रकम बराबरको क्षति गरेको छ।

विशेषत: बाटो निर्माण गर्दा नालाहरु नभएको कारण, पानी निकास नभएको कारण, त्यस्तै अत्यधिक वर्षा हुदा पानी एकै ठाउँबाट निकास भएकोले भलबाढीको कारण त्यहाँ नजिकै रहेको वस्तीहरु डुवान तथा खेतीयोग्य जमिन कटान भएको अवस्थाछ। खोलामा बालुवा र ढुंगा आदि निकाल्ने जस्ता कारणले बस्ती भित्र बाढी पस्नु, खेतीवाली बालुवा बगेर बालीनाली मासिएको देखिन्छ।

आगलागी

यस भेरीगंगा नगरपालिकाका भित्र अर्को समस्या रुपमा आगलागी देखिन्छ। केही वस्तीहरु सामुदायिक वन नजिक भएकोले, बेलाबखत मानविय लापरवाहीको कारण वन जंगलमा आगो लगाउनेको कारण, जनचेतनाको कमीले गर्दा प्राय गर्मीयाममा आगलागीका घटनाहरुले समुदायका व्यक्तिहरु प्रभावित हुने गर्दछन्। विशेषगरि चैत्र–वैशाखमा आगलागीको घटनाहरु बढि हुने गरेको देखिन्छ।

सडक दुर्घटना

यस पालिकामा सडक साँघुरोको कारण, ट्राफिक सचेतनाको अभावको कारण सडक दुर्घटना हुने गरेको छ।

महामारी

महामारीबाट पनि यहाँका मानिसहरु प्रभावित छन्। महामारी प्रकोपका रूपमा झाडापखाला लगायतका पानीजन्य रोग बढ्ने गरेको, स्रोत साधन अभाव र जनचेतनाको कमी, अनुकूलन क्षमताको अभाव स्वास्थ्य समस्यामा आँखा तथा छालाको संक्रमण जस्ता समस्याहरु बढी हुने गरेको देखिन्छ ।

कृषि बालीमा लाग्ने रोग

कृषि बालीमा फौजी, झुसिल किरा, ग्वारो किरा, सलह किरा, गहुँमा सिन्दुरे तथा पशुपन्छीहरुमा लम्फी स्किन रोग, खोरेत, आँखा पाक्ने वर्डफ्लु जस्ता किराहरुको प्रकोप अत्यधिक मात्रामा वृद्धि भई पशुपंक्षीहरु उत्पादनमा कमी र क्षति भएको अवस्थाछ।

भूकम्पः

भूकम्पिय जोखिमका दृष्टिले नेपाल विश्वको ११ औं स्थानमा रहेको र नगरपालिकामा भुकम्प प्रतिरोधात्मक भवन कमै मात्रामा भएको, भवन आचार संहिता पूर्ण रूपमा लागू नभएकोले जुनसुकै समयमा पनि भूकम्प जान सक्ने सम्भावना भएकोले भूकम्पीय जोखिमको हिसाबले पहिलो उच्च जोखिममा पर्दछ। यस नगरपालिकामा रहेका विभिन्न वडाहरुको जनसंख्याको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ। (स्रोतः विपद् पूवर्ततयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० , सुर्खेत)

२.८ तापक्रम र वर्षाको विश्लेषण

यस भेरीगँगा नगरपालिका नजिकै रहेको कालिदमार वर्षा मापनकेन्द्र ०४३३ स्टेशनबाट वर्षा मापन गरिएको र मेहलकुनामा रहेको वर्षा मापनकेन्द्र ०४३२ स्टेशनबाट तापक्रम मापन गरिएको थियो । कालीदमार स्टेशनमा मापन गरिएको वर्षा विगत २६वर्ष (सन्१९९९ देखि सन् २०२४ सम्म को उपलब्ध तथ्यांकलाई यस विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारीको शिलशिलामा विश्लेषण गर्ने कोशिश गरिएको थियो। भेरीगंगा नगरपालिकाको वार्षिक औषत वर्षा १४८७.०६ मि मि रहेको छ। यस क्षेत्रमा वार्षिक करिव ३.३९ मि मि का दरले वर्षा बढिरहेको पाइएको छ। साथै भारी वर्षा हुने दर पनि बढी रहेको छ। त्यसै गरि मेहलकुना वर्षा मापनकेन्द्रबाट१३ वर्षको तापक्रम सन् २०१२ देखि सन् २०२४ सम्मको तथ्यांकलाई लिइएको थियो । यस क्षेत्रको वार्षिक तापमान बढ्दो प्रवृत्ती देखाउँछ। न्युनतम तापक्रम ०.०८ डिग्री सेल्सियस प्रतिवर्ष वढेको र अधिकतम तापक्रम ०.०२ डिग्री सेल्यिसका दरले घटेको देखाउँछ। उक्त विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजा तल ग्राफ चित्रमा देखाइएको छ।

उक्त तथ्यांकमा अधिकतम तापक्रम घटेको र न्यूनतम तापक्रम बढेको देखिएता पनि समग्रमा वार्षिक तापक्रम ०.०११४ डिग्री ले बढेको देखिन्छ। प्राप्त तथ्यांकहरुको विश्लेषण,Normal trend Line विधिको प्रयोगबाट जलवायुका प्रवृत्तिहरु निकालिएका छन्। (श्रोत जल तथा मौसम विज्ञान विभाग , काठमाडौ)

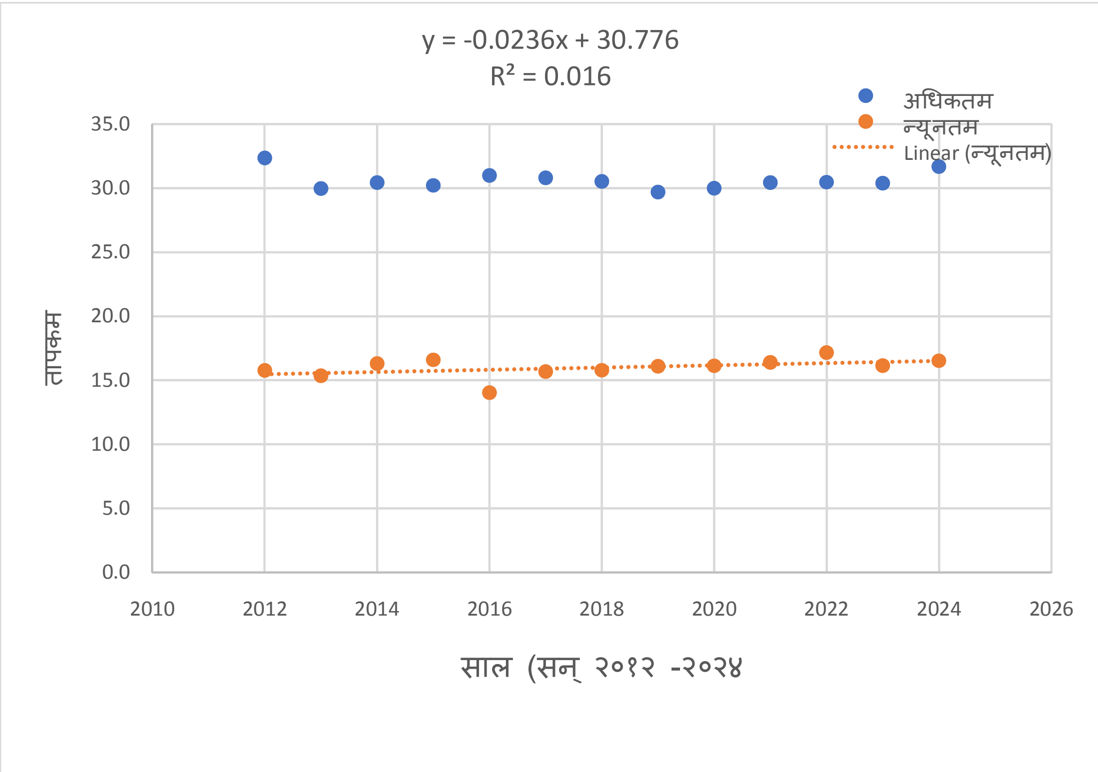

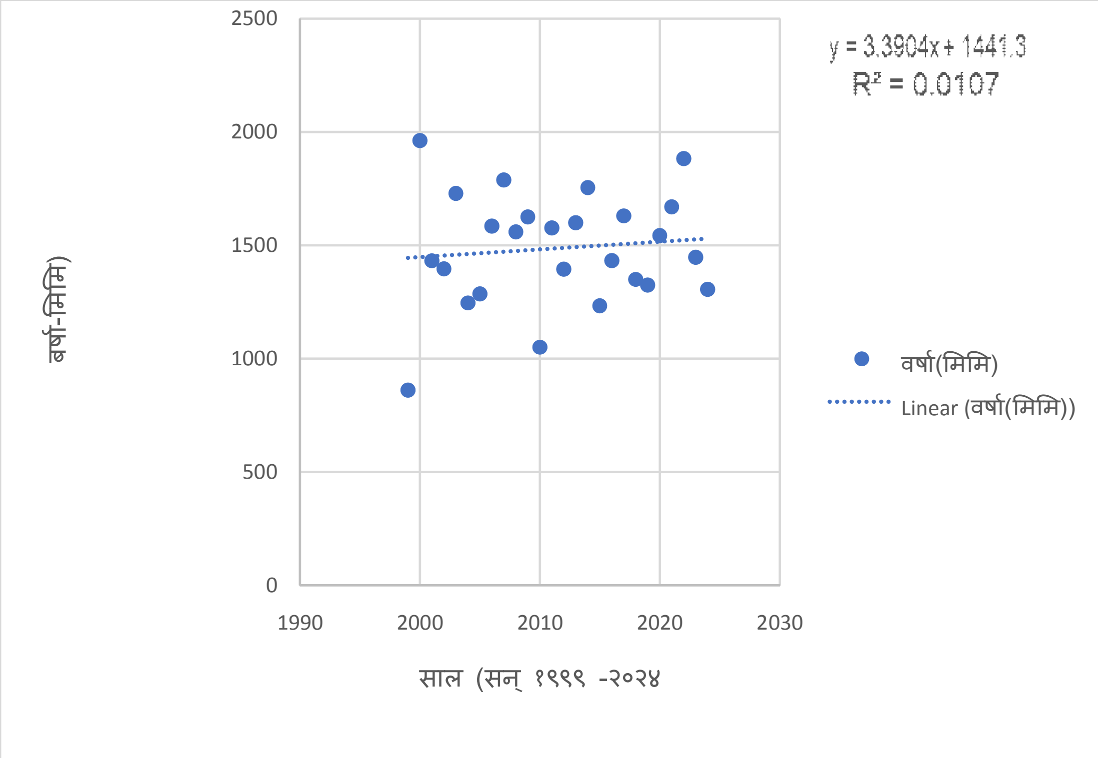

चित्र ७: वर्षाको विश्लेषण

२.९ लक्षित समुह विश्लेषण

सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका विभिन्न औजारको प्रयोगबाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको पुनरावलोकन,अनुगमन वा परीक्षण र छुटेका विषय पत्ता लगाउन समुदायको सानो समुहमा छलफल गर्नु नै लक्षित समुह छलफल हो। समुदायका महिला, बालबालिका, सीमान्तीकृत वर्ग, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजाति, र अल्पसंख्यक समेत सबै वर्गलाई समेटेर यस प्रकारको छलफल गरिएको छ। यस्तो छलफलमा सबै सहभागीलाई समान रुपले आफ्ना विचार र भनाई राख्न प्रोत्साहित गरिएको छ। विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका कारण यस नगरपालिकाको कृषि, पशुपालन तथा खाद्य सुरक्षा वन तथा जैविक विविधता, जलवायुजन्य प्रकोप,जलस्रोत र उर्जा, भौतिक पूर्वाधार, मानव स्वास्थ्य, आदि क्षेत्रहरुमा ३० वर्ष पहिले र हाल महसुस गरिएको असर तथा प्रभाव एवम् भविष्यको अनुमानका बारेमा छलफल गरी निम्नअनुसारको ढाँचामा सूचीकृत गरिएको छ। विपद् र विपद्को सवाल, जिविकोपार्जन तथा खाद्य सुरक्षा (जस्तैः उत्पादनमा घटबढ) जलश्रोत तथा उर्जा (पानीको मुहान सुक्नु, अथवा, नयाँ देखापर्ने, तथा लोप हुनु), मानव स्वास्थ्य (खानेपानी सरसफाई तथा महामारी) जस्ता विषयमा छलफल गरिएको छ। जसलाई तलको तालिकामा दिइएको छ।

क्र स	समस्या	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्बन्धित संम्भावनाका उपायहरु
१	विपद् र विपद्को सवालहरु (भूकम्प, बाढी, जंगली जनावरको आतंक, चट्याङ्	बाढीको प्रभाव कम थियो,मानव सिर्जित कारण भन्दा पनि प्राकृतिक कारणले नै घटनाहरु बढि भएका थिए । जगली जनावर (हात्ती आतंक थियो, तर कृषकहरु खेतबारीमै गोठ बनाएर बस्ने र जँगलमा पर्याप्त कन्दमुल पाइने हुदा हात्ती र बाँदर आतंकं समुदायमा थिएन ।	सडक विस्तार सँगै नाला र पर्याप्त अल्पीकरणका काम नहुँदा बाढीको समस्या बढ्दै गएको । खोलाबाट बालुवा उत्खनन फलस्वरुप समुदायमा मनोवैज्ञानिक असर विपद्को संख्या र विपद्को बारम्बरतामा वृद्धि, प्रभावमा वृद्धि, समुदायको जोखिम थप वृद्धि, बहुप्रकोपको संकटासन्नतामा वृद्धि, नयाँ प्रकारका समस्या सृजना, सामुदायिक उत्तरदायित्व ह्रास, शहर केन्द्रित बसाई सराई,	जनचेतनाको कमी, अव्यवस्थित विकास निर्माण, जनसंख्या वृद्धि । प्राकृतिक श्रोतको अत्याधिक उपयोग, बातावरण परिवर्तनको कारणले	जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने, जोखिमको लेखाजोखा, एकिकृत विकास निर्माण, समुदायको क्षमता अभिवृद्धि, सुरक्षित स्थानमा वस्ती बसाल्ने, वर्षाको समयमा ढल, नालाको व्यवस्थापन गर्ने, वातावरणीय प्रभाव मूल्याँकन गरि वन समितिहरुसँग सहकार्य गरि बायो इन्जिनियरिङ्ग प्रविधि अवलम्बन गर्ने, जंगली क्षेत्रमा फलफुल तथा कन्दमुल लगाउने, सुरक्षित सडक नीति निर्माण कार्यान्वियन गर्ने
२	जीविकोपार्जन तथा खाद्य सुरक्षा (जस्तैः उत्पादन घट्नु)	पशुपालनमा सहजता, प्रशस्त मात्रामा अन्नबाली हुने बाली विरुवामा रोग कम, पशु चौपायालाई औषधी खुवाउनु नपर्ने परम्परागत खेती प्रणाली, माटोको उर्वरा शक्ति, भएको, रैथाने विउँको मात्रा प्रयोग हुने,अर्गानिक मलको प्रयोग,	सिंचाइको अभाव, मौसमी वर्षामा कमी, खेती लगाउने र भित्रयाउने समयमा ढिलाई, उत्पादनको कमीले खाद्यान्नमा समस्या, धान गहुँ मुसुरो, हाइब्रिड लगाएर उपादन बढी भएको, युरिया मलको प्रयोग कारणले उत्पादन बढि भएको,	पानी पर्ने मौसममा परिवर्तन, आवश्यकता अनुसार पानी नपर्नु, रासायनिक मलको अत्यधिक प्रयोग प्राय भएको कारण जमिनको उत्पादकत्वमा ह्रास आउन थालेको, जनसंख्या वृद्धि, युवा शक्तिको पलायन, बजारको समस्या, पानीको समस्या बद्दो तापक्रम, प्रशस्त मात्रामा पानीको उलब्धता नहुनु	सिंचाइको प्रबन्ध, सिप विकासमा जोड, वैकल्पिक खेती प्रणालीको विकास, नयाँ उन्नत जातको विउँ मल, विषादीको प्रयोग, कृषि तथा पशु व्यवसाय आधुनिकीकरण तथा बजार व्यवस्थापन, स्थानीय विउँ विजनको प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने, आधुनिक कृषि प्रणालीको प्रयोगले वातावरणमा आएको परिवर्तनको बारेमा विस्तृत जानकारी गराउने,

क्र स	समस्या	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्बन्धित संम्भावनाका उपायहरु
		बालीनालीमा रोग किरा थिएन, धान,मकै,गहुँ तोरी कोदो, फापर उत्पादन बढि, चना, मुसुरो, स्थानीय विउँको प्रयोग गरिन्थ्यो, गोबर मल प्रयोग हुन्थ्यो, उत्पादन कम भए पनि समयमै पानी पर्दथ्यो, रोग किरा कम लाग्थ्यो, कृषि तथा अन्न बालीहरुमा रोग तथा किराहरुको संक्रमण भए पनि विषादीहरुको सट्टा प्राँगारिक मल तथा घरमा नै औषधी बनाएर प्रयोग गरिन्थ्यो ।	धेरै औषधी प्रयोग गर्नाले उत्पादनमा कमी, हाइब्रीड बीउबीजनको प्रयोग, रैथाने बाली लोप		भूमिको वर्गीकरण गरी सोही बमोजिम प्रयोग गर्नको लागि समुदायलाई प्रोत्साहित गर्ने, सिंचाईको व्यवस्था गर्नुपर्ने, कम्पोष्ट मलको बढि प्रयोग गर्ने, प्राविधिक ज्ञानको आवश्यकता, स्थानीय विउँको प्रयोग गर्ने ।
३	मानव स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा महामारी	झाडा पखाला, दादुरा, आखा पाक्ने, गलगाँड, रतन्धो, श्वास प्रश्वास समस्या, खानेपानीको प्रशस्त उपलब्धता, वातावरणीय सरसफाईको कारण को साथसाथै मानिस र पशुले प्रयोग गर्ने मलको प्रयोग कम हुने हुदा दीर्घकालीन रोगहरु भने कम देखिन्थ्यो । पानीजन्य रोगहरुमा कमी थियो,	पानीजन्य रोगहरुका वृद्धि, आँखा तथा छाला संक्रमणमा वृद्धि, झाँडा पखाला तथा श्वाश प्रश्वासमा समस्या, पानीका मुलहरु सुक्दै जानु, सरसफाईको समस्या, स्वास्थ्य समस्या बढ्दै गएको, जल सम्पदाहरु प्रदुषित पानीको मुहानहरु दुषित हुनु,	जनसंख्याको वृद्धि, खानपान स्वास्थ्यमा ध्यान नदिनाले खानपानमा आएको परिवर्तन, वातावरणीय प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन, सरसफाइको अभाव, पर्याप्त मात्रामा औषधी नहुनु, स्वास्थ्यम्सेवाको पहुँचमा कमी प्लाष्टिकजन्य सामाग्रीको अत्यधिक प्रयोगले,मानिस तथा पशुपन्छीले उपयोग गर्ने, खाने कुरामा अत्यधिक विषादी र अखाद्य वस्तुको मिसावट हनाले	सचेतना अभिवृद्धि, सरसफाईको इकाईहरुको निर्माण र पहल, उचित ढल निकासको व्यवस्था, खानेपानी शुद्धिकरण र व्यवस्थापन गर्ने, सकेसम्म अर्गानिक खानेकुराको सेवन गर्ने, अखाद्य र मिसावट खानेकुराहरु प्रतिबन्ध गर्ने, सबैको चुस्त स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनको लागि नियमित युवाहरुलाई स्वास्थ्य तथा भेटेरीनेरी सम्बन्धी तालिम उपलब्ध गराउने, सुरक्षित खानेपानीको व्यवस्था गर्नु, स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना फैलाउनु, सरसफाई अभियान चलाउनु,औषधीको मात्रा र पहुँच बढाउनु

क्र स	समस्या	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्बन्धित संम्भावनाका उपायहरु
४	वन तथा जैविक विविधिता .	वन तथा जैविकविविधताको रामो अवस्था, आवश्यकता अनुसार श्रोतहरुको उपलब्धता, रैथाने बिउ विजनको प्रयोग गरिन्थ्यो, अमला, सल्ला, साल, बाघ,पाटे बाघ, कालिज, भालु, बँदेल कालिज, बनकुखुरा, मयुर, घोरल हुन्थ्यो, कुरिलो, पाँच औले, जामुन, नीम, मृग, बदेल, घोरल लोप हुँदै गएको ।	वन फडानी, जैविक विविधतामा समस्या,जलाधारको श्रोतहरुमा कमी, विभिन्न प्रजातीका पंक्षीहरु लोप हुँदै जाँदा, प्राकृतिक प्रकोपको समस्या, वालीनाली तथा पशु चौपायाहरुमा विभिन्न रोग लाग्नु	जनसंख्या वृद्धि वन डढेलो, वन फडानी, वन पैदावरको चोरी निकासी आगलागी, वातावरणमा आएको परिवर्तन, अत्यधिक मल तथा विषादीको प्रयोग, आयातित बिउबिजनको प्रभाव बढ्दै गएको छ अन्न वाली (मकै, धान) मा फौजी किराहरुको दर वृद्धि हुँदै गएको, विषादीको दर पनि बढ्दै गएको छ, वन जंगल जथाभावी मासेर वन विनास आगलागी, बढ्दो जनसंख्या	सचेतना वृद्धि, वृक्षारोपण, प्लाष्टिकजन्य सामाग्रीको प्रयोगमा प्रतिबन्ध, प्राँगाणिक मल प्रयोजनमा प्रोत्साहन, वैकल्पीक खेती प्रणालीको विकास, वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन आमा समुह तथा युवा क्लवहरु परिचालन गरी जनचेतना र सचेतीकरण अभियान संचालन गर्ने, वृक्षारोपण कार्यक्रम गर्ने, जडिबुटि लगाउने, जडिबुटि संरक्षण गर्ने, जंगली जनावरको शिकारमा रोक लगाउने, ऐन कानुनमा कडा सजाय राख्ने, ठाउँठाउँमा आरक्षणको व्यवस्था गर्ने
५	जलश्रोत तथा ऊर्जा	शुद्ध पिउने पानीको पर्याप्तता, सिचाई तथा अन्य प्रयोजनको लागि पानीको उपलब्धता, परम्परागत उर्जाको प्रयोग, मौसमी वर्षाका कारण कृषि उत्पादनमा सन्तुलन, मुल खोला नदि, धेरै नै थिए	पानीका श्रोतहरु सक्दै जानु, खानेपानीको अभाव, सिंचाइको अभाव, पानीजन्य रोगहरुमा वृद्धि, बेमौसमी अनावृटि, अतिवृष्टि, खण्डवृष्टि प्राकृतिक पानीको स्रोत घट्दै जानु, हाल जमिन मुनिको पानी डिप बोरिंग गरि संचालन गर्नु	खेतीबालीमा विभिन्न विषादिको प्रयोग, ग, वन फडानी, पानीको मुहानहरु सुक्दै जानु, वन जंगल कटानी फडानीको कारण, बाटो घाटा निर्माणले मुहान सुकेका वन जंगल फडानीको कारण पानीको मुहान सुकेको,	व्यवस्थित खानेपानीको योजना, जल तथा जलाधारको संरक्षण, वृक्षारोपण, भूमिगत पानीको व्यवस्थापन, खेर गएका पानीको श्रोतलाई व्यवस्थित, वृक्षारोपण गर्ने, जनचेतना फैलाउनु,

तालिका १९: लक्षित समुह छलफल

२.१० स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको लेखाङ्कन

स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रवर्द्धन मार्फत विपद्को सामना गर्न र भविष्यमा अपनाउनु पर्ने विधिको पहिचान गर्न समुदायले विपद्को सामना गर्न अपनाउने गरिएका विधिहरूको सूची तयार गरिएको छ। समुदायले प्रयोग गर्ने मुख्य मुख्य स्थानीय ज्ञान, सीप र विधिको तल बुँदागत रुपमा टिपोट गरिएको छ भने विपद् अघि, विपद्को समय र विपद् पछि व्यक्तिगत रुपमा र सामुहिक रुपमा अपनाउने गरिएको स्थानीय ज्ञान, सीप र प्रविधिको विस्तृत रुपमा तालिका नं. २० मा व्याख्या गरिएको छ।

क्र. सं.	विपद्/ प्रकोपको प्रकार	विपद् पुर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य		विपद्को सामनाका लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
		विपद् पुर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य	**सामुदायिक रुपमा**	**व्यक्तिगत रुपमा**	**सामुदायिक रुपमा**
	२०७१ साल आगलागी			आगो निभाउने काम भयो	खाद्यान्न, लत्ता कपडा वितरण
	कोरोना महामारी,	माक्स साबुन पानीले हात धुने, सेनीटाइजर प्रयोग गर्ने	स्वास्थ्य चौकी र स्वयम्सेविकाद्वारा जनचेतना फैलाउने, माक्स सेनाटाइजर प्रयोग गर्ने कार्य	घर आँगन सफा राख्ने कुरामा ध्यान दिने र माक्स सेनीटाइजरको प्रयोग	खाद्यान्न, मास्क, साबुन, सेनीटाइजरहरु उपलब्ध गरिएको
	बाढी पहिरो २०७२ श्रावण २८			उद्धारको लागि सुचना गरिएको	सामुहिक रुपमा उद्धार गरि सुरक्षित स्थानमा पुऱ्याइएको
	२०७६ फागुन २६ कोराना महामारी	मास्कको प्रयोग सेनिटाइजरको प्रयोग, सरसफाई सम्बन्धी सजक र सतकर्ता अपनाइएको	मास्क, सेनाइटिजर साबुन वितरण गरि नागरिकहरुलाई सजग गराइएको	दुरि कायम गरि बस्ने, पानी उमालेर पिउने, पोषिलो खानेकुरा खाने, अनावश्यक घरबाट बाहिर नजाने	क्वारेन्टाइन निर्माण गरि प्रवासबाट आएका मानिसहरुलाई राख्ने व्यवस्था गरिएको
	२०८० वैशाख २ गते आगलागी		अग्नी रेखा निर्माण गर्ने काम भएको, सलाई लाइटर, चुरोटको ठुटा जथाभावी नफाल्न समुदायलाई आग्रह गरिएको,		दमकल सहित सुरक्षाकर्मी र समुदाय परिचालित गरि आगो निभाउन प्रयास गरिएको ।
	२०८१ साल खडेरी		पानी पर्नको लागि रुख विरुवा रोप्ने काम गरिएको साथै भ्यागुताको विहे गरिएको थियो ।		
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग२०७६ श्रावण भदौ	विषादी प्रयोग गरेर		विषादी प्रयोग गरेर	
	पशुमा लाग्ने रोग १२ महिना	औषधी उपचार को व्यवस्था गरेको		औषधी उपचार गरेर	

क.सं.	विपद्/ प्रकोपको प्रकार	विपद् पुर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनीकरणका कार्य		विपद्को सामनाका लागि विपद्को समय र पछि अपनाइएका विधि	
	हावाहुरी र आगलागी	चैत्र देखि असार			आगो निभाउने कार्य गरिएको, स्याउला, पानी माटोको प्रयोगले
	खडेरी वैशाख जेठ	जुठोल्ने पानी जम्मा गरेको ।			
	२०८० आगलागी			विद्युतीय तार चुडाउने कार्य गरियो, खाद्यान्न बचाउनको लागि पानी हाल्ने कार्य गरियो,	
	पशुपन्छीमा लाग्ने रोग २०७० देखि हाल सम्म	पूर्वतयारी थिएन	पूर्वतयारी थिएन	औषधी खुवाउने कार्य गरियो, मरेका चल्ला गाडियो, भेटेनरी लगि जाँच गराइयो	घर घर गई कुखुरा खोर सफा गरि औषधी प्रयोग गरियो, खोरको सुधार गरियो
	२०७२ श्रावण ३० बाढी पहिरो			खाली ठाउँ र सुरक्षित स्थानमा गएर बसियो	एक अपासमा सहयोग गरियो, गास, बास, कपासका व्यवस्था गरियो
	कोरोना भाइरस २०७७ महामारी	साबुन पानीले हात धुने र मास्कको प्रयोग गर्ने	दुरी कायम गर्ने धेरै भिडभाडमा नजाने, टेलिभिजन मोबाइलबाट जानकारी हुन्थ्यो	रुघा खोकी लागेको व्यक्तिबाट टाढा बस्ने गरिन्थ्यो ।	कोरोना भाइरस लागेको व्यक्तिलाई क्वारेन्टाइनमा बस्ने वा घरको छुट्टै कोठामा राख्ने गरिन्थ्यो ।
	खडेरी २०८१		विरुवा रोप्ने, जंगलमा पशुपन्छी चरिचरण नगराउने	आफैले सामुदायिक वनमा अग्नी रेखा बनाउने, आगलागी भएमा निभाउने जाने	वन हेरालुले सुचना दिएमा नियम पालना गरिन्छ ।
	पहिरो २०७२ साल असार १२		जाली लगाएर रोकथाम गरेको		सामुहिक रुपमा तटबन्ध गरेको

तालिका २०: स्थानीय ज्ञान, सीप र प्रविधिको लेखाङ्कन

२.११ नगरपालिकाको क्षमता विश्लेषण

भेरीगंगा नगरपालिकामा नगरपालिका स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भएको छ। यसले गर्दा समुदायलाई विपद्सँग सामना गर्ने क्षमता विकासमा सहयोग गर्नेछ । यस विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् सम्बन्धी विभिन्न तालिमहरु प्रदान गरी तिनिहरुको ज्ञान, सिप र क्षमताको विकास गर्नु जरुरी छ। यसका साथै विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्षम बनाउनका लागि आपत्कालिन कोषको स्थापना गरी त्यसको बढावा गर्न सके विपद् व्यवस्थापन समितिको क्षमता बढ्ने देखिन्छ। यस नगरपालिकामा कार्यरत वडा कार्यालयहरु, स्वास्थ्य चौकी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा, छिन्चु प्रहरी चौकी, विद्यालयहरु, बैक तथा ऋण सहकारी संस्थाहरु, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु,सहास नेपाल आदिलाई पनि क्षमता मान्न सकिन्छ। नगरपालिकामा कार्यरत विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु जसले यस क्षेत्रमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र समुदायको क्षमता बढाउने कामहरु गरिरहेका छन्। नगरपालिकामा रहेका विभिन्न राजनीतिक दल तथा समुहहरु, आमा समुह, महिला समुह, विभिन्न बचत समुह, नगरपालिकामा भित्रका युवा तथा बाल क्लवहरु, टोल विकास संस्थाहरुलाई यस नगरपालिकाको क्षमता मान्न सकिन्छ। यसैगरी यस नगरपालिकामा रहेका शिक्षक तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत समुदाय पनि छन्,जसको ज्ञान तथा सिप विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुन सक्छ।

यसका साथै भेरीगंगा नगरपालिका भित्रका खुल्ला क्षेत्रहरु, विद्यालय भवन, विद्यालयको खाली चौर, सामुदायिक वन, सामुदायिक भवन, पानीको स्रोतहरु (नदि, सिंचाई कुलो, मुल) लाई पनि क्षमता मान्न सकिन्छ। नगरपालिकामा भएका विभिन्न क्षेत्रहरुका पहुँचवाला समुदायका व्यक्तिहरु यस नगरपालिकाका क्षमता हुन्। यस नगरपालिकामा रहेका सिकर्मी, तथा डकर्मीहरुले स्थानीय सीप र आफ्नै क्षमता र दक्षताको आधारमा काम गर्ने गरेका छन्। उनीहरुमा स्थानीय श्रोतर सामग्री परिचालन गरी भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माण गर्ने सीप तथा क्षमताको विकास गर्नुपर्ने देखिन्छ। यसैगरी यहाँ भएका दक्ष जनशक्तिको रुपमा तालिम प्राप्त स्वयंसेवक, स्वास्थ्य स्वयंसेविका,तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक, शिक्षक, कर्मचारी, स्वयंसेवक, र पौडीबाज, सिकर्मी र डकर्मीहरुलाई थप तालिम प्रदान गरि उक्त मानव श्रोतको सीपलाई विपद्का बेला प्रयोग गर्न सकिन्छ, त्यसैले यसलाई क्षमता मान्न सकिन्छ।

विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने क्षतिलाई कमगर्न वा सामना गर्न सामाजिक, भौतिक एवं धारणागत क्षमताहरु अभिवृद्धि गरी उपलब्ध श्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गर्नु आवश्यक छ। त्यसैले स्थानीय श्रोत र साधनलाई उपयोग गर्दै विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहिकरण गरी जोखिम कम गर्ने उपायको खोजी गर्ने वडामा रहेको श्रोत साधनहरुको पहिचान गरि विश्लेषण गरिएको छ। यस भेरीगंगा नगरपालिकाको क्षमताको श्रोत तल उल्लेख गरिएको छ।

वडा नं. १

मोहटी कोलडाडाँमा ४ वटा पुल रहेका छन्। बसेरी देखि सालघारी सम्मको ४ वटा पुल, धनुवँस सिमबास र बसेरी देखि भेरीको झोलुँगे पुल मोहटी मनिरामकाँडा मोहटी बसेरी धनुवास, बसेरी सालघारी, बसेरी सिमबाँसको ४ वटा कच्ची सडक, माथिल्लो भरयाड ५ वटा, सालघारीमा २ वटा, टाकुरीको २ सल्लो भरयाडको २ वटा, मनिरामकाँडाको २ वटा, विद्यालय भवन जसमा ५ वटा पक्की र ८ वटा टीनको पातावाला रहेको छ। बाँध (धनवास, बसेरी, सुनकाउली, गुराँसे र सुनकाउली गरी ५ वटा पक्की RCC भएको छ। अटो ५ वटा, मोटरसाइकल ५, डवलक्याब गाडी १ वटा, लाइफ ज्याकेट ५ थान, शिक्षक ३० जना, कर्मचारी २ जना, सिकर्मी ३५ जना, डकर्मी ४० जना, अ.न. मी ३ जना, स्वास्थ्यकर्मी ३ जना सामुदायिक वन ८ वटा रहेको , खेतीयोग्य जमिन ३० प्रतिशत रहेको , मुल २० वटा, सिचाई कुलो नहर ५ वटा, खेर गइरहेको जमिन ५० प्रतिशत, खनेपानीको वितरण ३०० वटा धारा, मन्दिर देउती बज्यै (मनिराम काँडा, कालिका मन्दिर धनुवाँस, रोपेका चर्च सालघारीमा, नयाँ जिवन चर्च, बसेरी, महिला समुह ५ वटा रहेका छ्न् ।

वडा नं. २

२ वटा पक्की पुल १, झोलुँगे पुल ५ वटा, सिस्नेरी जाने बाटोमा विभिन्न स्थानमा ४ वटा कल्भर्ट रहेको, सडक (मोहोरी सडक, रातोपानी सडक (कच्ची सडक), ९ वटा सामुदायिक विद्यालय, १ निजी विद्यालय, लेखपराजुली स्वास्थ्य चौकी १ वटा, बर्थिगं सेन्टर १ वटा सेवा सुचारु अवस्थामा रहेको, मठ मन्दिर १० वटा रहेका, २० वटा जिप, २० वटा कार, २० वटा ट्याक्टर,

मोटर साइकल ३० , टिपर१३ वटा१४ महिला समुह, १० वटा, ३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु, शिक्षक, विद्यालय ९ वटा, शिक्षक १५० जना, अ.हे.व. ४ जना, मुल ४० वटा रहेका छन्।

वडा नं. ३

बोक्से, समावेशी टोल, बेलटारा, सिस्नेगोटी, गौजा, जैरा, दुरगार्से गरि ७ वटा पुल, बेलडाँडामा रहेको पुल जिर्ण अवस्थामा रहेको, छिन्चु, डुँग्रेखोला, धानखोरी लेखपराजुली, आपसोती, ओलपाज तीनडाँडा १ तर्फी कच्ची सडक, सरस्वती मा वि, डुँग्रे खोला मा वि, बाल ज्योति प्रा वि, सानो डुँग्रे खोला आ वि, गरि ४ वटा विद्यालय रहेका छन्। औल प्रा वि जिर्ण अवस्थामा रहेकोछ। सिमतारा टोलको सामुदायिकभवन १ वटा रहेको छ। समावेशी टोलमा २ वटा मोटरसाइकल, चिउरी गैरा मा १६ मोटरसाइकल, ट्याक्टर १ वटा, लाइफ ज्याकेट २ वटा डुँग्रीखोलामा राम्रो अवस्थामा रहेको, तालिम प्राप्त पौडीबाज ६० जना, महिला स्वास्थ्यकर्ता ६ जना, तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक भोर्ले डाँडा, मेन डाँडा र बेलकामा रहेका छन्। शिक्षक २५ जना, कर्मचारी ६ जना, सिकर्मी २० जना, डकर्मी ३० जना, अ. हे. व. १ जना, अ. न. मी. १ जना, मुल १०० वटा, १५ वटा ,नदि नाला ३ वटा, कोटफिरेमा झर्ना १ वटा, सिंचाई कुलो २५ वटा, सामुदायिक वन ४ वटा, होटल, किराना पसल १३ वटा, मिल २ वटा, सहकारी सस्था १ वटा, सामुदायिक भवन २ वटा, खानेपानी वितरण धारा १०८ वटा, मन्दिर १ वटा, महिला समुह ६ वटा रहेका छन्।

वडा नं. ४ मा ३ वटा पक्की पुल, ४ वटा झोलुँगे पुल राम्रो अवस्था रहेको छ। यस वडा न ४ मा दमार गाउँ र काली खोलामा गरि २ वटा कल्भर्ट रहेका छन्। वडा नं. ४ मा १५ कि मी कच्ची सडक रहेको छ। विद्यालय ४ वटा रहेको छ। सूर्य ज्योति, मुरली खोला, ग्याउली चौर अमेलाया चौर गरी ४ वटा विद्यालय रहेका छन्। उक्त ४ वटा विद्यालयको १२ वटा भवनमा २ सय जना मानिसहरु आपत विपद्को समयमा बस्न सक्छन्। स्वास्थ्य चौकी हर्रे मुरलीमा गरि २ वटा रहेका छन्। हर्रेमा १ वटा सार्वजनिक शौचालय रहेको छ। सामुदायिक धारा ४ वटा रहेको छ। मन्दिर ५ वटा रहेको छ। तालिम प्राप्त स्वयंसेवक १० जना रहेका छन्, ग्रामिण स्वास्थ्यकर्मी ४ जना रहेका छन्। तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक ५ जना, शिक्षक २० जना, सिकर्मी १० जना, डकर्मी १५ जना, अ.हे.व. २ जना, अ.न.मी. ५ जना, नर्स १ जना रहेका छन् । यस वडामा मुरली खोला र तोली खोला रहेका छन्। १५ वटा सिंचाई कुलो रहेको छ। वन जंगल अनुमानित १५० रोपनीजति छ। महिला समुह १० वटा रहेको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समुह १ वटा रहेको छ। बाल कल्व ४ वटा रहेका छन्। युवा कलव १ वटा रहेको छ , किराना पसल, कपडा पसल गरी ५० वटा, र बचत समुह १५ वटा रहेका छन्।

वडा नं. ५ मा झोलुँगे पुल ४ वटा, पक्की पुल ३ वटा, कल्भर्ट १३ वटा मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। सामुदायिक विद्यालय ७ वटा रहेको छ। स्वास्थ्य चौकी २ वटा, सामुदायिक शौचालय १ वटा, मन्दिर १५ वटा मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। तालिम प्राप्त पौडी वाज ५० जना, तालिम प्राप्त स्वयंसेवक ६ जना, ग्रामिण महिला स्वास्थ्यकर्ता १२ जना, तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक ६ जना, शिक्षक ३५ जना, पोखरी ३० वटा मर्मत गर्नुपर्ने, सिंचाई नहर ५० वटा मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा रहेको छ। आमा समुह ८ वटा, उद्योग १ वटा र सहकारी संस्था १ वटा, भैसी फार्म ३ वटा, माछा फार्म १ वटा र कुखुरा फार्म १ वटा रहेको छ।

वडा नं. ६ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १ वटा, शिक्षक ३७ जना, सिकर्मी ४० जना, डकर्मी ४० जना, नर्स १ जना, मुल ५० वटा, ड्याम १२ वटा, नदि नाला खोला खहरे गरि ८ वटा, सिंचाई कुलो ६५ वटा, ४ वटा सामुदायिक वन, झिंगे खोलामा पक्की पुल १ वटा, स्यालहाल्के खोलामा झोलुँगे पुल १ वटा, ४ वटा कल्भर्ट रहेको, सडक १५ वटा कच्ची, सामुदायिक विद्यालय ४ वटा, निजि विद्यालय १ वटा, विद्यायल भवन ११ वटा, स्वास्थ्य चौकी १ वटा, प्रत्येक घरमा मोवाइल प्रति ३ वटा, वडा भरि सबै टोलमा आमा समुह ७ वटा रहेका छन्। ४० वटा किराना पसल, होटल कपडा पसल गरि ५०० वटा, झिँगनी बजारमा छन्।

वडा नं. ७

सबै टोलमा सडक पुगेको छ, विद्यालय निमावि १, प्रावि १, पक्की भवन २ वटा, कच्ची भवन ३ वटा, आधारभूत स्वास्थ्य १, कल्भर्ट ३ वटा, पुल २, मन्दीर ८ वटा, आमा समूह ६ वटा, किराना तथा अन्य पसल गरी १० वटा, मिलहरु ३ वटा, अटो ५ वटा, ट्याक्टर ४, जीप १, मोटरसाइकल, स्कुटी २० जती, प्रतिक्षालय २ वटा, मर्मत गर्नुपर्ने पुल १,

वडा नं. ८

गोचे खोला मा १ वटा पक्की पुल, २ वटा झोलुँगे पुलमा आवत जावत गर्न मिल्ने, देउती खोलामा ४ वटा कल्भर्ट, कुइरे खोलामा १ वटा कल्भर्ट मर्मत गर्नुपर्ने ,लक्ष्मी टोल १, शान्ति टोलमा १ वटा, धारापानी मा १ वटा गरि ३ वटा कच्ची सडक रहेको छ। उक्त सडकलाई मर्मत तथा पक्की गर्नु पर्ने देखिन्छ। सरकारी विद्यालय २ वटा, निजी विद्यालय १ वटा रहेको छ। २ वटा सामुदायिक विद्यालयको भवन मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। मैनडाडाको विद्यालय, चौखमे, लोदे गरि ३ वटा विद्यालय मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। मैनडाँडामा स्वास्थ्य चौकी १ वटा रहेको छ ,जसमा विशेषज्ञ, डाक्टर उपलब्ध गर्नुपर्ने देखिन्छ।

सामुदायिक धारा १ वटा, चैरखे १ वटा, पुइरे १ वटा सामुदायिक धारा गरि जम्मा २ वटा सामुदायिक धारा रहेको छ। बोडेमा १ वटा, कुइरे १ वटा गरि २ वटा मन्दिरको मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। ग्रामिण महिला स्वास्थ्यकर्ता मैनडाडा स्वास्थ्य चौकीमा १ जनालाई तालिम दिनुपर्ने आवश्यक.देखिन्छ। विद्यालय २ वटा, २६ जना शिक्षक, सिकर्मी १० जना, डकर्मी १० जना, अ .हे. व. ३ जना, अ. न .मी.२ जना, नर्स १ जना स्वास्थ्य चौकी ,९००० रोपनी खेतीयोग्य जमिन, ड्याम चौखे १ वटा रहेको छ। वनजंगल १२०० हेक्टर, खेर गइरहेको जमिन १५०० रोपनी, महिला समुह १० वटा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समुह १ वटा, महिला समुहहरुलाई विभिन्न आयमुलक, सिप मुलक तालिम दिनु पर्ने देखिन्छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि तालिम तथा सामाग्री प्रदान गर्नुपर्ने। बाल क्लव १ वटा, युवा क्लव १ वटाले विभिन्न चेतनामुलक कार्यहरु गर्दे आएको, युवा क्लव, १ वटा, जेष्ठ नागरिक समुह १ वटा रहेको छ। होटल, किराना पसल गरि ५० वटा, उद्योग कलकारखाना ५ वटा, बैक तथा वित्तियसंस्था गोहुखोलामा १ वटा, सहकारी सस्था १ वटा रहेको छ।

वडा नं. ९ मा ३ वटा पक्की पुल, २ वटा झोलुँगे पुल (१ लोहार खोला) मा, धारी खोलामा १ वटा कल्भर्ट रहेको, छिन्चु जाजरकोटको बाटो जिर्ण अवस्थामा रहेकोले मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ।१ वटा पक्की सडक, विद्यालय सरकारी ३ वटा, निजी २ वटा रहेका छन्। विद्यालय भवन प्रभात प्रा. वि.को भवन मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। लेखबेसी टोलमा स्वास्थ्य केन्द्र १ वटा रहेको छ। सामुदायिक शौचालय १ वटा छ ,जसलाई मर्मत गर्नु पर्ने देखिन्छ। जहरेमा सामुदायिक धारा १ वटा रहेको छ। ४ वटा मन्दिर, २ वटा चर्च रहेको छ। शिक्षक १० जना, सिकर्मी १० जना, डकर्मी ५जना, अ.हे.व. २ जना, अ. न. मी. ३ जना, खेतीयोग्य जमित ५०० रोपनी, १५ वटा मुल, ८ वटा कुवा रहेको छ। ड्याम २ वटा रहेका छन्। १ वटा भेरी नदि ३, वटा खोला रहेका छन्। ताल २ वटा, सिँचाई नहर २ वटा,वन जंगल २२ हेक्टर, महिला समुह १ वटा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समुह १ वटा, आय आर्जनमा सक्रिय महिला समुह ७ वटा, बाल क्लव १ वटा , जेष्ठ नागरिकहरुको समुह १ वटा रहेका छन्। १० वटा होटल, ५० वटा किराना पसल, बचत समुह, १० वटा, बैक १ वटा, वित्तिय संस्था ५ वटा, र सहकारी संस्था ५ वटा रहेका छन्। अस्थायी प्रहरी विट १ वटा, सामुदायिकभवन १ वटा , विद्युत महसुल काउन्टर १ वटा, टाफिक चेकप्वोइन्ट १ वटा , आयुर्वेदिक अस्पताल १ , खेलमैदान १ वटा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ५५ जना रहेका छन्।

वडा नं. १०

चाइना पुल १ वटा चालु अवस्थामा रहेकोछ। रमणीय टोल, उन्नती टोल, नवविहानी टोल, तालवारी टोल, प्रगती टोल, गरि ५ वटा कल्भर्ट रहेको छ। ३ वटा पक्की सडक, कच्ची २७ वटा सडक , प्रावि आ वि र मा वि गरि ३ वटा विद्यालय, विद्यालय भवन प्रत्येक विद्यालय ४ वटा सामान्य अवस्थामा रहेको छ। आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १ वटा, सामुदायिक धारा ५वटा, मठ मन्दिर १५ वटा, चर्च ३ वटा, अ.हे.व. ३ जना, अ.न.मी. ४ जना, इन्जिनियर १ जना, नर्स १ जना, मुल १० वटा, कुवा १५ वटा, ताल तथा पोखरी १ वटा, सिंचाई कुलो ४ वटा, १०० रोपनी जग्गा, आमा समुह ९ वटा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुकोसमह १ वटा, आयआर्जनमा सक्रिय महिला समुह ४ वटा, बाल क्लव १ वटा, युवा क्लव २ वटा, ज्येष्ठ नागरिक सदस्य १०० जना, किराना पसल ५० वटा, होटल १२ वटा, पाउरोटी उद्योग १ वटा, बैंक ३ वटा,वित्तिय संस्था ५ वटा, सहकारी संस्था ४ वटा रहेका छन्।

वडा नं. ११ मा सहकारी संस्था ५ वटा, सामुदायिक भवन २ वटा, खानेपानी वितरण धारा १०५ वटा, मठ मन्दिर ३० वटा, महिला समुह १० वटा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समुह १ वटा, आय आर्जनमा सक्रिय महिला ५ जना, बाल क्लव ५ वटा, युवा क्लव ३ वटा, वन जंगल १२०० हेक्टर, खेर गइरहेको जमिन १५सय हेक्टर, किराना पसल र होटल सहित, ५० वटा, नोकरी

१०० जना, बचत समुह १०, बैक तथा वित्तिय संस्था ५ वटा, अ.हे.व. २ जना, अ. न. मी. ३ जना, डाक्टर १ जना, नर्स २ जना, खेतीयोग्य जमिन १५०० हेक्टर, निजी ताल ५ वटा, मुल २० वटा, कुवा २ वटा, नदि १ वटा, तालिम प्राप्त स्वयंसेवक ५जना, तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक ३ जना, शिक्षक ६७ जना, सिकर्मी ५० जना, डकर्मी ५० जना, झोलुंगे पुल ३ वटा जिर्ण अवस्थामा रहेको, मर्मत गर्नुपर्ने, ग्राभेल बाटो १७ वटा, विद्यालय भवन ५ वटा १५०० जना अट्न सक्ने, भेरी बबई डाइर्भसन बाँध १ वटा, सुरक्षित सामुदायिक भवन ७ वटा, सामुदायिक शौचालय २ वटा, यातायातका साधन २०० जति मोटर साइकल, ५ वटा जीप, २ कार, २ ट्रक, ५ ट्याक्टर, डोजर २ रहेका छन्।

वडा नं. १२ मा पक्की पुल ३ वटा, झोलुंगे पुल ३ वटा, कल्भर्ट ३ वटा, सडक रत्न राजमार्ग ४ किमी र कच्ची २० किमि सुचारु अवस्थामा रहेकोछ । सामुदायिक विद्यालय ५ वटा, निजि विद्यालय २ वटा, सरकारी विद्यालय २ वटा, स्वास्थ्य केन्द्र १ वटा, सामुदायिक शौचालय १ वटा मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। सामुदायिक धारा ३ वटा, सुरक्षित आवास २ वटा, मन्दिर २ वटा, चर्च ५ वटा, प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त व्यक्ति ५ जना, कुवा ४ वटा, खोला ३ वटा, वन जंगल २५ हेक्टर, पार्क १ वटा, महिला समुह ९ वटा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समुह १ वटा, आयआर्जनमा सक्रिय महिला ७ जना, बाल क्लव १ वटा, युवा क्लव १ वटा र ज्येष्ठ नागरिक समुह १ वटा रहेको छ। इलाका प्रहरी कार्यालय १ वटा, बैक २ वटा, मेडिकल नीजि ४ वटा, सामुदायिक वन २ वटा, बसपार्क १ वटा, १ वटा वडा कार्यालय, वित्तिय संस्था २ वटा, सहकारी संस्था ४ वटा रहेका छन् । मसिना रिंगरोड र सडक स्तोरन्नती गर्न बाँकी रहेको छ। गरि ६ वटा, सिचाई कुलो ९ वटा जुन मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। खेर गइरहेका जमिन ३० प्रतिशत रहेकोछ।

वडा नं. १३ मा महिला समुह ७ वटा, आयआर्जनमा सक्रिय महिला ५ जना, युवा क्लव २ वटा, खेलकद गतिविधी, र विकृति विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम गर्ने गरेको। बचत समुह ४ वटा रहेको छ। झोलुंगे पुल भेरी नदिमा ४ वटा रहेको छ। रत्न राजमार्गको १ वटा पक्की पुल भेरी नदिमा रहेको छ। कल्भर्ट ११ वटा गाडी आवतजावत गर्न सक्ने खालको छ, । ११ वटा कल्भर्ट मध्ये ३ वटा कमजोर रहेको छ। सडक २ वटा मुख्य सडक रहेको छ। रामघाट रिंगरोड स्तोरन्नती गर्न बाँकी रहेको छ। लालीगुराँस मावि र नेपाल राष्ट्रिय मा वि गरि २ वटा विद्यालय भवन जीर्ण अवस्थामा रहेको छ। आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १ वटा रहेको छ, जसमा पूर्वाधार तथा सामग्रीको अभाव रहेको छ। सामुदायिक धारा ७ वटा रहेको छ, जसलाई मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ।प्रत्येक घरमा ३ वटाको दरले मोबाइल, NTC , NCell रहेकोछ। ३० प्रतिशत जति कभरेज कमजोर रहेको छ। यस वडामा १३ वटा ट्याक्टर, आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त १६ जना, तालिम प्राप्त पौडीबाज २४ जना, प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त व्यक्ति ३२ जना, तालिम प्राप्त स्वयंसेवक २४ जना, ग्रामिण महिला स्वास्थ्यकर्मी १३ जना, तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक ६ जना,शिक्षक २२ जना, सिकर्मी ३८ जना, डकर्मी ७० जना, अ. हे. व. ५ जना, अ न मी २ जना, इन्जिनियर ३ जना, नर्स ३ जना रहेका छन्। खेतीयोग्य जमिन प्रति घर ५ रोपनी, मूल ५ वटा, ड्याम ४ वटा, नदि, खोला गरि ६ वटा, सिंचाई कुलो ९ वटा जुन मर्मत गर्नुपर्ने देखिन्छ। खेर गइरहेका जमिन ३० प्रतिशत रहेको.छ।

यस नगरपलिकामा बाली लगाउने र भित्र्याउने समय तल उल्लेख गरिएको छ ।

बली	छर्ने, लगाउने	भित्र्याउने
धन	बैशाख, असार	भदौ
मकै	वैशाख	भदौ असोज
गहुँ	मंसीर	चैत्र, वैशाख

२.१२ खुलाक्षेत्र सम्बन्धी विवरण

यस भेरीगंगा नगरपालिकामा ठूला ठूला भवन, संरचना, उद्योग, कलकारखानाहरु नभएकाले अधिकांश भू–भाग खुला रुपमा रहेको छ। प्राकृतिक विपद्को बेला आवश्यक पर्ने खुला क्षेत्रको रुपमा १३ वटै वडामा रहेको तपसिलका खुला क्षेत्रलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ।

वडा	खुला क्षेत्रको नाम	क्षमता
१	तल्लो भऱ्याङ् टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	कोलडाँडा टोल	३० जना सम्म अट्न सक्ने
	बसेरी टोल	२० जना सम्म अट्न सक्ने
	सालघारी टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	धनुवास अमिलावाडी टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	सिम्वास टाकुरी टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	देउती बज्यै टोल	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
	भऱ्याङ् टोल	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
२	देवस्याल टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	जब्दी टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	सानीमर टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	साल्डाला चइते टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	काल्पानी टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	तल्लो ढारगोठेरी सिस्नेरी टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	बरखे गोरेटी टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
३	कुटमिरे टोलको बालज्योति प्रावि	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
	वडा कार्यालय नजिक	१०० जना
	सरस्वती मावि	१०० जना
४	शान्तिपुर टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	शुभविहानी टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	पुष्पञ्जली टोल, वडा कार्यालय पुल	३० जना सम्म अट्न सक्ने
	बाइसघाटे टोल, मन्दिर विद्यालय	१५ जना सम्म अट्न सक्ने
	खोरिया टोल	२० जना सम्म अट्न सक्ने
	हर्रेमसिना टोल, प्रतिक्षालय टावरे	१० जना सम्म अट्न सक्ने
	ओमशान्तिको मन्दिर चौतारो	१० जना सम्म अट्न सक्ने
	शक्तिमान टोलको खेल मैदान	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	विरेडाँडा टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	ठुटे पिपल टोल	५ जना सम्म अट्न सक्ने
	हात्तिसुँडे टोलको खानेपानी, मन्दिर	१० जना सम्म अट्न सक्ने
५	विद्यालयको चौर ६ वटा	७०० जना अट्न सक्ने
	धर्मशाला १ वटा	५० जना अट्न सक्ने
६	एकता टोलको लामाखाली खेल मैदान	४०० जना सम्म अटन् सक्ने
	भगवती टोलको खेल मैदान	२०० जना सम्म अटन् सक्ने
	सिमताली टोलको इले खाली खेल मैदान	५०० जना सम्म अटन् सक्ने
	प्रगती टोलको ब्रम्हा मेला	४०० जना सम्म अटन् सक्ने
	गुर्भीकोट टोलको शिव मन्दिर भगवती मन्दिर	१००० जना सम्म अटन् सक्ने
	देवी मन्दिर	१५० जना सम्म अटन् सक्ने

वडा	खुला क्षेत्रको नाम	क्षमता
७	नवज्योति टोल	२० जना सम्म अट्न सक्नेक्ने
	हरियाली प्रगती टोल	१५ जना सम्म अट्न सक्ने
	हरियाली टोल	१५ जना सम्म अट्न सक्ने
	नमुना टोल	४० जना सम्म अट्न सक्ने
८	पुजारी टोलको खेल मैदान	५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	भण्डारी टोलको उपहार फिल्ड	५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	गौरी टोलको शिव मन्दिर	१५० जना सम्म अट्न सक्ने
	पवित्र टोलको दुर्गा मन्दिर	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
	दर्पण टोलको धर्मशाला	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	त्रिवेणी टोलको धर्मशाला	१५० जना सम्म अट्न सक्ने
९	मिलन चोक, दुर्गा मन्दिर	१५० जना सम्म अट्न सक्ने
	लेकबसी टोल सरस्वती मन्दिर	२५० जना सम्म अट्न सक्ने
	भेरी पवित्र टोलको शिव मन्दिर	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	दुर्गा टोल, फुलवारी टोलको शिव मन्दिर	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
	जहरे बजार विद्यालय	१००० जना सम्म अट्न सक्न
	विश्वकर्मा टोलको विश्वकर्मा बाबाको मन्दिर	३०० जना सम्म अट्न सक्ने
	नवसिर्जना टोलको शिव मन्दिर, विद्यालय	५०० जना सम्म अट्न सक्ने
१०	उन्नती टोल	७० जना सम्म अट्न सक्ने
	प्रगती टोल	१०० जना सम्म अट्न सक्ने
	नवविहानी टोल	३० जना सम्म अट्न सक्ने
	भगवती टोल	५० जना सम्म अट्न सक्ने
	दुर्गा टोल	२० जना सम्म अट्न सक्ने
	रमणीय टोल,	६० जना सम्म अट्न सक्ने
	थानी चौर टोल	६० जना सम्म अट्न सक्ने
११	तल्लो बार गाउँको खाप्टा टोलको खेल मैदान	१५०० देखि २००० जना सम्म अट्न सक्ने
	जाजरीकोट टोलको चन्द्रा मा वि	८०० देखि १००० जना सम्म अट्न सक्ने
	गोठेरी टोलको भगवती मा वि	१००० देखि १५०० जना अट्न सक्ने
	शान्तिनगर टोलको खेल मैदान	१००० देखि १५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	कटेल टोलको शिखर मावि	२००० देखि २५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	राता चौर टोलको दुर्गा मावि	५०० देखि १००० जना सम्म अट्न सक्ने
	डोप्के टोलको हिमशिखर क्याम्पस	२५०० देखि ३००० जना सम्म अट्न सक्ने
	डोप्के टोलको स्वास्थ्य चौकी	१००० देखि १५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	हाट बजार टोलको अटो पार्क	१००० देखि १५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	सरस्वती टोलको बाल मन्दिर	१००० देखि २५०० जना सम्म अट्न सक्ने
	जाजरकोटी टोलको सरस्वती प्रावि र दुर्गा मन्दिर	९० देखि १०० जना सम्म अट्न सक्ने
१२	फुलबारी टोल विकासको खेल मैदान, सहित पार्क	४०० जना सम्मस अटन सक्ने
	मसिना टोल खेल मैदानको धर्मशाला, विद्यालय	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
	पाडुले टोल विकासको खेल मैदान, धर्मशाला	२०० जना सम्म अट्न सक्ने
१३	लालीगुराँस मावि	१२००० मानिस अट्न सक्ने, हेलिकप्टर बस्न सकने
	नेपाल राष्ट्रिय मावि	६००० जना मानिस अट्न सक्ने

खण्ड ३: दिर्घकालीन सोंच, परिदृश्य, लक्ष्य, नीति तथा रणनीति

३.१ दिर्घकालिन सोंच

भेरीगंगा नगरपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई संस्थागत गरी विपद् उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्ने।

३.२ परिदृश्यः

गरीब, सकंटासन्न र सामाजिक बहिष्करणमा रहेका समुदाय र उनीहरुको घर स्तरमा रहेको कुपोषण र कमजोर स्वास्थ्य तथा अन्य प्रकोपजन्य र जलवायुजन्य विपद्जोखिम न्यूनिकरणका तथा जलवायुजन्य जोखिम ब्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुमा समुदायको अधिकतम सहभागिता मार्फत हरेक समुदायको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने। विपद्बाट हुने मानविय, सामाजिक, आर्थिक, भौतिक तथा जीविकोपार्जनका साधनहरुमा हुने क्षतिमा कम गर्दै समुदायको उत्थानशीलता तर्फ उन्मुख गर्ने।

३.३ लक्ष्य

भेरीगंगा नगरपालिकामा रहेको विभिन्न तरिकाले जोखिम र सङ्कटासन्नता अवस्थामा रहेका घरपरिवारको अवस्था विश्लेषण, जोखिम र क्षमता विश्लेषण गर्न र सोही बमोजिम विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकीकरण गर्दै स्थानीय विकास प्रक्रियामा मुलप्रवाहीकरण गरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्ने।

३.४ उद्देश्य

(क) समुदाय, वडा तथा नगरपालिका स्तरमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गर्न न्यूनतम आधार र मापदण्ड निर्धारण गर्नु।

(ख) समुदाय, वडा तथा नगरपालिका स्तरमा रहेको विपद्को सङ्कटासन्नता, जोखिम र क्षमता विश्लेषण गर्न र सोही बमेजिम विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकीकरण गर्दै स्थानीय विकास प्रक्रियामा मुलप्रवाहीकरणमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाहरुको निर्माणमा योगदान पुर्‍याउनु।

(ग) समुदाय, वडा तथा नगरपालिका स्तरका नीति तथा विकास कार्यक्रममा सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, जनजाति, प्रकोप प्रभावित, जलवायुजन्य प्रभावित वा सङ्कटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरू जस्ता वर्ग एवं नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी परिभाषित गरेका वर्ग) को समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गर्ने।

(घ) समुदाय र घरपरिवार स्तरको पोषण र स्वास्थ्य क्षेत्रको क्षमता सवलिकरणका लागि घरपरिवार स्तरको कार्ययोजना निर्माण गरी उनीहरुको पहलमा उत्थानशीलता निर्माणका लागि आगामी क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने।

३.५ नीति

वडा तथा नगरपालिका, स्थानीय तहमा रहेका सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी तथा सार्वजनिक निकाय तथा संघसंस्थाहरुसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति मार्फत समितिका सदस्य तथा पदाधिकारी एवं समुदायका ब्यक्तिहरुलाई विपद् तथा जलवायु सम्बन्धिका गतिविधिहरुमा सहभागिता गराई समुदायको उत्थानशिलताका योगदान पुर्‍याउने।

३.६ रणनीति

स्थानीय स्तरको समुदाय, वडा तथा स्थानीय तहमा रहेका सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरुको गठन गर्ने तथा उक्त समिति मार्फत समितिका सदस्यहरु तथा पदाधिकारी एवं समुदायका ब्यक्तिहरुलाई विपद् तथा जलवायु सम्बन्धिका गतिविधिहरुमा सहभागिता गराई क्षमता विकास गराउने। उक्त निर्देशिकाको कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहले आफ्नो स्थानीय स्तरमा उपलब्ध साधन, स्रोत,

साँस्कृतिक तथा पर्यावरणीय संरचना अनुकुल विभिन्न रणनीतिहरु अवलम्वन गर्न सक्नेछ। साथै समुदायमा रहेका प्रकोप तथा जोखिमको पहिचान तथा क्षमताको लेखाजोखा, योजना निर्माणका सबै प्रक्रियामा समुदायका अति जोखिममा रहेकासमूह तथा वर्गको समानुपातिक सहभागितालाई सुनिश्चित गरी योजनाको कार्यान्वयन गर्ने। स्थानीय विपद् जोखिम लेखाजोखा तथा नक्साङ्कन गर्दा अति जोखिम तथा संवेदनशिल स्थानमा रहेका बस्तीहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणको लागि प्रोत्साहन गर्ने साथै नदी कटानमा रहेका उच्च संकटासन्न वस्ती तथा बाढीबाट हुने मानविय तथा भौतिक क्षतिलाई रोक्नका लागि पानीजन्य विपद्को पुर्वसूचना प्रणालीको स्थापना, स्थानीय निकाय र राज्य सरकारसँगको समन्वय तथा सहकार्य गरी पहलकद्मी शुरुवात गर्ने। समुदायमा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरण वा व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय ज्ञान, सीप, श्रोत र साधनको उपयोग गर्ने साथै यस्ता स्थानीय तहमा विपद् जोखिम तथा जलवायु अनुकुलनका कार्यक्रमहरुलाई स्थानीय वार्षिक तथा आवधिक विकासका योजनाहरुमा मूलप्रवाहीकरण गर्दै लैजाने विषयलाई ध्यान दिन जरुरी छ।

खण्ड ४: स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील गतिविधीहरु

४.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पिकरण र अनुकुलनका योजनाहरुः

यस नगरपालिका अर्न्तगत रहेका विभिन्न वडाहरुमा गरिएको संकटासन्नता क्षमता विश्लेषण तथा अनुकुलन क्षमता विश्लेषणबाट पहिचान भएका प्रकोपहरुको आधारमा यो योजना निर्माण गरिएको छ। योजना निर्माण गर्दा सम्पूर्ण वडाहरुमा देखिएको प्रकोप मध्ये मुख्य प्रकोपलाई योजनामा समावेश गरिएको छ। योजना तर्जुमा गर्दा विपद् पूर्वका क्रियाकलाप, विपद्को समयका क्रियाकलापहरु र विपद् पश्चातका क्रियाकलापहरु गरि मुख्य तिन भागमा छुट्याईएका छन्। यसका साथै नितिगत, जनचेतना अभिवृद्धिका योजना, पूर्वतयारीका योजना भौतिक पूर्वाधार विकासका योजना, विपद् सामनाका योजना तथा पुर्नलाभ योजनाहरु समावेश गरिएको छ।

४.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णयः

यस भेरीगंगा नगरपालिकाले विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार कार्यदलहरु (अनुसुची ५. विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यदलमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न कार्यदलहरु (जस्तै सूचना तथा पूर्वचेतावनी कार्यदल, खोज तथा उद्धार कार्यदल, राहत तथा आपतकालिन आवास व्यवस्थापन कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल, खोज तथा आवश्यकता विश्लेषण कार्यदल, तथा खानेपानी सरसफाई र स्वास्थ्य प्रर्वद्धन कार्यदल,) गठनगर्न आवश्यक देखिन्छ। विपद् व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि स्थानीय स्तरमा तर्जुमा गरिने विकास योजनाको एउटा प्रमुख भागको रुपमा निरन्तर रुपमा यो योजना कार्यान्वयन हुनु आवश्यक छ। विपद्को घटना मानव समुदायका लागि सम्बेदनशील भएकोले यस्तो अवस्था नआओस भन्नका निम्ति हरेक विकासका कार्यलाई विपद् व्यवस्थापन कार्यसँग समायोजन गरि दिगो विकासका क्रियाकलापमा समुदायको सक्रिय सहभागिता हुनु जरुरी छ। यसक साथै पछिल्लो समयमा बढदै गएको जलवायुजन्य जोखिमतथा समस्यालाई पनि सम्बोधन हुने समुदाय अनुकुलका गतिविधिहरु पनि समावेश गरिने कुरा पनि नीतिगत रुपमा नै अगाडी बढाइनु जरुरी छ।

४.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि

भेरीगंगा नगरपालिका अर्न्तगतका विभिन्न समुदाय तथा वडामा पहिचान भएका जोखिम तथा प्रकोपहरुको कारणले प्रभावित क्षेत्र तथा पार्न सक्ने प्रभावहरुलाई मध्य नजर गरी नगरपालिका तथा वडाले त्यसबाट अनुकूलन हुनको लागि अपनाउनुपर्ने बिभिन्न उपायहरुको पहिचान र प्राथमिकिकरण गरी योजनामा राख्नुपर्ने कार्यक्रमहरुको छनौट गरिएको छ। पहिचान भएका जोखिम तथा प्रकोपहरुको कारणले प्रभावित क्षेत्र तथा पार्न सक्ने प्रभावहरुलाई मध्यनजर गरी नगरपालिकाले त्यसबाट उत्थानशील हुनको लागि अपनाउनुपर्ने विभिन्न उपायहरुको पहिचान र प्राथमिकिकरण गरी योजनामा राख्नुपर्ने कार्यक्रमहरुको छनौट निम्नानुसार गरिएको छ।

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
१	भूकम्प	१३वटै वडामा भूकम्प सुरक्षा सम्बन्धी जनचेतना अभिवद्धि गर्नेर सो को लागि पर्चा पम्पलेट वितरण र सडक नाटक जस्ता क्रियाकलाप गर्ने, समावेशी सुरक्षित आवास भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तथा भवन प्रबलीकरण बारेमा टोल टोलमा जानकारी गराउने, खुल्ला ठाउँको पहिचान गर्नुपर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	११ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय (टोल विकास संस्था) प्राविधिक शाखा, पूर्वाधार शाखा	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
२	बाढी	१३ वटै वडा भरिका विद्यालयहरुमा विद्यार्थीहको सहभागितामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने, बाढीको उच्च जोखिम क्षेत्रको वडा कार्यालय र टोल विकास समिति, आमा समुह, युवा क्लवको सहभागीतामा,	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	४ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिया सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि पनि निरन्तर
	बाढी	बाढी जोखिम न्यूनीकरण गर्न पम्लेट, होडिंग बोर्ड तयार गरि चेतना वृद्धिको अभियान संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	७ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि पनि निरन्तर
	बाढी	सडक नाटक तथा लोकगीत, स्थानीय भाषामा जींगल निर्माण गरि प्रतियोगिता मार्फत बाढी सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	४ लाख ६० हजार	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु,विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिया सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर
७		विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञान प्रदानको लागि अध्ययन भ्रमण आयोजना गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय (टोल विकास संस्था)	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२०८२। ०८३ मा र त्यसपछि निरन्तर

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
८		विपद् जोखिम न्यूनीकरण पुर्नलाभ सम्बन्धी, सुरक्षित आवास निर्माण र खानेपानी सरसफाई स्वच्छता प्रवर्द्धन सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु,विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर
९		अपांङ्गता भएका व्यक्तिहरुको घर अपाङ्गमैत्री बनाउने र वडामा सार्वजनिक भवनहरु अपाङ्गमैत्री भवन बनाउन पहल गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	४लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय (टोल विकास संस्था) महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु,विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर
१०		सुरक्षित आवास, निर्माण, लैगिंक, जलवायु संवेदनशील विपद् जोखिम न्यूनीकरण , पुर्नलाभ, खानेपानी सरसरसफाई स्वच्छता प्रर्वद्धन, शिक्षा संचार सम्बन्धी स्थानीय भाषामा IEC materials निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	७ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय (टोल विकास संस्था) खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्यभित्र र त्यसपछि निरन्तर
११	आगलागी /डढेलो	सुख्खा मौसम, हावाहुरी आउने बेलामा जंगलमा आगो नलगाउन तथा जथाभावी आगो नसल्काउन समुदायलाई सचेत गर्ने, विद्यालयमा आगलागी सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने high tension line नजिक बस्ती नबसाल्न चेतना फैलाउने आगलागी सम्बन्धित जनेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय (टोल विकास संस्था)	प्रदेश सरकार, केन्द्र सरकार, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तथा विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
		आगलागीबाट हुन सक्ने असरहरुको बारेमा समुदाय स्तरमा सबैलाई जानकारी गराउने । पोष्टर पम्पलेट घरदैलो पानीको श्रोत पहिचान गरि संरक्षण गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, सामुदायिक वन समितिहरु,विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर
१३	हावाहुरी	आफ्नो घरगोठको छाना राम्रो सँग बाँध्ने, बाँध्न लगाउने, घर बनाउँदा ठूल्ठूला रुखको वरीपरि नबनाउने र हावाहुरी आउँदा रुखविरुवाको फेदमा नबस्न समुदायलाई सचेत गर्ने टोलटोलमा हावाबाट हुन सक्ने क्षतिको बारेमा जानकारी गराई सचेतना कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, सामुदायिक वन समितिहरु,विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्ष भित्र र त्यसपछि निरन्तर
१४	सडक दुर्घटना	विद्यालय सचेतना कार्यक्रम ट्राफिक,प्रहरी, विद्यालय वडा र यातायात सग समन्वय गरि ट्राफिक सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने, जेब्रा क्रसिंग ट्राफिक चिन्ह सहितको होर्डींग बोर्ड राख्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति समिति	४ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला र अन्य निकाय, ट्राफिक प्रहरी विद्यालय, यातायात व्यवसायी संघ	२ वर्ष भित्र र त्यसपछि निरन्तर
१५	सडक दुर्घटना	मा प से चेक गर्ने, सवारी चालक र वस्ती समुदाय स्थानमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला र अन्य निकाय, ट्राफिक प्रहरी, विद्यालय, यातायात व्यवसायी संघ	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
	सडक दुघटना	ट्राफिक नियम सम्बन्धी टोलमा टोलमा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सच्चालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ लाख	नगरपालिका, टोल विकास संस्था, विद्यालय, वडा कार्यालय, ट्राफिक प्रहरी	जिल्ला ट्राफिककार्यालय , यातायात व्यवसायी संघ	नियमित
१६	जंगली जनावर को आतंक	जंगली जनावरको आतंकबाट सुरक्षित राख्न अवलम्बन गर्नु पर्ने उपायहरु बारे चोक बजारमा चेतना जगाउने, ठाउँ ठाउँमा होर्डींग बोर्ड राख्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार, केन्द्र सरकार, विपद्व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला र अन्य निकाय, सामुदायिक वन समिति, डिभिजन वन कार्यालय	२ वर्षभित्र र त्यसपछि निरन्तर
	खडेरी	वृक्षारोपण गर्ने, वन जंगल नमास्ने,	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		टोल, वडा, युवा क्लव, वडा, विपद् व्यवस्थापन समिति,	डिभिजन वन कार्यालय	निरन्तर
	महामारी	छत करेसाबारी, चर्पी र व्यक्तिगत सरसफाई गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		स्वयंसेविका टोल विकास संस्था, खानेपानी उपभोक्ता समिति, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, स्वास्थ्य शाखा	जिल्ला जन स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	निरन्तर
	महामारी	स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, स्वास्थ्य शाखा	प्रदेश अस्पताल संघसंस्था जिल्ला जन स्वास्थय सेवा कार्यालय,	३ वर्ष भित्र र निरन्तर
	महामारी	पानी शुद्धिकरण गर्ने, तातो पानी तयाएर राख्ने स्वयम् सेविकाले नियमित रुपमा औषधी राख्ने । फोहोर मैलाको व्यवस्थापन गर्ने, घर आँगन सफा गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ लाख ५० हजार	नगरपालिका वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, स्वयंसेविका खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, स्वास्थ्य शाखा	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यायल, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, प्रदेश अस्पताल	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
	महामारी	स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिमको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र, स्वास्थ्यकर्मी, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, स्वास्थ्य शाखा	जिल्ला जन स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, प्रदेश अस्पताल	१ वर्ष भित्र
	पशुमा लाग्ने रोग	रोग अनुसार भ्याक्सिन लगाउनु	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय	आवश्यकता अनुसार निरन्तर
	पशुमा लाग्ने रोग	पशुपन्छीको खोरहरु सफा गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय	निरन्तर
	पशुमा लाग्ने रोग	खोर भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन गर्न	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय, संघसस्था	निरन्तर
	पशुमा लाग्ने रोग	पशुमा लाग्ने रोग सम्बन्धी तालिम, प्राविधिक ज्ञान सीपको व्यवस्था गर्ने । औषधीको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२० लाख	कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय	२ वर्ष भित्र
	पशुमा लाग्ने रोग	तालिम, औषधी, पशु प्राविधिक उपलब्धता गराउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	९ लाख	कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय, संघसस्था	३ वर्षभित्र
	पशुमा लाग्ने रोग	६ । ६ महिनामा पशु उपचार सम्बन्धी घुम्ती शिविर संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ लाख	कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय, संघसस्था	३ वर्ष भित्र
	पशुमा लाग्ने रोग	भकारो तथा गोठ सुधार कार्यक्रम	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५,०००	कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय, संघसस्था	३ वर्ष भित्र
	पशुमा लाग्ने रोग	कृषकहरुलाई पशुपन्छी पालन सम्बन्धी तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ लाख ४० हजार	कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय, संघसस्था	
	पशुमा लाग्ने रोग	पशुपालन व्यवस्थापन तालिम	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५,०००	कृषक, नगरपालिका वडा कार्यालय, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशानलय, संघसस्था	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
	आगलागी	प्रज्वनशिल वस्तु, सुकेका घाँसपात, चुरोटका ठुटाहरु जस्ता वस्तुको व्यवस्थापन तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वन उपभोक्ता, समुदाय नगरपालिका वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, समुदाय	संघसंस्था, डिभिजन वन कार्यालय	३ वर्ष भित्र र निरन्तर
	हावाहुरी	जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, समुदाय	संघसंस्था	निरन्तर
	चट्याङ	चट्याङबाट हुन सक्ने क्षति सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ लाख ४० हजार	नगरपालिका, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, समुदाय	संघसंस्था	हरेक वर्ष
	चट्याङ	चट्याडबाट बच्नलाई जोखिम घरघुलाई Earthing सामग्री सहयोग	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय	संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	कृषि सम्बन्धी तालिमको व्यवस्थापन गर्ने, कृषि प्राविधिकको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५ लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोलबासिन्दा, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय	१ वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	जैविक मल बनाउने तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, कृषि विकास शाखा	संघसंस्था, कृषि सेवा निर्देशनालय	३ वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग - किराहरु घेरै लाग्ने, उत्पादन कम	जैविक मल, गुणस्तरीय विउ बिजन तथा जैविक औषधी प्रयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		कृषि विकास शाखा टोलबस्ती वडा कार्यालय, नगरपालिका	संघसंस्था, कृषि सेवा निर्देशनालय	१ वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	बालीनालीको किरा नियन्त्रणको लागि गोठे मलको प्रयोग, झोलमलको प्रयोग गर्ने सम्बन्धी तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३० लाख	नगरपालिका कृषि विकास शाखा, कृषक, वडा कार्यालय	कृषि सेवा निर्देशनालय	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
		कृषकहरुलाई जैविक विषादी सम्बन्धी तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१२ लाख	कृषि विकास शाखा, नगरपालिका, वडा कार्यालय, कृषक	कृषि सेवा निर्देशनालय	२ वर्ष भित्र
		रोगकिरा नियन्त्रणको लागि कृषकहरुलाई जालीवाला प्लाष्टिक निर्माण गर्नमा सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० लाख	नगरपालिका, कृषि विकास शाखा, कृषक, टोल सुधार समिति, वडा कार्यालय	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, संघसंस्थाहरु	१ वर्ष भित्र
		रोग प्रतिरोधात्मक जातहरु - तरकारी -टमाटर, अन्नवाली (गहुँ), फलफुल - आप, लिची) छनौट गर्नको लागि कृषकहरुलाई तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ लाख ४० हजार	नगरपालिका कृषक, कृषी विकास शाखा, टोल सुधार समिति, वडा कार्यालय	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	१ वर्ष भित्र
		वडा कृषि विकास शाखा स्थापना गरि कृषि प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका कृषक, टोल सुधार समिति, वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखा,	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		कृषकहरुलाई कृषि औजारको व्यवस्थापन बिउजिजन मल उपलब्धता गराउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	कृषि विकास शाखा, वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय,	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	१ वर्ष भित्र र निरन्तर
		बेमौसमी तरकारी खेती तालिम संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३०,०००	कृषि विकास शाखा, वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय,	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	१ वर्ष भित्र
		माटो परिक्षण तथा शिविर उपचारको व्यवस्थान गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२,००,०००	वडा कार्यालय नगरपालिका समुदाय, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्षभित्र र निरन्तर
		नर्सरी र तरकारी उत्पादन तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३५,०००	वडा कार्यालय नगरपालिका, कृषि विकाश शाखा, समुदाय	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
		बेमौसमी तरकारी खेतीको लागि प्लाष्टिक घर निर्माण र थोपा सिंचाईको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३०,०००	वडा कार्यालय नगरपालिका समुदाय, कृषि विकास शाखा ,	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		च्याउ खेती सम्बन्धि तालिम तथा विउँ र सामग्री सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५०,०००	वडा कार्यालय नगरपालिका समुदाय, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		फलफुल तथा घाँसे बालीको विउँ तथा बेर्ना सहयोग	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा,	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		एकिकृत किट व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		झोलमोल तथा किरा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		कृषि उत्पादन संकलन केन्द्रको स्थापना, सुदृढीकरण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	४०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		रैथाने तथा स्थानीय बाली संरक्षणको लागि विउ बैंक स्थापना तथा संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		जलवायु परिवर्तन र जलवायु उत्थानशील प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान केन्द्र (वडा स्तर) को स्थापना गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		परम्परागत पेशाको सुढृढिकरणको लागि तालिम तथा औजार सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		गैर कृषि आय आर्जन सम्बन्धी विभिन्न तालिम तथा सामग्री सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि बिकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
		जुठेल्नो पानी संकलन पोखरी निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
		विपद् जोखिम न्यूनीकरण सिमुलेशन ड्रिलगर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा,	रेडक्रस संघसंस्था, सुरक्षा निकाय	२ वर्ष भित्र
		प्रकोप पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१,५०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा	रेडक्रस संघसंस्था, सुरक्षा निकाय	२ वर्ष भित्र
		नयाँ स्थानीय जलवायु उत्थाानशील प्रविधिहरु र अभ्यासहरुरुको परीक्षण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषि विकास शाखा	संघसंस्था जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति कृषि सेवा निर्देशनालय	२ वर्ष भित्र
		स्थानीय बालीको मूल्य श्रृंखला (Value alue chain and Value Addition)	नगर विपद व्यवस्थापन समिति	५,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
		स्थानीय बाली र उत्पादनलाई प्रोत्साहनगर्न हाट बजार संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२,५०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		गँडयौला मल उत्पादन सम्बन्धि तालिम तथा सामग्री सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका, कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		महिलाको कार्यबोज कम गर्ने विभिन्न प्रविधिको सहयोग (धान बताउने पँखा, घास काटने मेसिन, थ्रेसर हाते ट्याक्टर आदि) सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका, कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		सफा ऊर्जा प्रवर्द्धनमा सामग्री सहयोग (सोलार सुधारिएको चुलो, स्वच्छ खानेपानीको लागि फिल्टर) गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका, कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		बहुउद्धेश्यीय नर्सरी स्थापना गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका, कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
		पकेट क्षेत्रमार्फत व्यवसायिक खेती प्रवर्द्धन (कृषि औजार र सामग्रीहरु, तराजु, र उत्पादनहरु प्याक गर्नका लागि बक्सहरु सहितको प्रारम्भिक उपकरणहरु सहयोग) गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		कृषक समुहको अध्ययन अवलोकन भ्रमणहरु आयोजना गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२,५०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		नमुना जलवायु उत्थानशील गाउँको स्थापना गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		सिमान्तकृत समुदाय जस्तै राजी, बादी समुदायलाई विभिन्न रोजगारमुलक तालिम तथा सामग्री सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		भूमिहीन तथा सानाकिसानलाई जग्गा भाडामा खेतीअन्तर्गत जग्गा भाडा तथा विभिन्न प्रविधी सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा,	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		खानेपानीको मुहान संरक्षण तथा पुर्ननिर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५,००,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा, खानेपानी तथा सरसफाई तथा वातावरण शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		पशु तथा बाली बीमा सम्बन्धी तालिम तथा सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५०,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा, पशु विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
		जलवायु परिवर्तन तथा जलवायु उत्थानशील प्राविधी सम्बन्धी तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३५,०००	वडा कार्यालय, नगरपालिका युवा, खानेपानी तथा सरसफाई तथा वातावरण शाखा	कृषि सेवा निर्देशनालय संघसंस्था	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोत व्यवस्थापन			समय अवधि
				अनुमानित बजेट(रु)	आन्तरिक(रु)	बाह्य(रु)	
५	लैगिंक हिंसा	लैगिंक हिंसा सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	६ लाख	टोल विकास संस्था, नगरपालिका वडा कार्यालय, महिला तथा बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा	विकास साझेदार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय सरोकारवाला अन्य निकाय	२ वर्ष भित्र
६		मनोसामाजिक सेवा कार्यक्रम गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३ लाख	नगरपालिका, महिला तथा बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा, वडा कार्यालय, टोल विकास सँस्था	प्रदेश सरकार, संघ अन्य सरोकारवाला निकाय	५ वर्ष भित्र

४.१.३ जोखिम न्यूनीकरण

यस भेरीगंगा नगरपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न प्रमुख प्रकोपहरु जस्तैः भुकम्प, बाढी, आगलागी/डढेलो, सडक दुर्घटना, चट्याङ, महामारी, जंगली जनावरको आतंक, कृषि बालीमा लाग्ने रोग प्रकोप आदिले पुऱ्याएको क्षति तथा जोखिमको न्यूनीकरण गरि जलवायु उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्न निम्न बमोजिमका जोखिमहरु पहिचान गरी व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु यस योजना अन्तर्गत समोवश गरिएका हुन्छन्।

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलक्ष्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
वडा न १	बाढी	गुराँसे खोला तटबन्ध गरि गुराँसे टोलको र डाँडा टोलका ८० विगाहा जमिन संरक्षण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, प्राविधिक शाखा	प्रदेश सरकार	२ वर्ष भित्र
	सिचाईको समस्या	सालघारी सिंचाई कुलो मर्मत गरि ५० विगाहामा सिचाईको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	७० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	खानेपानीको समस्या	धनकास मुल संरक्षण गरि ३० घरघुरीलाई खानेपानी उपलब्धता गराउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानीसरसपफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
वडा न २	खडेरी	डाठा कोटा, मलीमर माथिल्लो टोलका ९ घरका ८० विगाहा खेतमामुल संरक्षण गरि सिंचाईको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा समुदाय टोल, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	साझेदार संस्था प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र
	खडेरी	माथिल्लो गोठेरी मुल बाट लिफटीङ गरि ५० घरधुरीको लागि खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३० लाख	वडा कार्यालय समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	साझेदार संस्था प्रदेश सरकार	२ वर्ष भित्र
वडा ३	पशुमा लाग्ने रोग	गोठको व्यवस्थापन तथा मलको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा, कृषक, नगरपालिका, समुदाय टोल विकास संस्था, पशु विकास कार्यालय	पशु सेवा निर्देशानलय संघसंस्था	१ वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	प्रांगरिक मलको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा, कृषक, नगरपालिका समुदाय टोल विकास संस्था, कृषि विकास शाखा		१ वर्ष भित्र
	खडेरी	वृक्षारोपण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा ,कृषक, नगरपालिका समुदाय टोल, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, संघसंस्था	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	पहिरो	रुखविरुवा रोप्ने, जथाभानी फडानी नगर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा कार्यालय, कृषक, नगरपालिका समुदाय टोल विकास संस्था, प्राविधि शाखा,	संघ सस्था डिभिजन वन कार्यालय	१ वर्ष भित्र
	बाढी	डुँग्रे खोला, दरकासे, बतासे खोलामा आउन बाढीको कारण २०० रोपनी जग्गा कटान र डुवानबाट जोगाउनको लागि तटबन्ध गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा, कृषक, समुदाय टोल विकास संस्था, नगरपालिका, प्राविधिक शाखा	प्रदेश सरकार	२ वर्ष भित्र
	आगलागी	अग्नी रेखा कोर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय, टोल विकास संस्था	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासँघ	१ वर्ष भित्र
	खडेरी	गोठेरी को मुल सरक्षण गरि ११७ घरधुरीको लागि खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	७ लाख	वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
	महामारी	जनचेतना जगाउने पानीको मुहान सफा राख्ने, फिल्टर राख्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा	जन स्वास्थ्य सेवा कार्यालय,	१ वर्ष भित्र
वडा न ४	खडेरी	वृक्षारोपण गर्ने, वन जंगल फडानी नगर्ने, वन जंगलमा डढेलो नलगाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५ लाख	वन समिति, समुदाय, टोल विकास संस्था नगरपालिका, वडा कार्यालय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	डिभिजन वन कार्यालय,	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	बाढी	तटबन्ध निर्माण गर्ने, झयलो बतासे खोलामा भेरी डाइभर्सन मर्मत गरि तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय ,टोल विकास संस्था, प्राविधिक शाखा	प्रदेश सरकार,	५ वर्ष भित्र
	बाढी पहिरो	वृक्षारोपण गर्ने, खोलाबाट जथाभावी ढुंगा, गिट्टी, बालुवा निकाल्न रोक लगाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकासस संस्था	संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
	आगलागी	जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने, आगो लगाउनेलाई सजायको व्यवस्था गर्ने , प्रज्वनशील वस्तूहरु जथाभावी, नफाल्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था,	डिभिजन वन कार्यालय,	निरन्तर
	खडेरी	सीमलतरा सिंचाई कुलो कच्ची कुलोलाई पक्की कुलो बनायए ४५ घरधुरीको ९० रोपनी जमिनमा सिंचाई गर्ने व्यवस्था मिलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	६० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	डिभिजन वन कार्यालय, सामुदायिक उपभोक्ता महासंघ	३ वर्ष भित्र
वडा ५	बाढी	बबई हात्तीखालमा बबई नदि तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		बबई नरेबानीमा तटबन्ध निर्माण गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		बबइ करकरे खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
		मिलमिले भोटीनारा र विमा खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		गिद्धे खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		कुइने खोला साना खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		तोली खोला, हाइवाँग दिउरेनी लाटी, मंसीरे तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		लामी सरा खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		ओइला खोला खजुरा, भर्लेनी खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		श्रीपेनी खोला र लेखहात्ती खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		खजुरा खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलक्ष्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
		काली दमार खोला तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
	खडेरी	वन जंगल संरक्षण वृक्षारोपण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५ लाख	टोल विकास संस्था, नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय	प्रदेश सरकार संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
	खडेरी	कुइने खोलाको मुल संरक्षण गरि खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		गिद्धे खोलाको मुल संरक्षढण गरि खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		चिसापनी खोलाको मुल संरक्षण गरि खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		लेख हात्तीखाल मुल संरक्षण गरि खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, कार्यालय, समुदाय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
		चमेरी खानेपानी मुल संरक्षण गरि खानेपानी र सिचाईको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		लमीतरा खानेपानी संरक्षण गरि खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	५ वर्ष भित्र
		सिरेनी खोला पानी संरक्षण गरि खानेपानी र सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार संघसंस्था	४ वर्ष भित्र
वडा ६	बाढी, आवत जावत गर्न गाह्रो, बालीनाली बगाउने	३ वटा पुलहरु स्याले हाल्ने खोला, बेसारे खोला, तीजमुल खोला मा पुल निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१२ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्थाा, पूर्वाधार शाखा,	प्रदेश सरकार संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
		तटबन्ध निर्माण गर्ने झिंगे खोला दायाँ बायाँ दुबैतिर तटबन्ध निर्माण गर्ने ९ वटा टोल को ४५० घरधुरीको ३७०० रोपनी जग्गा बाढीबाट जोगाउन	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, प्राविधिक शाखा, टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार	२ वर्ष भित्र
	पहिरोको कारण बाटो घाटो बन्द हुने यातायातको समस्या	भूल्के पानीको ४ घर र ५ विगाहा जमिन पहिरोबाट जोगाउनको लागि टेवापर्खाल निर्माण गर्ने र बोटविरुवा रोप्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, प्राविधिक शाखा, टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार,	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
वडा न ७	खडेरी	देवी स्थानमा मुल सरक्षण गरि ४५ घरधुरीको २५ विगाहा खेतीमा सिंचाईको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय	डिभिजन वन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
	बाढी पहिरो	बसेरी खोला, बाँगे नारा, दुम्कोट, तुइन कुरो, साना खुरे, झिंगनीमा मेशिनरी वाल, तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० करोड	नगरपालिका, वडा कार्यालय , समुदाय, प्राविधिक शाखा,	प्रदेशर संघीय सरकार	५ वर्ष भित्र
वडा ८	बाढी	खेतीयोग्य जमिन तथा अन्नबालीलाई क्षति पुऱ्याउने भएकाले गोचे खोलामा ५०० मिटर, झिंगनी खोलामा ५०० मीटर तटबन्ध गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका, वडा कार्यालय , समुदाय प्राविधिक शाखा	प्रदेशर संघीय सरकार	५ वर्ष भित्र
	आगलागी	वन जंगलमा आगलागी हुँदा पानीको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय , समुदाय	प्रदेशर संघीय सरकार	३ वर्ष भित्र
		वडा नं ८ को सबै रोडमा नाली र ह्युम पाइपको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२० लाख	वडा कार्यालय, नगरपालिका, टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार	१ देखि २ वर्ष भित्र
वडा ९	बाटोको समस्या	वडाको सबै कच्ची बाटाहरु सबै पक्की बनाउने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र
वडा ९	सिचाइको समस्या, (उत्पादन नहुने)	सिंचाइको व्यवस्थापन गर्ने वडा भरीको साविक २ ठूलोजात्रीमा नाच्नेखोलाबाट, अन्य क्षेत्रमा भेरी लिफ्टीङ गर्नुपर्ने, साविक ३ मा मुहान झिंगनीखोला र नाच्नेखोला	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० करोड	वडा कार्यालय, नगरपाालिका, टोल विकास संस्था, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	प्रदेश सरकार, वड डिभिजना कार्यालय , सघसंस्था	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	बाढी, पहिरो	भेरी नदि, नाच्ने खोला, लोहार खोलामा ५ कि मी तटबन्ध गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५करोड	वडा कार्यालय, नगरपालिका, प्राविधिक शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	प्रदेश सरकार, संघीय सरकार	३ वर्ष भित्र
	महामारी	प्रत्येक घरमा झुलको व्यवस्थापन, पानी फिल्टरको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	वडा कार्यालय, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	६ महिना देखि १ वर्ष भित्र
	वर्षायाममा तरकारी उत्पादन गर्न समस्या	समुदायमा टनेलको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ करोड	वडा कार्यालय, नगरपालिका, कृषि विकास शाखा, समुदाय टोल विकास संस्था	कृषि सेवा निर्देशनालय	३ वर्ष भित्र
वडा १०	पहिरो	वडा न १० को ५०० घरधुरी तोलिखोला, हरियाली, दममार टोल, ढँवाग खोलाका कारण पहिरोको उच्च जोखिममा रहेकोले तटबन्ध गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय , टोल विकास संस्था, प्राविधिक शाखा, समुदाय	प्रदेश सरकार, संघीय सरकार	३ वर्ष भित्र
	आगलागी	अग्नी रेखा कोर्ने दमकलको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा, न पा स्थानीय व्यक्ति, टोल बासीहरु	संघसंस्था वन डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
	खडेरी	खानेपानीर सिंचाइको लागि मदानीचौरका ४ वटा, आँपधाराको १ वटा, बराहडाँडा, हरियाली दमार टोल, थानीचौरको मुल संरक्षण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	प्रदेश सरकार, संघसंस्था	३ वर्ष भित्र
	पर्यटकीय विकास नभएको	बराह डाँडामा पर्यटकीय ताल निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ करोड	नगरपालिका अन्य साझेदार संस्थाहरु	प्रदेश सरकार संधसंस्था	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलक्ष्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	जमिन सुख्खा भएको खडेरीको कारण	झिलमिली तालबारी सिंचाई कुलो निर्माण गर्नेजसबाट ३०० हेक्टर सिंचाई गरि ५०० घरधुरी लाभान्वित हुने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, टोलबासीहरु, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	संघसस्था सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	२ वर्ष भित्र
		थानीचौर तालबाराह सिचाई कुलो निर्माण गर्ने जसबाट २०० हेक्टर जमिन सिंचाई भई ३०० घरधुरी लाभान्वित हुने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	संघसंस्था सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	२ वर्ष भित्र
	खानेपानी समस्या समाधानको लागि	आपधारा खानेपानी मुहान संरषण गरि १३ सय घरधुरी लाभान्वित हुने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड ३० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय , खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, पूर्वाधार शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
		भिंगेनारा खानेपानी मुहान मर्मत गरि १०० घरधुरी लाभान्वित	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय , खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
		दिलेनारा खानेपानी मर्मतबाट १०० घरधुरी लाभान्वित	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय , खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
		गोगनपानी खानेपानी मर्मतबाट १५० घरधुरी	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय , खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, प्राविधिक शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलक्ष्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
		भेलेनाल खानेपानी मर्मतबाट १५० घरधुरी लाभान्वित हुने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, पूर्वाधार शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
		झोलुँगे पुल निर्माण वेथानी चौर र मदानी चौर जोड्ने २ वटा झोलुँगे पुल निर्माण	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, पुर्वाधार शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
		आपधारा र कालिकाटार जोड्ने पुलमा झोलुँगे पुल निर्माण	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, पुर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार, संघीय सरकार	२ वर्ष भित्र
	खडेरी	वडा न १० को ५ वटा मुल संरक्षण, वृक्षारोपण रिचार्ज पोखरी निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नपा १२ लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, खानेपानी सरसफाइए तथा वातावरण शाखा	साझेदार संस्थाहरु सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	३ वर्ष भित्र
		भेरीगंगा नगरपलिकाका जोखिमयुक्त खोलामा जालीको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, प्राविधिक शाखा	प्रदेश सरकार	२ वर्ष भित्र
	बाढी	झिँगे दाप खोला छिन्चु, खोला , नवविहानी , जनएकता, रमणीय तालबारी गरेर जम्मा ३ वटा खोलाले गर्ने असर कम गर्न तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ करोड	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, पूर्वाधार शाखा, टोल विकाय संस्था	प्रदेश सरकार, साझेदार संस्थाहरु	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	सडक दुर्घटना	३ वटा कर्ल्भट निर्माण गर्ने झिलमिले मदानी चौर जोडने ५० मीटर, थानीचौर मदान चोरु जोड्ने ३० मीटर,	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	७० लख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, संघसस्था, यातायात व्यवसायी संघ	३ वर्ष भित्र
	सडक दुर्घटना	वडा न १० भित्र जोडने सडक प्रभावित आवत जावत गर्न कठिनाई, सडक दुर्घटनाको कारण भेरीगंगा १३ र १० हिलेनारा खोलामा ३० मीटर सडक निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	८० लाख	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, संघसस्था, यातायात व्यवसायी संघ	३ वर्ष भित्र
	बाढीर पहिरो	बाढीका जोखिम कम गर्नको लागि छिन्चु खोला झिनी खोलामा तटबन्धको व्यवस्था गर्ने अनुमानित २ किमी, छिन्चु खोला झिँगनेरी खोलामा ५०० मीटर तटबन्ध निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ करोड ३	नगरपालिका वडा कार्यालय, समुदाय, पूर्वाधार शाखा , टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र
		सिंचाई नभएको स्थानमा पानी डिप बोरिंग तथा लिफ्ट गरि ट्यांकी बनाई थोपा सिंचाईको व्यवस्था गर्ने , तालवाराही टोल , हरियाली दम्भारी टोल , दुर्गा टोल , भगवती टोल , नवविहानी टोल, रमनिय टोल	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका, वडा कार्यालय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा टोल विकास संस्था	खानेपानी सरसफाई डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
		सडक बत्तीहरु जडान गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, टोलवासी	विद्युत प्राधिकरण, संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
		सडक पेटीको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा कार्यालय, नगरपालिका टोलवासी	ट्राफिक कार्यालय	२ वर्ष भित्र
		खानेपानीको मुहानमा फिल्टर राख्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	वडा कार्यालय , ट्राफिक कार्यलय, टोल वासी, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
		प्रत्येक घरमा शौचालय बनाउने प्रत्येक खानेपानी मुहानमा फिल्टर राख्ने,	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय,	२ वर्ष भित्र
	पशुपन्छीमा लाग्ने रोग	गोठ तथा खोर सुधार कार्यक्रम गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, कृषक, टोल विकास संस्था, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशनालय	
		उत्नत जातको नश्ल सुधारको व्यवस्था गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, कृषक, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशनालय	
		पशुपन्छी सम्बन्धी पशु प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, कृषक, पशु विकास शाखा	पशु सेवा निर्देशनालय	
		उन्नत जातका घाँसका विरुवा तथा विउ उपलब्ध गराउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० हजार	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, कृषक, कृषि विकास शाखा	कृषि सेवा निर्देशानलय	
वडा ११	पशुमा लाग्ने रोग	दक्ष प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने, समयमा उपचारको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका, पशु विकास शाखा, समुदाय, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था	पशु सेवा निर्देशनालय	३ वर्ष

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	खडेरी, कृषि उत्पादनमा कमी	बबई डाईभर्सन नहर देखि सानी खोला चोक हुँदै विरवानेल टोलमा सम्म सिंचाइ कुलो निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, कृषि विकास शाखा, समुदाय, टोल विकास संस्था , खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	पुर्वाधार शाखा, प्रदेश सरकार	५वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	रोगको पहिचान र त्यसको न्यूनीकरण, दक्ष प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा कार्यालय र कृषक, कृषि विकास शाखा, प्राविधिक शाखा, टोल विकास संस्था	कृषि सेवा निर्देशानलय संघसस्था	२ वष भित्र
	बाढी पहिरो	नारा खोला पातले खोला देखि मगलय आर्यघाट समम तटबन्ध र वृक्षारोपण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका वडा टोल वडा कार्यालय, बन समिति, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार	वर्षातको समय जेठ र असार अगावै
	भूकम्प	१ वटा भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० लाख	नगरपालिकासँग समन्वय गर्ने, पूर्वाधार शाखा , प्राविधिक शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	सघ संस्था, प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र
	हावाहुरी, असिना पानी	प्रत्येक व्यक्तिले आफ्नो रको छाना व्यवस्थापन , घर नजिकको रुख काँटछाट गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, समुदाय	संघसंस्थाहरु	निरन्तर
वडा न १२	डुबान	शान्तिनगर टोल डुवान, ३५ घरधुरीलाई डुवानबाट जोगाउनको लागि १ वटा नालाको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, समुदाय, पूर्वाधार शाखा, प्राविधिक शाखा	संघसस्थाहरु	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	आगलागी	जनचेतना सहित अग्नी रेखा कोर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	डिभिजन वन कार्यालय, संघ संस्था	प्रत्येक वर्ष सिजन अनुसार
		विउँविजनको हाट बजारको व्यवस्थापन थर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५ लाख	कृषि विकास शाखा, वडा कार्यालय, नगरपालिका	कृषि सेवा निर्देशनालय, संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
	सिंचाइको समस्या - खडेरी	हरियाली र फुलबारी टोल विकास संस्थाको (२५० घरधुरीको लागि पम्पिंग सिंचाई निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	६० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	विद्युत प्राधिकरण, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, वन डिभिजन कार्यालय	३ वर्ष भित्र
	भूकम्प	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण १ वटा	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२० लाख	नगरपालिका , वडा कार्यालय, समुदाय पूर्वाधार शाखा	संघसंस्था , प्रदेश	५ वर्ष भित्र
	झोलुँगे पुल मर्मत सम्भार ३ वटा	सिस्नेकोटी पटारे मिके डाँडाको फराकिलो बनाउने, हात्ती सुडेको मर्मत गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	वडा कार्यालय र सरोकारवाला निकाय, पूर्वाधार शाखा , प्राविधिक शाखा	प्रदेश सरकार, संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
		ड्याम (मसिना जाजरकोटी टोल , फलाँटेमा ४ वटा, पटारे हटाक खोलामा ड्याम मर्मत गरि ३०० घरधुरीको ११०० रोपनी जोगाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	नगरपालिका , वडा कार्यालय, समुदाय, पूर्वाधार शाखा , प्राविधिक शाखा	साझेदार सस्था, संघीय एवम् प्रादेशिक कार्यालय र संस्थाहरु	२ वर्ष भित्र प्राथमिक र निरन्रता आवश्यकता अनुसार
		विद्यालय भवन (शारदा मावि) नयाँ कोठा र मर्मत र घेरवार गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड ५० लाख	वडा कार्यालय, नगरपालिका	प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र
		रा प्रा वि मसिनामा घेरवार गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	५० लाख	वडा कार्यालय, विद्यालय नगरपालिका	प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
		खानेपानी (छिन्चु उपभोक्ताखानेपानी) इन्टेकर नयाँ टयाँकी लिफ्ट सहितको निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	४ करोड	वडाकार्यालय , नगरपालिका खानेपानी सरसफाई तथावातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, विद्युत प्राधिकरण	३ वर्ष भित्र
		मुल संरक्षण (सिम्तालीचोक) मा मुल संरक्षण गर्नको लागि नयाँ संरचना बनाउने र मुलको वरिपरि वृक्षारोपण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	वडा कार्यालय, नगरपालिका खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा टोल विकास संस्था, समुदाय	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, संघसंस्था, वन उपभोक्ता महासंघ	१ वर्ष भित्र
		कालिका टोलकुवा मर्मत घेरवार संरक्षण गरि १५० घरधुरी खानेपानीबाट लाभान्वित हुने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ लाख	वडा, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	१ वर्ष भित्र
		काठ कुवा मर्मत र संरक्षण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३ लाख	वडा, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, संघसस्था,	१ वर्ष भित्र
		फलौटे खानेपानीको ट्यांकी निर्माण गरि ६० घरधुरी खानेपानीबाट लाभान्वित हुने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२५ लाख	वडा, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	प्राकृतिक एवम् साँस्कृतिक सम्पदा संस्क्षण गर्न ।	गंगामाला देउतीबज्यै मन्दिर घेरवार गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३ लाख	वडा, नगरपालिका, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा, टोल विकास संस्था, समुदाय	सम्पूर्ण धर्मालम्बीहरु	१ वर्ष भित्र
	खुल्ला स्थान र विपद् सामाग्रीको व्यवस्थापन इकाइको अभावको कारण	कालिका मन्दिर नयाँ निर्माण गरि खुला स्थान र विपद् सामाग्रीको व्यवस्थापन इकाइ बनाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय	संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
		मसिना कालिका मन्दिर घेरबार गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ लाख	वडा कार्यालय नगरपालिका, समुदाय	सरोकारवाला	२ वर्ष भित्र
		हरितपार्क नयाँ निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	वडा, नगरपालिका समुदाय, पूर्वाधार शाखा	सरोकारवाला	३ वर्ष भित्र
		मसिना जनएकता टोलको प्रतिक्षालय नयाँ निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१० लाख	वडा नगरपालिका समुदाय, पूर्वाधार शाखा	सरोकारवाला	२ वर्ष भित्र
		वन क्षेत्रमा अग्नी रेखा बनाउने,	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा आमा समुह,	साझेदार संस्थाहरु, सामुदायिक वन महासंघ	१ वर्ष भित्र
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	पानीको सिंचाइको व्यवस्था, बालीमा लाग्ने रोगको लागि औषधीको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		कृषि विकास शाखा, वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय	कृषि सेवा निर्देशनालय, संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
		कृषि औजार बजार व्यवस्थापको लागि हाटबजार व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		कृषि विका शाखा, वडा कार्यालय, नगरपालिका, समुदाय,	कृषि सेवा निर्देशनालय, संघसंस्था	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	पशु चौपायामा लाग्ने रोग	भ्यागुते रोग, खोरेत, रेविज, ज्वरो, निमोनिया, आदि, रोगको लागि औषधीको व्यवस्थापन गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, पशु विकास शाखा, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था	पशु सेवा निर्देशानलय	१ वर्ष भित्र
	महामारी	व्यक्तिगत र सामुदायिक सरसफाईमा ध्यान दिने, जथभाावी फोहोर नफाल्ने, जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने , कुहिने र नकुहिने फोहोरको व्यवस्थापन गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा, वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, समुदाय, स्वास्थ्य चौकी	साझेदार संस्था, जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	१ वर्ष भित्र
	हावाहुरी	घर नजिकै गएका रुखहरु काँटछाँट गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नपा वडा कार्यालय, समुदायिक वन उपभोक्ता समुह	संघसंस्था	१ वर्ष भित्र
	खडेरी	धेरै मात्रामा बोटविरुवाहरुको वृक्षारोपण गर्ने, भ्यागुता, भ्यागुतीको विहे गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नपा वडा, समुदायिक वन उपभोक्ता समुह	वन डिभिजन कार्यालय, वन उपभोक्ता महासंघ	१ वर्ष भित्र
	जंगली जनावरको आतंक	निकुन्जले तारवारको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		नगरपालिका वडा, समुदाय, टोल विकास संस्था	बर्दिया राष्ट्रिय निकुन्ज, डिभिजन वन कार्यालय	२ वर्ष भित्र
		आगलागी नियन्त्रणको लागि औजारहरुको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	३० लाख	नगरपालिका, वडा कार्यालय, समुदाय, टोल विकास संस्था	प्रदेश सरकार, संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
वडा १३	बाढी पहिरो	आपखोली, करेली खोला, ज्यामिरे खोला आसपासमा तथा भेरी नदिमा ६ किलोमिटर तटबन्ध गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	२ करोड	नगरपालिका, वडा कार्यालय , समुदाय, पूर्वाधार शाखा	प्रदेश सरकार, संघसंस्था	३ वर्ष भित्र

प्राथमिकरण	प्रमुख समया तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको उपलब्धता			समयावधि
				अनुमानि बजेट रु)	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी	समयावधि
	कृषि बालीमा लाग्ने रोग	वडा भरिमा विषादीको प्रयोग, जैविक विषादीको प्रयोग झोलमलहरुको प्रयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१५ लाख	कृषि विकास शाखा, वडा कार्यालय, कृषक, नगरपालिका, समुदाय	कृषि सेवा निर्देशनालय , संघसंस्था	२ वर्ष भित्र
	सिंचाई	अधुरो डिप बोरिग अलपत्र भएकोले व्यवस्थापन गरि रामपुर टोल , खल्टाकुरा टोल , आपघारी टोल,सानो करेलीटोलको लागि सिचाई व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	वडा कार्यालय, समुदाय , कृषक नगरपालिका खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	भेरी डाइभर्सन, प्रदेश सरकार	३ वर्ष भित्र
	खानेपानी	घुक्ते वेल चौर, भक्के मुलको संरक्षण गरि खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	१ करोड	वडा कार्यालय, खानेपानी उपभोक्ता समिति, समुदाय, खानेपानी सरसफाई तथा वातावरण शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई, डिभिजन कार्यालय	१ वर्ष भित्र
	बाटोको समस्या	करेली पुल भाँसिएकोले बाटो निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति		वडा कार्यालय , नगरपालिका, समुदाय	प्रदेश सरकार	२ वर्ष भित्र

४.१.४ आपतकालीन पूर्वतयारी

नगरपालिका भित्र कुनै पनि विपद्का घटना भएमा त्यसको सामनागर्न आवश्यक पर्ने पूर्वतयारीको क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा उल्लेख गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्छ। यसमा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापन तथा कार्यविधि निर्माण गर्ने, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीको बन्दोवस्ती, आश्रय स्थलको पहिचान तथा व्यवस्था, खुल्ला क्षेत्रको पहिचान तथा व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार सामग्री र मानवीय सहयोगका क्षेत्रमा काम गर्नें संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने विधि जस्ता क्रियाकलाप समेत समेट्नु पर्नेछ। आपतकालीन पूर्वतयारीको कार्यान्वयनका मुख्य जिम्मेवारी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको रहने छ। श्रोतको व्यवस्था आन्तरिक रुपमा नगरपालिका तथा बाह्य रुपमा साझेदार संस्थाले गर्नेछ।

प्राथमिकता क्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको अवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	प्रभावितहरुको लागि तत्कालीन आधारभूत आवश्यकता परिपूर्तिको समस्या	भेरीगंगा नगरपालिका र वडा स्तरमा आपत्कालीन कोषको स्थापना, परिचालन नीतिको तर्जुमा र आवश्यकता अनुसार कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	संघीय तथा, प्रदेश सरकार, मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	तत्काल
२	विपद्मा प्रतिकार्यका लागि दक्ष जनशक्तिको अभाव	सुरक्षा निकायका प्रतिकार्यकर्ता बाहेक समुदाय स्तरमा पनि निम्नअनुसार दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने, पालिकाको सबै वडामा प्रति वडा ९ जनाको दरले सामुदायिक खोज उद्धारकर्ता, प्राथमिक उपचारककर्ता, क्षतिको आवश्यकता लेखाजोखा समुहहरु तयारी गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	संघीय तथा, प्रदेश सरकार , मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	तत्काल
३	विपद् प्रतिकार्य सामाग्री व्यवस्थापन तथा राहत भण्डारण नहुनु	पालिका भित्र सबै वडाको पहुँच हुने गरि २ वटा राहत गोदाम व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र नगरपालिका	संघीय तथा, प्रदेश सरकार , मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	तत्काल
४	राहतको आवश्यकता	राहत व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन कम्तीमा ५० परिवारको लागि खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीको भण्डारण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र नगरपालिका	संघीय तथा, प्रदेश सरकार , मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	तत्काल
५	आवासको क्षति	आपतकालीन आवासको सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	सामुदायिक उत्थान केन्द्र र नगरपालिका	संघीय तथा, प्रदेश सरकार , मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	तत्काल

प्राथमिकता क्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको अवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
६	समन्वयमा समस्या	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवला निकायहरुकासँग समन्वय संयन्त्र निर्माण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	सामुदायिक उत्थान केन्द्र र नगरपालिका	संघीय तथा, प्रदेश सरकार , मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	तत्काल
७	आपत्कालीन आश्रय स्थलको समस्या	पालिकामा भएको सामुदायिक भवन, विद्यालयहरुको क्षमता विश्लेषण गरि आपतकालिन आश्रय स्थलको रुपमा विकास गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	सामुदायिक उत्थान केन्द्र र नगरपालिका	संघीय तथा, प्रदेश सरकार , मानवीय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरु	२ वर्ष भित्र

४.२ विपद्का समयमा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु (घटना धटेको दिन देखि ३ महिना सम्म)

भेरीगंगा नगरपालिका भित्र कुनै पनि समयमा विपद् परेमा प्रभावितहरुको उद्धार स्वास्थ्य सुरक्षा, जिवन रक्षा र सम्पत्ति संरक्षकका लागि आपत्कालीन समयमा गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु तलको ढाँचामा राखि उल्लेख गरिएको छ। यस योजनामा विशेषगरि पूर्व सूचना हराएकाहरुको खोजी, प्रभावितहरुको उद्दार, सुरक्षा निकायमा खबर, आपत्कालीन बसोबासर राहत व्यवस्थापनका लागि गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरुमा जोड दिइएको छ ।तपसिल अनुसारको विपद् कार्यको आधारभूत कार्यहरु भएकोले यसैको आधारमा भेरीगंगा नगरपालिकाले पूर्वतयारीका कार्यहरुलाई नेपाल सरकारको विपद् प्रतिकर्य कार्यढाँचा अनुसार संचालन गरिने छ। विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवारी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको रहनेछ। श्रोतको व्यवस्था आन्तरिक रुपमा नगरपालिका तथा बाहृय रुपमा साझेदार संस्थाले गर्नेछ।

समय अवधि (० देखि २४ घण्टा भित्र)

क्र. सं.	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोग)	
१	सबै सरोकारवालाहरुलाई विपद्बारे जानकारी नहुनु	प्रकोपको पूर्व सूचना र विपद्को सूचना सम्प्रेषण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	० देखि १ घण्टा भित्र
२	विपद् जोखिम घटाउन संस्थागत प्रयास नहुनु	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा, तथा समुदाय	जिल्ला विपद् ल्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
३	कार्यदल सक्रिय रुपमा परिचालन नहुनु	स्थानीय कार्यदलहरुबाट परिचालन हुनु तथा उद्धार कार्य हुनु	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा, तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	

क्र. सं.	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोग)	
४	खोज उद्धार र प्राथमिक उपचारका लागि थप सहयोग आवश्यक भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस,सुरक्षा निकाय लगायतसँग समन्वय निरन्तर नहुनु ।	खोज उद्धार र प्राथमिक उपचारका लागि थप सहयोग आवश्यक भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय लगायतसँग समन्वय गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा, तथा समुदाय, खोज तथा उद्धार कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	० देखि २४ घण्टा भित्र
५	घाइते, हराइरहेका तथा विस्थापितको सूची अद्यावधिक राख्ने तथा द्रुत सर्वेक्षण तथ्याँक संकलन नहुनु ।	घाइते, हराइरहेका तथा विस्थापितको सूची अद्यावधिक राख्ने तथा द्रुत सर्वेक्षण तथ्याँक संकलन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा, तथा समुदाय,खोज तथा उद्धार कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
६	विपद् प्रभावित र आन्तरिक विस्थापितका लागि आधारभूत खाद्य सामग्री तथा अस्थायी बसोबासको अभाव हुनु	विपद् प्रभावित र आन्तरिक विस्थापितका लागि आधारभूत खाद्य सामग्री तथा अस्थायी बसोबासको प्रबन्ध गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा, तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
७	अपनाउनु पर्ने सावधानीहरु तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु आवश्यकता अनुसार नियमित प्रवाह हुन नसक्नु	समुदायलाई सचेत गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति कार्यदलहरु, समुदाय, प्रकोपसँगै सम्बन्धित सरकारी गैरसरकारी निकायहरु, सचार माध्यम आदिबाट प्राप्त तथ्यगत पूर्वसूचना, आपतकालिन चेतावनी जोखिम बढेको वा घटेको भए गरेका उद्धार प्रयासहरु अपनाउनु पर्ने सावधानीहरु तथा सार्वजनिक आव्हान विषयक सूचनाहरु आवश्यकता अनुसार नियमित प्रवाह गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति,	नगरपालिका वडातथा समुदाय, पूर्व सूचना कार्यदल	राष्ट्रिय आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस	

क्र. सं.	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोग)	
१	प्रभावित परिवारको दर्ता तथा खोजी कार्य प्रभावित परिवारलाई पहिचान पत्र (टोकन वितरण र तथ्याँक व्यवस्थापन प्रभावकारी नहुनु	प्रभावित परिवारको दर्ता तथा खोजीकार्य प्रभावित परिवारलाई पहिचान पत्र (टोकन वितरण र तथ्याँक व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय, राहत संकलन तथा वितरण कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	२४ घण्टा देखि ४८ घण्टा भित्र
२	आवास तथा गैरखाद्य सम्बन्धी प्रतिकार्यमा ध्यान नजानु	आवास तथा गैरखाद्य सम्बन्धी प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय, राहत संकलन तथा वितरण कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
३	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी प्रतिकार्यमा त्यति धेरै ध्यान नजानु	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
४	खाद्य व्यवस्थापन राम्रो नहुनु,	खाद्य व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय, राहत संकलन तथा वितरण कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सरोकारवाला निकाय	
५	गुनासो लैङ्गिक हिंसा तथा विवादका घटना देखिनु	गुनासो लैङ्गिक हिंसा तथा विवाद व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशाासन कार्यालय,	
६	स्वास्थ्य तथा पोषणमा समस्या आउनु	स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय, राहत संकलन तथा वितरण कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, उद्योग वाणिज्य संघ	
१	पानी शुद्धिकरणका लागि सामग्री अपुग हुनु	पानी शुद्धिकरणका लागि अपुग सामग्रीको लेखाजोखा र व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय, प्राथमिक उपचार कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, खानेपानी मन्त्रालय	४८ देखि ७२ घण्टा भित्र

क्र. सं.	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोग)	
२	फोहर व्यवस्थापन नहुनु, महामारी फैलिनु	महामारी नियन्त्रणका लागि फोहोर व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, खानेपानी मन्त्रालय	
३	स्फियर मापदण्डका भाँडावर्तन, इन्धन, लुगाफाटो, कम्बल, परिवार, बालबालिका, महिलाका लागि आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य प्रर्वद्धन सामग्रीको कमी	स्फियर मापदण्ड अनुसार खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन, लुगाफाटो, कम्बन्ल, परिवार बालबालिका, महिलाका लागि आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य प्रर्वद्धन सामग्री जस्ता गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, खानेपानी मन्त्रालय	
४	खाद्य सामग्री अपुग	खाद्य सामग्री वितरण गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुर्खेत, खानेपानी मन्त्रालय	
१	शिक्षाको व्यवस्थापन नहुनु	आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्थापन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय तथा सम्बन्धित विद्यालयहरु	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सुर्खेत,	७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र
२	गुनासो लैङ्गिक हिंसा तथा विवादका घटना देखिनु	गुनासो लैगिक हिंसा तथा विवाद व्यवस्थापन सम्बन्धी थप प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	
३	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखामा ध्यान नजानु	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
४	शव व्यवस्थापनमा समस्या देखिनु	शव व्यवस्थापन तथा मृतक परिवारलाई आर्थिक सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	
१	स्थानीय विपद् व्यस्थापन समितिको बैठक बसी आगामी योजनाबारे छलफल कम हुनसक्ने	स्थानीय विपद् व्यस्थापन समितिको बैठक बस्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	७ दिन देखि २ दिन साता भित्र

क्र. सं.	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको व्यवस्था		समय अवधी
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोग)	
२	विभिन्न क्षेत्रमा भएको आवश्यका र खाडलाका आधारमा बमोजिम प्रतिकार्य नहुनु	विभिन्न क्षेत्रमा भएको आवश्यकता र खाडलका आधारमा थप प्रतिकार्य गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	
३	मनोसामाजिक स्थितिमा विचलन आउनु	मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय	
४	पुर्नवास र पुर्नस्थापना प्रतिकार्य सुरु नहुनु	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बसी पुर्नबास र पुर्नस्थापना प्रतिकार्य सुरु गर्नुपर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सरोकारवाल, दातृसंस्था	२ साता देखि १ महिना भित्र
५	पुर्नस्थापना प्रतिकार्य सुरु नहुनु	पुर्नस्थापना प्रतिकार्य क्रमश प्राथमिकताका आधारमा संकटासन्न वर्गका अधाारमा शुरु गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका, वडा तथा समुदाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सरोकारवाला दातृसंस्था	

४.३ विपद् पश्चातका पुर्नलाभ अन्तर्गत पुनःस्थापना र पुनःनिर्माणका कृयाकलपाहरुः

योजनाको यस भागमा विपद् भईसकेपछि त्यसबाट परेको प्रभाव र भएको क्षति विश्लेषण गरि जनजीवनलाई सामान्यबनाउन पुर्ण विस्थापित परिवारको पुनःस्थापना गर्न, क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको मर्मत सम्भार पुर्ननिर्माण गर्न र भविष्यमा पर्न सक्ने त्यस्तै विपद्को सामना गर्न आवश्यक कृयाकलापहरुलाई समेटेर तपशिल बमोजिमको ढाँचामा कृयाकलापहरु उल्लेख गरिएका छन्।

प्राथमिकता क्रम	विपद्का सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको अवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	भौतिक पूर्वाधारमा क्षति	विपद् प्रभावितहरुको सहभागितामा कामका लागि नगद कार्यक्रम मार्फत विपद्ले बिगारेका ग्रामिण सडक, सिंचाई कुलो, कल्र्भट, विद्यूत, पोल, आवासीय घर, विद्यालय तथा सार्वजनिक भौतिक संरचना मर्मत गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा समुदाय	मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	१ वर्ष भित्र
२	घरहरु निर्माण मा समस्या	विपद्को समयमा पूर्ण क्षति भएको र आफै घर निर्माण गर्न नसक्नेको लागि घरमा निर्माण सहयोग गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा समुदाय	मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरु	१ वर्ष भित्र

प्राथमिकता क्रम	विपद्का सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	श्रोतको अवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
३	स्वास्थ्य समस्या	विपद् प्रभावितहरुको स्वास्थ्य परिक्षणको लागि समय समयमा घुम्ती स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा समुदाय	मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार
४	जीविकोपार्जन मा समस्या	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा भएको समुदायको जिविकोपार्जनको लागि सीप विकास कार्यहरु, बजार व्यवस्थापन, कामका लागि नगद, फलफुल खेती, केरा खेती, तरकारी खेती, पशुपालन तथा अन्य व्यवसाय जस्ता योजनाहरु संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नगरपालिका वडा समुदाय कृषि शाखा	मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार १वर्ष भित्र
५	संकटासन्न अवस्थामा वृद्धि	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कृयाकलापहरु संचालन गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद् व्यवस्थापन समिति । सामीजक विकास शाखा	मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरु	२ वर्ष भित्र

खण्ड ५ : योजना कार्यान्वयन, योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अध्यावधिकता

५.१ योजनाको कार्यान्वयन रणनिति

- विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई नगरपालिकाको बैठक र नगर सभाका सदस्यहरु बीच छलफल गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले स्वीकृत गर्नेछ। सोको स्वीकृति सँगै यसको क्रियाकलापहरुको नेतृत्व नगरपालिकाले गर्नेछ।
- यस योजनाको सफल कार्यान्वयन र समन्वयात्मक भूमिका स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गर्नेछ ।
- भेरीगंगा नगरपालिकाका जनशक्ति तथा स्थानीय समुदायलाई तालिम प्रदान गर्दै जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापका लागि परिचालन गरिने छ।
- स्थानीय स्तरका ज्ञान, सीप, अभ्यास एवम् नवीनतम प्रविधिलाई आवश्यकता अनुरुप जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि कार्यान्वयन गरिने छ। आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी नमुना प्रर्दशनी तथा स्थलगत अनुसन्धानका कार्यक्रमहरु गरिने छ।
- योजना कार्यान्वयन गदौ लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरणलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ। जलवायु परिवर्तन र विपद्को प्रभाव तथा जोखिमबाट भूमिहीन लगायत विपन्न महिला, दलित, जनजाती अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका आदि वर्गमा पर्ने बढी र फरक प्रभाव पर्ने कुरालाई मध्यनजर गरी यस योजनाको कार्यान्वयन प्रक्रियामा समेत सो वर्गलाई विशेष प्राथमिकताका साथ सहभागिता गराइनेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापनको हरेक चक्रमा चरण विशेष कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ।
- यस योजनालाई वार्षिक एवम् आवधिक योजनाम समायोजन गरिने छ। यस योजनाको कार्यान्यवनलाई नीतिगत रुपमा नै प्राथमिकतामा राखी हरेक वार्षिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा कार्यक्रम हेरी टेल विकास समिति, वडा तथा नगरपालिका स्तरीय कार्यक्रममा समावेश गरी आवश्यक बजेट विनियोजनका साथ कार्यान्वयन गर्ने गराइने छ।
- स्थानीय सरकारका वार्षिक योजनामा समावेश नभएका योजनालाई वडा मार्फत नगरपालिका, विषयगत कार्यालयहरु, जिल्ला समन्वय समिति, प्रदेशतथा संघीय सरकारमा पठाई समायोजन तथा कार्यान्वयनका लागि पहल गरिने छ।
- यस योजनाका कार्यलाई स्थानीय स्तरमा विद्यमान सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक समुह, संस्था, क्लव, तथा उपभोक्ता समितिहरु मार्फत कार्यान्वयन गरिने छ।
- यस योजना अर्न्तगतका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय तथा लक्षित वर्गको अपनत्वका साथै कार्यक्रमको दिगो प्रभावका लागि आधारभूत सचेतीकरण तथा क्षमता विकास, न्युनत्म स्थानीय योगदान , श्रमदान र समन्वयात्मक सहयोगलई प्राथमिकता दिइने छ।
- योजना कार्यान्वयनको प्रगती विश्लेषण गरि सो को प्रतिवेदन वार्षिक वा अर्धवार्षिक रुपमा तयार गरी सम्बन्धितनिकायहरुमा पठाइने छ, तर कुनै दातृ वा सहयोगी संस्था वा निकायसँग गरेको सम्झौताका आधारमा मासिक, त्रैमासिक, रुपमा पठाउनु पर्ने भएमा सो सम्झौतालाई ध्यानमा राखी सोही बमोजिम प्रतिवेदन तयार गरी पेश गरिने छ।
- यस योजना विभिन्न निकायमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगका लागि पेश गरी आवश्यकता अनुसार ताकेता गरिनेछ। योजना कार्यान्वयनका क्रममा वा कार्यान्वयन पश्चात देखिएका सफलताका कथाहरु अभिलेखीकरण गरी प्रचार प्रसार गरिने छ।

५.२ योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन

भेरीगंगा नगरपालिकाको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्दा विभिन्न सरोकारवाला पक्षसग छलफल गरी सरोकारवालाको प्रत्यक्ष सहभागितामा निर्माण गरिएको हो। यो योजनाको कार्यान्वयनको अनुगमन कम्तीमा पनि वार्षिक रुपमा गरिने छ। अनुगमनका लागि समितिका पदाधिकारीहरुलाई अनुगमन सम्बन्धी अभिमुखीकरणका सहभागी गराई मूल्याङ्कन गरिने छ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिले यस योजनाबमोजिम सञ्चालित कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति निरीक्षण गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका समस्या तथा कमी कमजोरीलाई सुधार गर्दै छिटो समाधानका लागि समन्वयात्मक र रचनात्मक भूमिका निर्वाह गर्नेछ। यसरी नै अनुकुलन तथा विपद् उत्थानशील कार्ययोजनालाई सघाउन अनुगमन तथा मूल्याङ्कनले सिकाई, मनन र पृष्ठपोषणका लागि अवसर प्रदान गर्दछ। यस अन्तर्गत निम्न बमोजिमको कार्यहरु समावेश भएको छ।

- योजनाको प्रभावकारिता कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणका लागि नगरपालिका आफै सम्बन्धित वडा तथा समितिहरु सक्रिय रहनेछन्। साथै आवश्यकता अनुसार अलग्गै अनुगमन वा सल्लाहकार समिति गठन गरी परिचालन गर्न सकिने छ।
- नगरपालिकाले आफ्नो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा यो योजना कार्यान्वयनको समेत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ ।
- नगरपालिकामा गठन भएको अनुगमन समितिले जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रभावकारीता समेत मूल्याङ्कन गरी आवश्यकता अनुसार सिफारिस गर्नेछ।
- यस उत्थानशील योजना कार्यान्वयन गर्ने संस्थाले आफ्नो अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन आफ्नो सम्बन्धित कार्यालयका साथै नगरपालिकामा बुझाउने छन्।
- नगरपालिकाले प्रत्येक ६। ६ महिनामा विषयगत कार्यालय तथा वडाको सहभागितामा यस योजनाका समिक्षा गर्ने छ, जसमा कुन सरकारी कार्यालयले जलवायु अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका के विषयहरु योजना गरिएका थिए र कति कार्यान्वयन भए र आगामी ६ महिना के काम गर्ने भन्ने योजना बनाइने छ।

५.३ योजनाको अद्यावधिकता

योजना कार्यान्वयनका क्रममा भएका पाठ, सिकाई, अनुभव र चुनौती, सुधार गर्नुपर्ने विषयवस्तु समावेश गरी सहज र प्रभावकारी बनाउनका लागि योजनालाई आवश्यकता अनुसार अद्यावधिक गर्दै लगिने छ। यो योजनाको कुल अवधि ५ वर्ष राखिए तापनि प्रत्येक २ वर्षमा मूल्याङ्कन समिक्षा तथा पुनरावलोकन र ५ वर्षमा योजनाको वृहत पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गरिने छ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ः स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति

अनुसूची २ः योजना तर्जुमा तथा तथा समन्वय समिति

१) उप प्रमुखः धनसरा बोहोरा
२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतः
३) कार्यपालिका सदस्यः
४) कार्यपालिका सदस्यः
५) विपद् व्यवस्थापन शाखा सर्म्पक सदस्यः कुल बहादुर खड्का, प्रशासकिय अधिकृत

अनुसूची ३ः वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको नामावली

अनुसूची ४ः स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

- स्थानीय तहको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन र पुनरावलोकन गर्ने।
- योजना तयार गर्दा नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको विपद् उत्थानशील समुदायहरुको न्यूनतम आधारहरुलाई ध्यान दिुपर्ने।
- समुदायमा विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समितिको गठन गर्ने।
- यसरी गठन गर्दा साविकमा रहेका समुदाय स्तरका सामुदायिक विपद् ब्यवस्थापन समितिलाई आवश्यकता अनुसार पुर्नगठन गर्ने।
- स्थानीय तहमा गठन हुने विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन सम्बन्धीअन्य समिति तथा उपसमितिलाई सहयोग पुऱ्याउने।
- स्थानीय तहका कर्मचारी, समुदायमा आधारित विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति सदस्य, नागरिक समाजका प्रतिनिधि तथा राजनीतिक दलका प्रतिनिधिलाई विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी प्रशिक्षण लिने वा दिने व्यवस्था मिलाउने।
- स्थानीय तहमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कोषको स्थापनार सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने।
- स्थानीय तहमा विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकूलनलाई मूलप्रवाहिकरण गर्ने।
- स्थानीय तहमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजनका लागि पहल गर्ने।
- स्थानीय तहबाट जारी भएका नीति, निर्देशन तथा मापदण्डहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- स्थानीयतहमा सुरक्षित विद्यालय तथा अस्पतालका लागि विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका कार्यक्रमहरु योजनामा समावेश गर्ने।
- स्थानीय तहमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, आपत्कालीन कार्ययोजना, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माण योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा सबै सरोकारवालाहरुको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने। आवश्यकता अनुरुप संकटासन्न समुदायहरुमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कार्यदलहरु गठन गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- स्थनीय तहमा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोज, उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्यको व्यवस्था मिलाउने।

- स्थानीय तह तथा वडाको विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी आवश्यक निर्देशिका तथा कार्यविधी तयार गर्ने।
- स्थानीय तह वडाको प्रकोप तथा जलवायुजन्य जोखिम नक्सांकन गर्ने।

अनुसूची ५: कार्यदलहरूको स्वरुप र काम कर्तव्य तथा अधिकार

अनुसूची ५.१ कार्यदलको स्वरुप

स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि निम्नअनुसार कार्यदल गठन गर्नु पर्नेछ तापनि स्थानीय आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी कार्यदलको सङ्ख्या थपघट गर्न सकिनेछ :

क्र.सं.	कार्यदलको नाम	ध्यान दिनुपर्ने कुरा	पदावधि
१	सूचना तथा पूर्वचेतावनी कार्यदल	कार्यदलका सदस्य चयन गर्दा उपलब्ध भएसम्म सम्बन्धित विषयमा ज्ञान भएका महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका तथा विपद्को उच्च जोखिममा रहेका समुदायका प्रतिनिधलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।	पदेन सदस्यबाहेक अन्य सदस्यको कार्यकाल दुई वर्षको हुनेछ।
२	खोज तथा उद्धार कार्यदल		
३	राहत व्यवस्थापन तथा पुन:स्थापन कार्यदल		
४	प्राथमिक उपचार कार्यदल		
५	क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण कार्यदल		

अनुसूची ५.२: पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि कार्यदलको काम, कर्तव्य तथा अधिकार

१.सूचना तथा पूर्वचेतावनी कार्यदल		
प्रकोप पूर्व	प्रकोपको समय	प्रकोप पश्चात्
• पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीबारे सञ्चार माध्यम र अन्य स्रोतबाट प्राप्त सूचना प्राप्त गर्ने • पूर्वचेतावनी प्रणालीको स्थापनाका लागि जिल्ला आपतकालिन संचालन केन्द्र नगरपालिका, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग सँग समन्वय गर्ने • उपलब्ध पूर्वचेतावनी प्रणालीको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने • विपद्सम्बन्धी काम गर्ने वा अन्य सरोकारवाला निकायमा विपद्बारे सही जानकारी दिने • समुदायसँग नियमित छलफल गर्नेर स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रतिवेदन नियमित रुपमा दिने • सञ्चार माध्यम, पत्रकार महासङ्घ, स्थानीय पत्रकारसँग समन्वय गरी सूचना लिने र दिने काम गर्ने	• विपद्को सूचना सबैभन्दा पहिले खोज तथा उद्धार कार्यदललाई दिने • यस्तो सूचना स्थानीय प्रहरी, जिल्ला प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नगरपालिका जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराएर सहयोग माग गर्ने • विपद्सम्बन्धी सम्पूर्ण जानकारी जानकारी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत्, जिल्ला समन्वय समिति र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई दिने	• क्षति विश्लेषण कार्यदलबाट भएको कार्य र क्षतिको अवस्थाको जानकारी लिने • विपद्पछि उत्पन्न भएको थप सङ्कटासन्नता र जनजीवनमा परेको असरको समीक्षागर्ने • जनजीवनमा परेको असरअनुसार पूर्वतयारीका कार्यलाई निरन्तरता दिने

प्रकोप पूर्व	प्रकोपको समय	प्रकोप पश्चात्
• विपद् जोखिमव्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञानबर्द्धक सामग्रीको खोजी गरी समुदायमा उपलब्ध गराउने • आपत्कालीन समयमा चाहिने निकायको फोनको सूची तयार गरी समुदायका सबै सदस्यलाई उपलब्ध गराउने • जनचेतना अभिवृद्धिका सामग्री जिल्ला र केन्द्रबाट सङ्कलन गरी जनचेतना अभियानमा हुने खर्च कटौती गर्ने	• विपद्बारेको समाचार तथा सूचना सञ्चार माध्यम वा पत्रकारलाई उपलब्ध गराउने	•
२. खोज तथा उद्धार कार्यदल		
• विपद्बाट विस्थापितलाई राख्नको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने • उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीको बन्दोवस्त गर्न स्थानीय प्रहरी, नेपाली सेना, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी सहयोग माग गर्ने • उद्धारका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग समन्वय गर्ने • बाढी र पहिरोको समयमा उद्धार गर्न सक्ने समुदायका सदस्यको पहिचान गरी उनीहरूको सम्पर्क नम्बर अध्यावधिक राख्ने • उद्धारकर्मीका लागि तालिमको व्यवस्था गर्न गैसस,नेपाल रेडक्रस, प्रहरी र सेनासँग समन्वय गर्ने	• विपद् हुने मौसममा खोज तथा उद्धारको लागि तयारी अवस्थामा रहने • सूचना तथा पूर्वचेतावनी कार्यदलको सूचनाका आधारमा अति जोखिममा रहेका परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा लैजाने • त्यस्ता परिवारको महत्वपूर्ण सम्पत्ति र पशुधनको रक्षा तथा उद्धार गर्ने • समुदायमा रहेका महिला, अपाङ्ग, बूढाबूढी, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको सूची तयार गरी मूल समितिलाई दिने र सहयोगको प्राथमिक सूचीमा राख्न आग्रह गर्ने	• उद्धार गरिएका व्यक्ति, धन सम्पत्ति, पशुधनको सूची तयार गरी मूल समितिलाई दिने • विपद्मा परेर हराएका वा मृत्यु भएका मानिस र घरपालुवा पशुको सूची तयार गरी मूल समितिमार्फत सुरक्षा निकाय र नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउने • उद्धार समाग्री पुनः यथास्थानमा राख्ने
३. राहत व्यवस्थापन तथा पुनःस्थापन कार्यदल		
• समुदायस्तरबाट उपलब्ध हुने राहत सामग्री सङ्कलन र भण्डारणको व्यवस्था गर्ने • सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्ने • राहत सामग्री प्रयोग नभएमा त्यस्तो सामग्री नियमानुसार बिक्री गरी प्राप्त रकम कोषमा जम्मा गर्ने	• सही समयमा कार्ययोजना अनुसार राहत व्यवस्थापन गर्ने • जिल्लाबाट प्राप्त अनुदान वा राहत वितरणमा जिल्लाको कार्यदललाई सहयोग गर्ने	• विस्थापित भएर पुनःस्थापन हुन नसकेका परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा बसोबासको व्यवस्थाका लागि पहल तथा पैरवी गर्ने

<table>
<tr><th>प्रकोप पूर्व</th><th>प्रकोपको समय</th><th>प्रकोप पश्चात्</th></tr>
<tr><td>• पूर्ण रूपमा विस्थापित हुने परिवारलाई बसोबासको व्यवस्थाका लागि सार्वजनिक जग्गाको पहिचान गरी त्यस्तो जग्गा उपयोग गर्न नगरपालिका र गाउँपालिका मार्फत् सम्बन्धितनिकायसँग अनुमति लिने प्रक्रिया अघि बढाउने
• विस्थापितलाई सुरक्षित राख्ने स्थानको लागि उद्धार कार्यदलसँग समन्वय गरी सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने
• स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा आवश्यक कार्य गर्ने</td><td>• स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग सहमति लिएर अन्य आवश्यक कार्य गर्ने</td><td>• पुनःस्थापना हुनसक्ने परिवारको घर मर्मत सम्भारको लागि पहल गर्नेर सहयोगको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत् सिफारिस गरी पठाउने</td></tr>
<tr><td colspan="3">४. प्राथमिक उपचार, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ कार्यदल</td></tr>
<tr><td>• विपद्को समयमा घाइतेको उपचारको लागि प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था गर्ने
• विपद् नभएमा प्राथमिक उपचार सामग्रीको समय बाँकी रहँदै प्रयोग गरी पुनः नयाँ सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने
• स्थानीय स्वास्थ्य चौकीसँग समन्वय गरी आवश्यक सामग्री माग गर्ने
• स्थानीय तहमा एमबुलेन्स उपलब्ध भएमा सोको मर्मतसम्भार गरी दुरुस्त राख्ने व्यवस्था मिलाउने
• स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गरी विपद् पहिले र पछि हुन सक्ने महामारी तथा जनस्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याबारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने
• जनचेतना अभिवृद्धिको लागि जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय र अन्य स्वास्थ्य संस्थासँग सहयोग माग गर्ने
• स्वयंसेवकहरूलाई विपद् र महामारीबारे अभिमुखीकरण गर्ने</td><td>• घाइतेको तत्काल उपचार गर्न उद्धार कार्यदलसँगै विपद् प्रभावित क्षेत्रमा जाने
• घाइतेको प्राथमिक उपचार गरी आवश्यक परेमा स्वास्थ्य संस्थामा पठाउने</td><td>• विपद्पछि फोहोरमैला व्यवस्थापनका कार्य गर्ने
• विस्थापित बसेको स्थानमा सरसफाइका कार्यलाई नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने
• महामारीजन्य रोगहरूको नियमित निगरानी गर्नेर सम्बन्धित निकायलाई जानकारी दिने
• स्वास्थ्य, सरसफाइ र जनस्वास्थय सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने</td></tr>
<tr><td colspan="3">५. क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण कार्यदल</td></tr>
<tr><td><u>क्षति विश्लेषण</u>
• विपदपूर्व नै जनधनको हुन सक्ने क्षतिको विवरण सङ्कलन गर्ने ।
• सम्भाव्य क्षति विश्लेषण नमुना फाराम तयार गर्ने ।
• क्षति विश्लेषण स्वयंसेवकहरूलाई तालिम दिने ।
• क्षति विश्लेषण स्वयंसेवकहरूलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।</td><td>• विपद्बाट भएको क्षतिको लेखाजोखा गरी आपत्कालीन सहयोगको आवश्यकता पहिचान गर्ने
• उपलब्ध सूचनाका आधारमा सहयोगका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत सम्बन्धित निकायलाई उपलब्ध गराउने ।</td><td>• क्षतिको विस्तृत विश्लेषणका लागि सङ्कलन गर्ने ।
• गरिएको कामको समिक्षा गरी कमी कमजोरीहरूलाई पत्ता लगाउने ।</td></tr>
</table>

अनुसूची ६: सहभागीहरुको हाजिरी

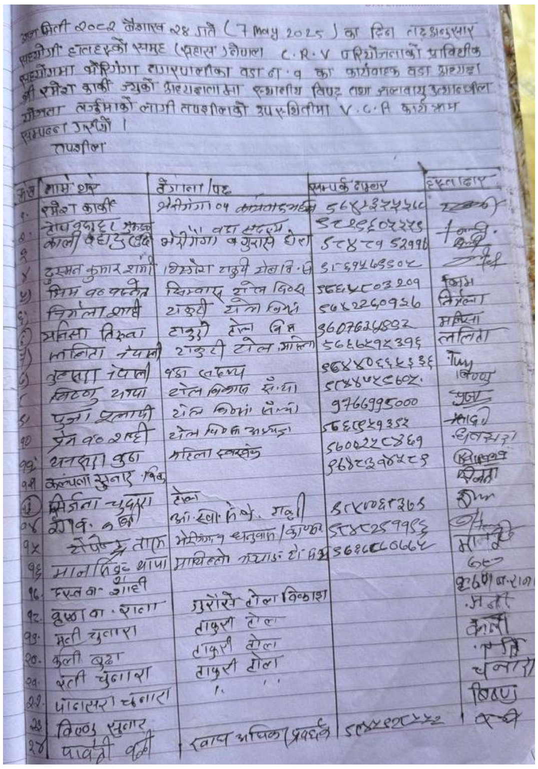

आज मिती २०८२ वैशाख २४ गते (7 May 2025) का दिन तपसिल बमोजिम व्यक्तिहरूको समुह (एहस) नेपाल C.R.V परियोजनाको प्राविधिक सहयोगमा भीमेश्वर नगरपालिका वडा नं. १ का कार्यवाहक वडा अध्यक्ष श्री रमेश कार्की ज्यूको अध्यक्षतामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागी तपशीलको उपस्थितिमा V.C.A कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।

तपशील

क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना/पद	सम्पर्क नम्बर	हस्ताक्षर
१.	रमेश कार्की	भीमेश्वर ०१ कार्यवाहक अध्यक्ष	[illegible]	[illegible]
२.	[illegible]	भीमेश्वर वडा सदस्य	[illegible]	[illegible]
३.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
४.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
५.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
६.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
७.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
८.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
९.	[illegible]	[illegible]	9766995000	[illegible]
१०.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
११.	[illegible]	महिला स्वयंसेविका	[illegible]	[illegible]
१२.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१३.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१४.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१५.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१६.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१७.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१८.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१९.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२०.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२१.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२२.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२३.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२४.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

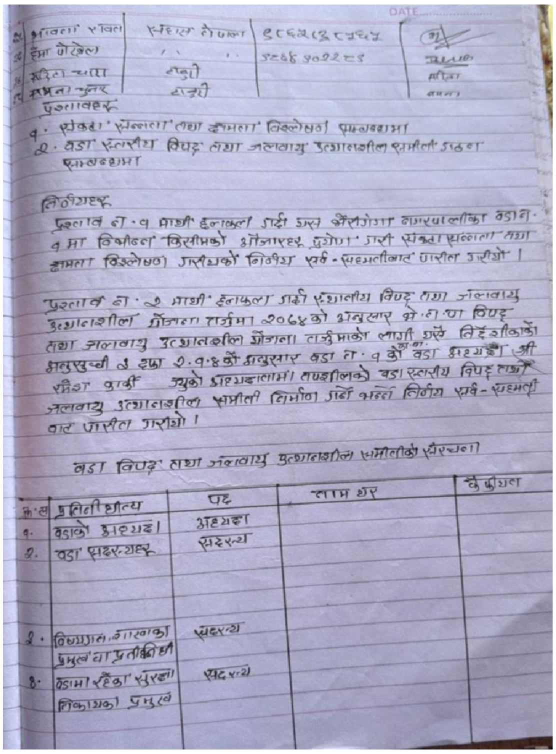

प्रस्तावहरू

१. संकट, सम्मुखता तथा क्षमता विश्लेषण सम्बन्धमा
२. वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीति गठन सम्बन्धमा

निर्णयहरू

प्रस्ताव नं. १ माथी छलफल गर्दा यस भीमेश्वर नगरपालिका वडा नं. १ मा विभिन्न किसीमको औजारहरू प्रयोग गरी संकट सम्मुखता तथा क्षमता विश्लेषण गरीयको निर्णय सर्व-सम्मतीबाट पारीत गरीयो ।

प्रस्ताव नं. २ माथी छलफल गर्दा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा २०७४ को अनुसार [illegible] तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागी [illegible] अनुसूची [illegible] बमोजिम वडा नं. १ को वडा अध्यक्ष श्री रमेश कार्की ज्यूको अध्यक्षतामा तपशीलको वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीति निर्माण गर्ने भन्ने निर्णय सर्व-सम्मती बाट पारीत गरीयो ।

वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीतीको संरचना

क्र.सं.	प्रतिनिधित्व	पद	नाम थर	कैफियत
१.	वडाको अध्यक्ष	अध्यक्ष		
२.	वडा सदस्यहरू	सदस्य		
३.	विद्यालय/शाखाका प्रमुख वा प्रतिनिधि	सदस्य		
४.	क्षमा रहेका सुरक्षा निकायको प्रमुख	सदस्य		

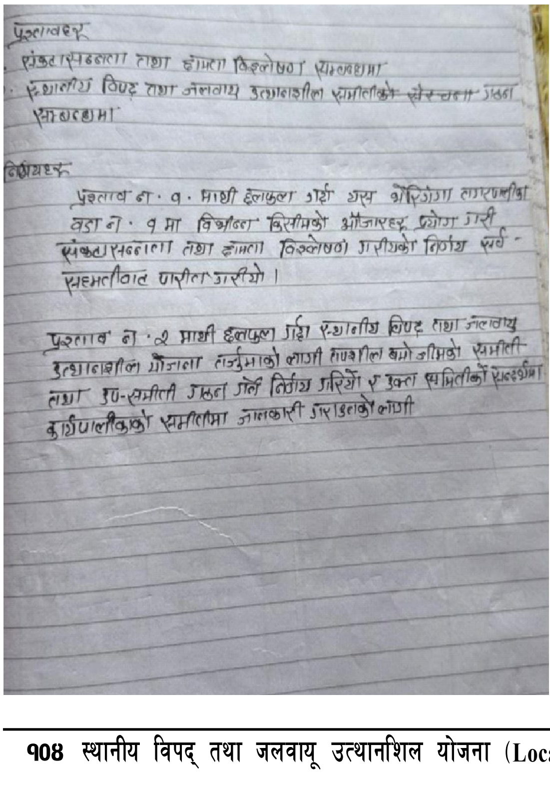

प्रस्तावहरू

- संकट, सम्मुखता तथा क्षमता विश्लेषण सम्बन्धमा
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीतिको संरचना गठन सम्बन्धमा

निर्णयहरू

प्रस्ताव नं. १ माथी छलफल गर्दा यस भीमेश्वर नगरपालिका वडा नं. १ मा विभिन्न किसीमको औजारहरू प्रयोग गरी संकट सम्मुखता तथा क्षमता विश्लेषण गरीयको निर्णय सर्व-सम्मतीबाट पारीत गरीयो ।

प्रस्ताव नं. २ माथी छलफल गर्दा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागी तपशील बमोजिमको समीती तथा उप-समीती गठन गर्ने निर्णय गरियो र उक्त समितिको संरचना तथा [illegible] कार्यपालिकाको समीतिमा जानकारी गराउनको लागी

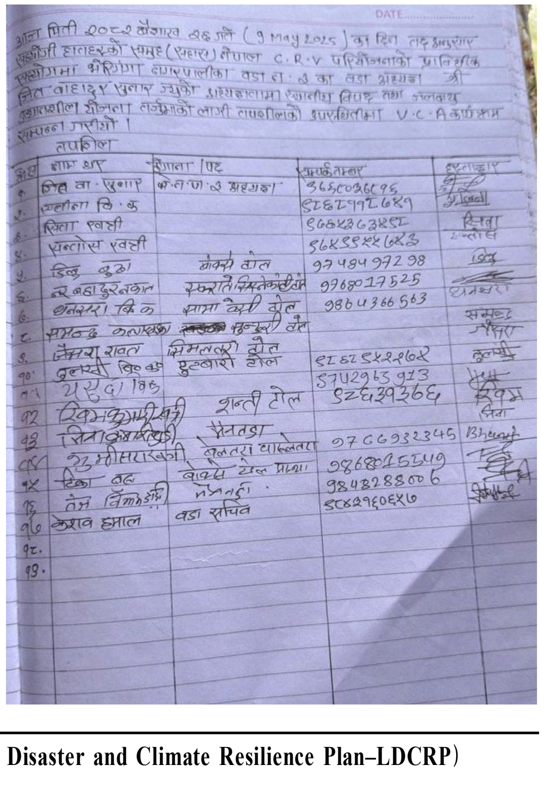

आज मिती २०८२ वैशाख २६ गते (9 May 2025) का दिन तपसिल बमोजिम व्यक्तिहरूको समुह (एहस) नेपाल C.R.V परियोजनाको प्राविधिक सहयोगमा भीमेश्वर नगरपालिका वडा नं. २ का वडा अध्यक्ष श्री [illegible] ज्यूको अध्यक्षतामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागी तपशीलको उपस्थितिमा V.C.A कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।

तपशील

क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना/पद	सम्पर्क नम्बर	हस्ताक्षर
१.	[illegible]	वडा अध्यक्ष	[illegible]	[illegible]
२.	[illegible]		[illegible]	[illegible]
३.	[illegible]		[illegible]	[illegible]
४.	सन्तोस खत्री		[illegible]	[illegible]
५.	[illegible]	[illegible]	9748497298	[illegible]
६.	[illegible]	[illegible]	9768017525	[illegible]
७.	[illegible]	[illegible]	9864366563	[illegible]
८.	[illegible]	[illegible]		[illegible]
९.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१०.	[illegible]	[illegible]	9742963913	[illegible]
११.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१२.	[illegible]	[illegible]		[illegible]
१३.	[illegible]	[illegible]	9766932345	[illegible]
१४.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१५.	[illegible]	[illegible]	9848288006	[illegible]
१६.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१७.	[illegible]	वडा सचिव		
१८.				
१९.				

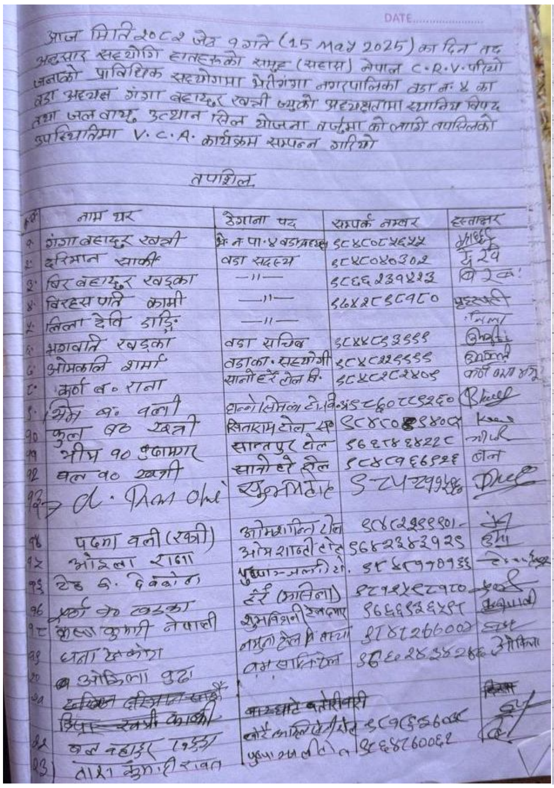

आज मिति २०८२ जेठ १ गते (15 May 2025) का दिन तद् अनुसार सहयोगी हातहरुको समूह (सहास) नेपाल C.R.V. परियोजनाको प्राविधिक सहयोगमा भेरीगंगा नगरपालिको वडा नं ४ का वडा अध्यक्ष गंगा बहादुर खत्री ज्युको अध्यक्षतामा स्थानिय विपद् तथा जल वायु उत्थान शिल योजना तर्जुमा को लागी तपसिलको उपस्थितिमा V.C.A. कार्यक्रम सम्पन्न गरियो

तपशिल

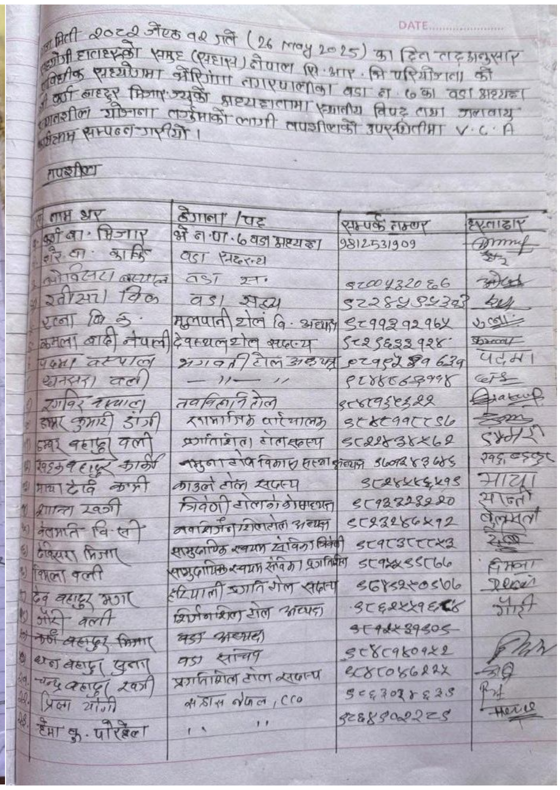

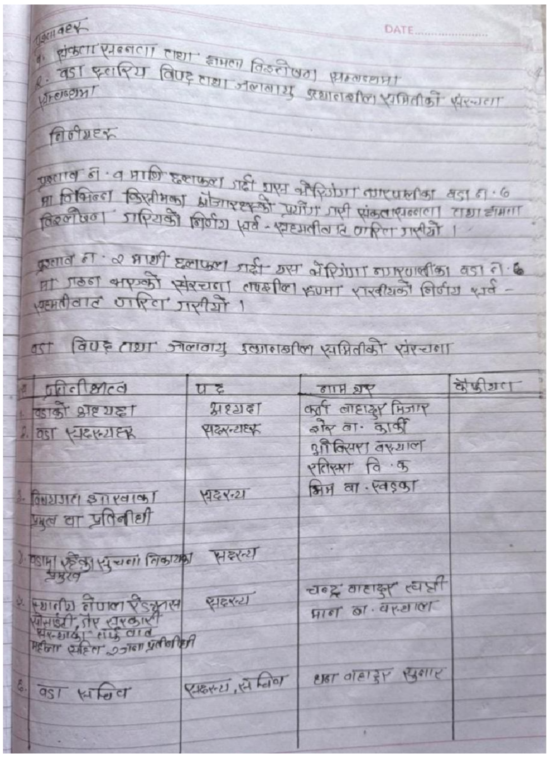

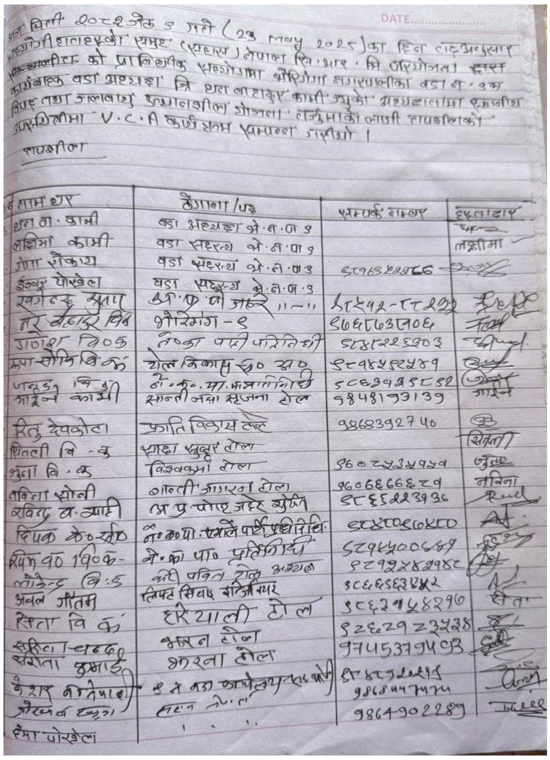

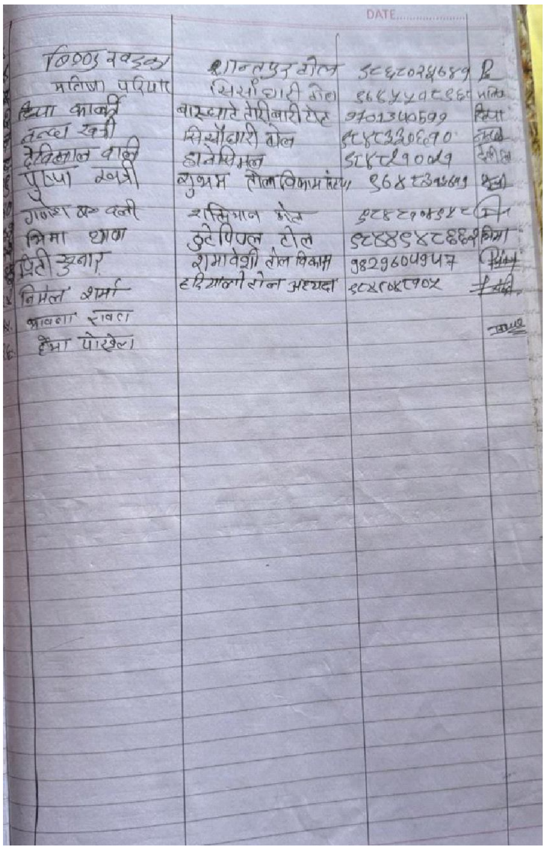

विष्णु खड्का	शान्तपुर टोल	९८६८०२५६८९	
मनिषा परियार	सिसौंघारी टोल	९८६५५८८९६८	
प्रिया कार्की	बास्घाटे तोरीबारी टोल	९७०१३४०५९९	
नन्दा खत्री	सिसौंघारी टोल	९८४८३३०६९०	
देविलाल चापी	डाँनेसिमल	९८४८२१००१	
पुष्पा खत्री	कुसुम टोल विकास संस्था	९६४८३४६४१	
गणेश ब० चली	शक्तिमान टोल	९८४८२१०४५४८	
भिमा थापा	ठुटेपिपल टोल	९८४४९४८६६२	
प्रिती सुनार	शमावेशी टोल विकास	९८२९६०४९४७	
निर्मल शर्मा	हरियाली टोल अध्यक्ष	९८४८०४८१०५	
भावना रावत			
हैमा पोखेल			

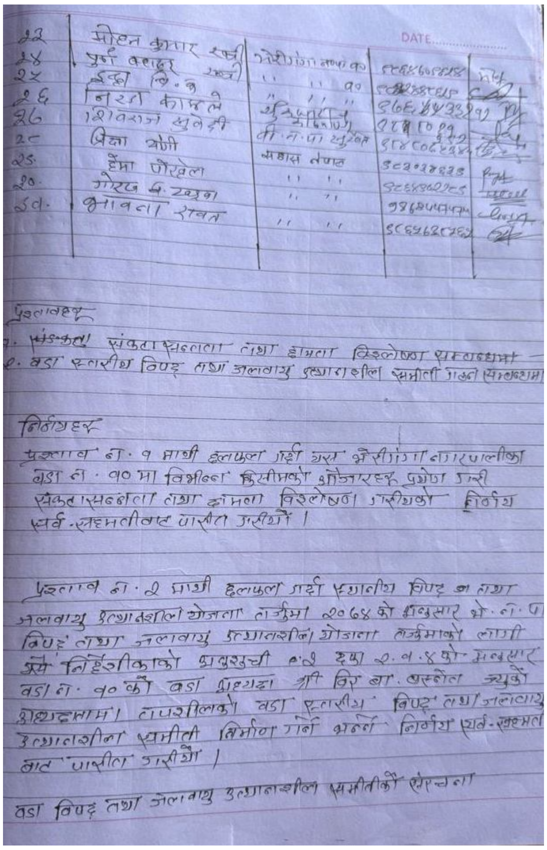

२३	मोहन कुमार खत्री	भेरीगंगा नपा १०	९८४८६०९४४८	
२४	पूर्ण बहादुर खत्री	,, ,, १०	९८४८३३८९१५	
२५	इन्द्र वि.क	,, ,, ,,	९८६५४४३३९१	
२६	निरज कोइराले	पुर्वाधार [illegible]	९८५१०९९	
२७	शिवराज सुवेदी	भे.न.पा सुर्खेत	९८४८०६४९४७	
२८	प्रिका योगी	सहास नेपाल	९८०३०४८४३	
२९	हैमा पौखेल	,, ,,	९८६४९०२८५	
३०	गोरख बि. खड्का	,, ,,	९८६४५५४५	
३१	भावना रावत	,, ,,	९८६५६३८२६	

प्रस्तावहरू

१. संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण सम्बन्धमा

२. वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीती गठन सम्बन्धमा

निर्णयहरू

प्रस्ताव नं. १ माथी छलफल गर्दा यस भेरीगंगा नगरपालीका वडा नं. १० मा विभिन्न किसीमको औजारहरू प्रयोग गरी संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण गरीयको निर्णय सर्व-सहमतीबाट पारीत गरीयो ।

प्रस्ताव नं. २ माथी छलफल गर्दा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा २०७४ को अनुसार भे.न.पा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागी बने निर्देशीकाको अनुसुची ८.२ दफा २.१.४ को अनुसार वडा नं. १० को वडा अध्यक्ष श्री विर बा. बस्नेत ज्युको अध्यक्षतामा तपशीलको वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीती निर्माण गर्ने भन्ने निर्णय सर्व-सहमतबाट पारीत गरीयो ।

वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समीतीको संरचना

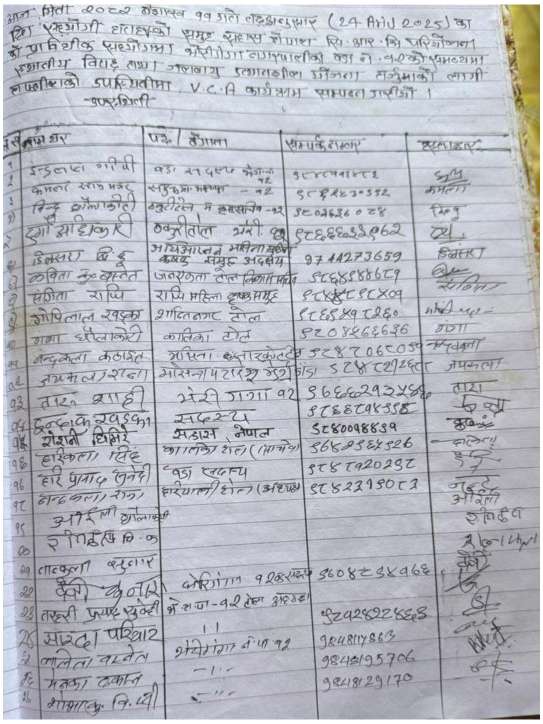

आज मिती २०८२ वैशाख ११ गते बिहिबारको दिन (24 April 2025) का दिन सहयोगी हातहरूको समुह सहास नेपाल सि.आर.सि परियोजनाको प्राविधीक सहयोगमा भेरीगंगा नगरपालीका वडा नं. १२ को समन्वयमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमाको लागी तपशीलको उपस्थितीमा V.C.A कार्यक्रम सम्पन्न गरीयो ।

उपस्थिती

क्र.सं.	नाम थर	पद / संस्था	सम्पर्क नम्बर	हस्ताक्षर
१	इन्दुलक्ष्मी गौतम	वडा सदस्य भेगानं १२	९८४८१४१४८२	
२	कमला सार्की मगर	सहुक्षमा मत्स्य – १२	९८६२८३०३५२	
३	विन्दु घर्तीमगर	ठकुरीतोल म सहकारी – १२	९८०२६३६०२८	
४	दुर्गा अधिकारी	ठकुरीतोल भेरी १२	९८६८६०३३०६२	
५	डिलसरा वि.क	आयआर्जन महिला कृषक समूह अध्यक्ष	९७४४२७३६५९	
६	कविता कु० बस्नेत	जनएकता टोल विकास सचिव	९८६८४५८४६८१	
७	संगिता राम्चि	राम्चि महिला कृषक समूह	९८४८८१८०९	
८	गोपिलाल खड्का	शान्तिनगर टोल	९८६५४१८२६०	
९	गंगा घर्तीमगर	कालिका टोल	९८०४८६६६३६	
१०	नन्दकला कठायत	अमिता क्लारकोट	९८४८०६८०५१	
११	जयकला रावत	मोस्नाथ पटारस गर्दिना	९८४८२१२६२	
१२	तारा शाही	भेरी गंगा १२	९६६८०२९३२४८	
१३	इन्दिरा खड्का	सदस्य	९८६८८१४५५८	
१४	रोशनी घिमिरे	सहास नेपाल	९८४००९८८५९	
१५	हरिकला सिंह	कालिका टोल (सचिव)	९६४२५६४३२६	
१६	हरि प्रसाद द्विवेदी	वडा सदस्य	९८४८९२०२९८	
१७	नन्दकला रावत	हरियाली टोल (अध्यक्ष)	९८४२३१५०८३	
१८	आरती घर्तीमगर			
१९	रोमिन्द्र वि.क			
२०	तारकला सुनार			
२१	देवी कुमारी	भेरीगंगा १२ सदस्य	९६०४८३४१६६	
२२	तरुली प्रसाद सुवेदी	भे.न.पा-१२ टोल अध्यक्ष	९८४२८२२८६३	
२३	सरस्वती परियार	,,	९८४८११७८६३	
२४	लालिता बस्नेत	भेरीगंगा न.पा १२	९८४८१९५७०६	
२५	मेनका ढकाल	,,	९८४८१२९१७०	
२६	शोभा कु. वि.सी	,,		

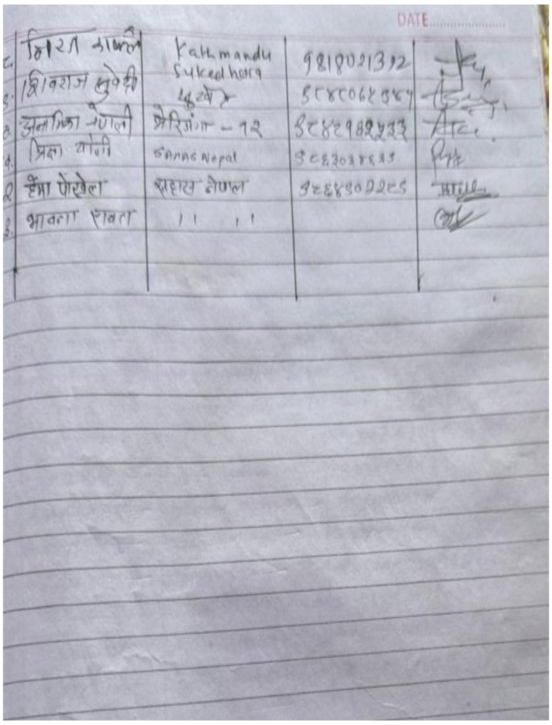

८	निरज कोइराले	Kathmandu Sukedhara	९८१८०२१३१२	
९	शिवराज सुवेदी	सुर्खेत	९८४८०६४९४७	
३	अनामिका नेपाली	भेरीगंगा – १२	९८४८१८२५३३	
१	प्रिका योगी	SAHAS Nepal	९८६३०३८६३३	
२	हैमा पोखेल	सहास नेपाल	९८६४९०२८८५	
३	भावना रावत	,, ,,		

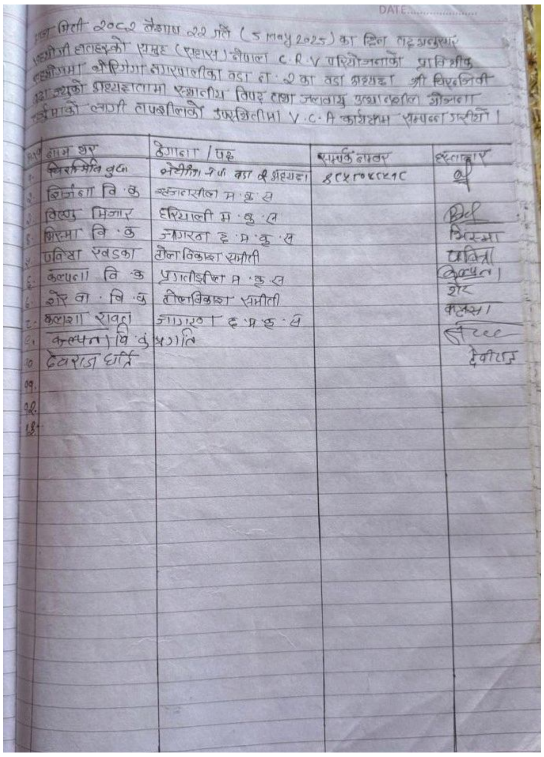 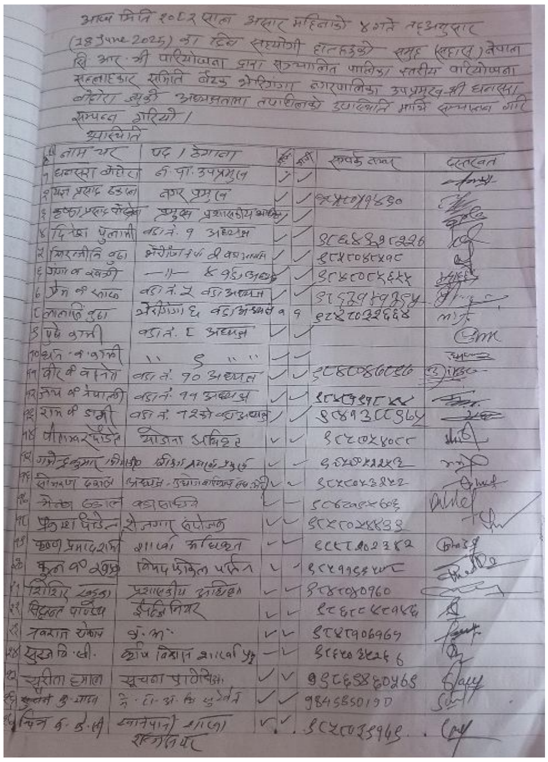

अनुसूची ७: प्रकोप संकटासन्नता क्षमता श्रोत नक्सा

वडा नं. १	वडा नं. २

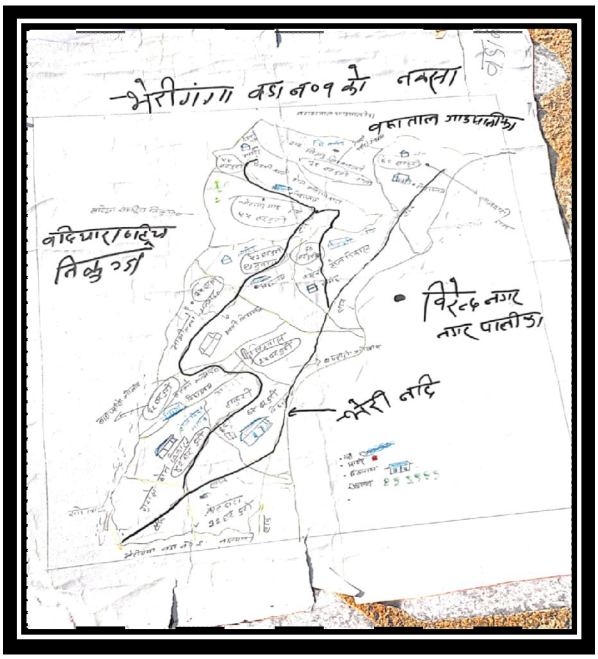

वडा नं. ३

वडा नं. ५

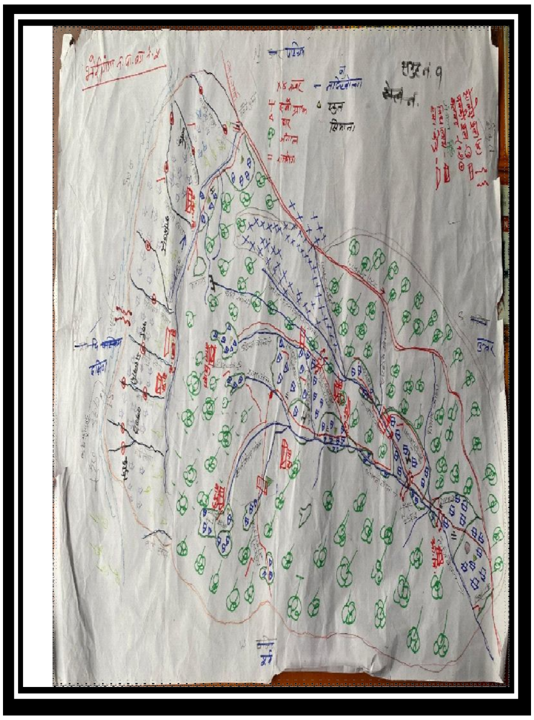

वडा नं. ६

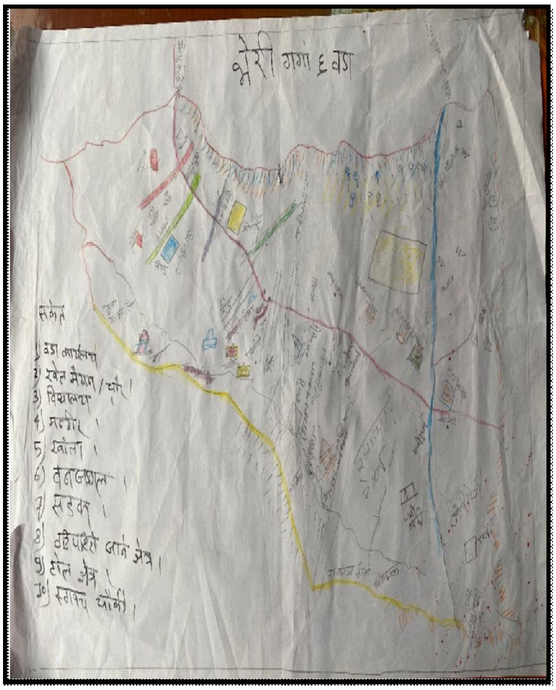

वडा नं. ७

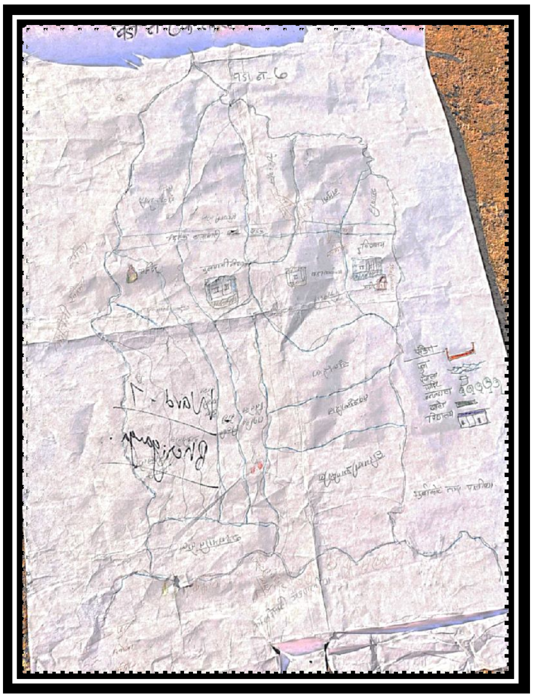

वडा नं. ८

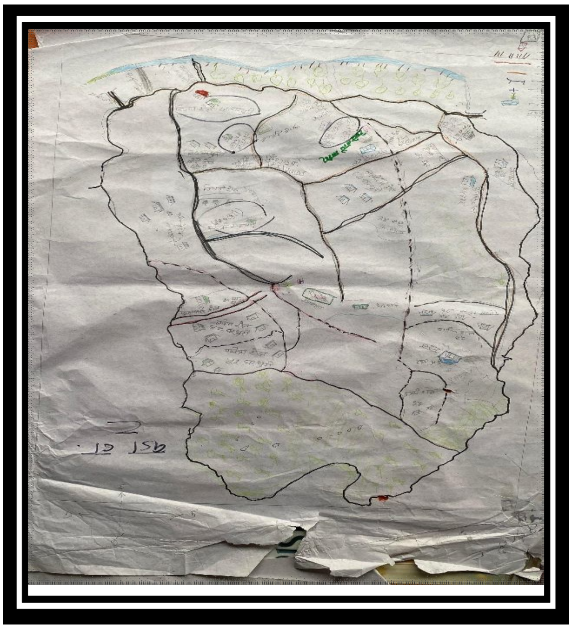

वडा नं. ९

वडा नं. १०

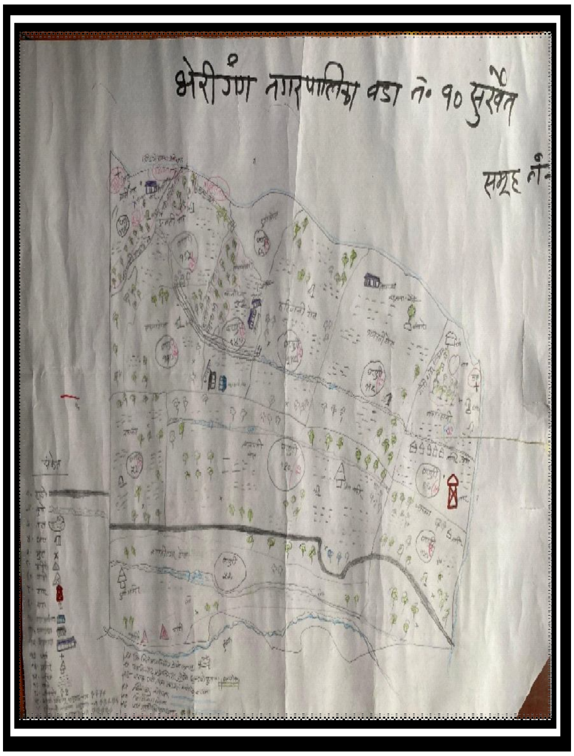

वडा नं. ११

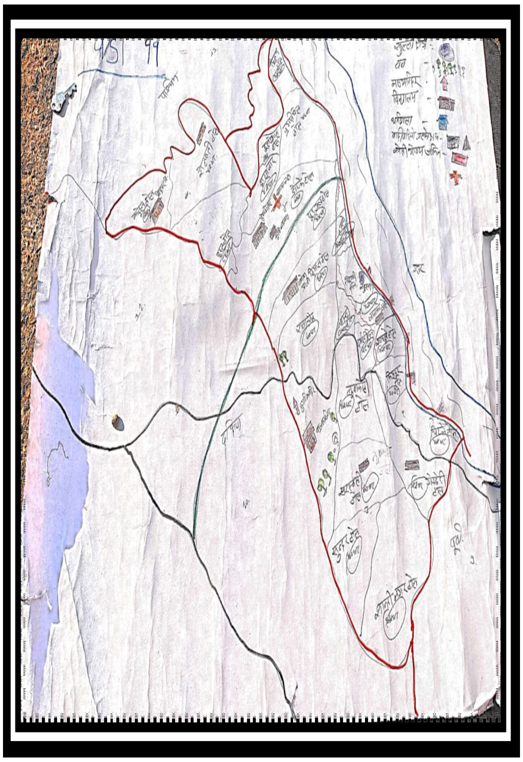

वडा नं. १२	वडा नं. १३
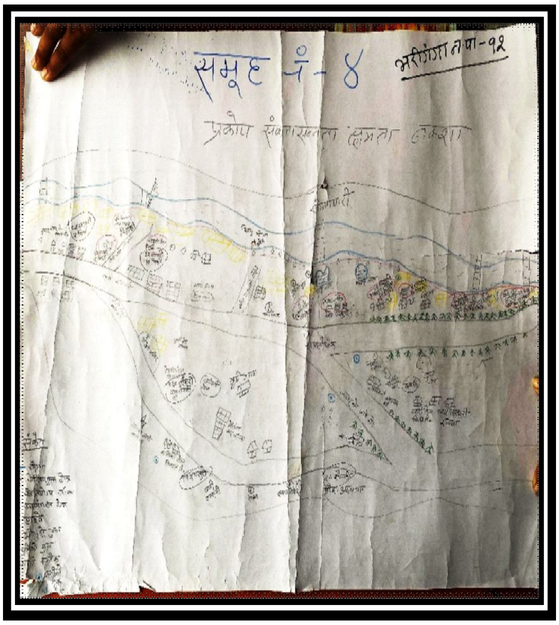	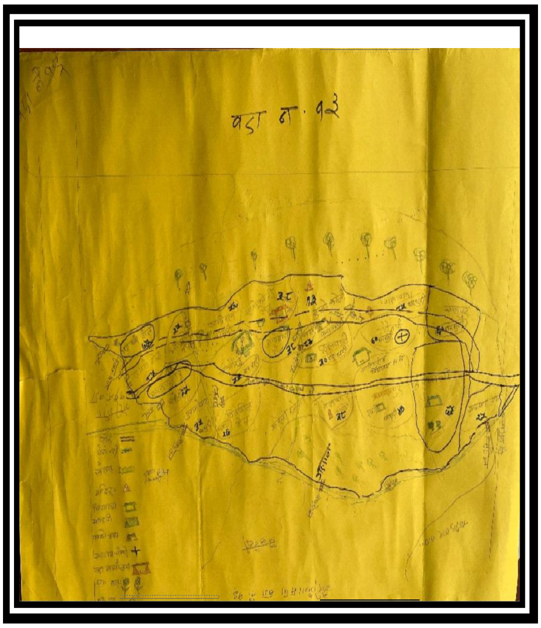

सन्दर्भ सामाग्री

- विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीती ,२०७५
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्देशिका, २०७४
- राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७०
- भेरीगंगा नगरपालिकाको पार्श्वचित्र, २०७५
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८०, सुर्खेत
- स्थानीय अनुकुलन योजना २०८०, भेरीगंगा नगरपालिका
- राष्ट्रिय जनगणना, २०७८